

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขต

กรุงเทพมหานคร

RESEARCH AND DEVELOPMENT ON THE MODEL OF PSPP RETENTION WITH GROUP
DYNAMIC ACTIVITIES TO PROMOTE THE INTENTION OF UNDERGRADUATE
STUDENTS TO PERSIST IN REGULAR PROGRAMS AT RAJAMANGALA UNIVERSITY
OF TECHNOLOGY IN BANGKOK

สุขจิตร์ ตั้งเจริญ

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อ
ส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

RESEARCH AND DEVELOPMENT ON THE MODEL OF PSPP RETENTION
WITH GROUP DYNAMIC ACTIVITIES TO PROMOTE THE INTENTION OF
UNDERGRADUATE STUDENTS TO PERSIST IN REGULAR PROGRAMS AT
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY IN BANGKOK

A Dissertation Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for DOCTOR OF PHILOSOPHY (Research and Development on Human Potentials)

Faculty of Education Srinakharinwirot University

2018

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความ
ตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขต

กรุงเทพมหานคร

ของ

สุขจิตร ตั้งเจริญ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษาศาสตร์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวิจิตต์ เขียวชนะ)

..... ที่ปรึกษาร่วม

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ มีชาญ)

ชื่อเรื่อง	การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการร่ำรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัย	สุชจิตร ตั้งเจริญ
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2561
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. อองอาจ นัยพัฒน์

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายการวิจัยเพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการ คงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร (2) พัฒนารูปแบบการร่ำรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา และศึกษาผลการใช้รูปแบบการร่ำรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา วิธีการดำเนินการมี 2 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคงอยู่ 572 คน และนักศึกษากออกกลางคัน 123 คน ใช้แบบวัดปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคัน แล้วนำมาวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ และศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุการคงอยู่และการออกกลางคัน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นนักศึกษาคงอยู่ 8 คน และนักศึกษากออกกลางคัน 4 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ระยะเวลาที่ 2 พัฒนารูปแบบการร่ำรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา เป็นการร่างรูปแบบและใช้การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และศึกษาผลการใช้รูปแบบโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบทดสอบก่อนครั้งแรกและทดสอบหลังหลายครั้ง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 20 คน วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัจจัยที่สามารถจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ความผูกพันต่อเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตน โดยมีสมการทำนาย $\text{Log (Odds)} = -4.258 + .081(\text{ความผูกพันต่อเป้าหมาย}) + .073(\text{การรับรู้ความสามารถของตน})$ และมีสัมประสิทธิ์ในการทำนายภาพรวมได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 82.40 (2) รูปแบบการร่ำรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา มี 4 ขั้น คือ ขั้นเตรียมความพร้อม (Prepare : P) ขั้นกระตุ้น (Stimulate : S) ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice : P) และขั้นติดตาม (Pursue : P) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 และผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความตั้งใจคงอยู่หลังการใช้รูปแบบทันทีสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และค่าเฉลี่ยความตั้งใจคงอยู่หลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : รูปแบบการร่ำรักษาแบบ PSPP, กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์, ความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา

Title	RESEARCH AND DEVELOPMENT ON THE MODEL OF PSPP RETENTION WITH GROUP DYNAMIC ACTIVITIES TO PROMOTE THE INTENTION OF UNDERGRADUATE STUDENTS TO PERSIST IN REGULAR PROGRAMS AT RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY IN BANGKOK
Author	SUKJIT TANGCHAROEN
Degree	DOCTOR OF PHILOSOPHY
Academic Year	2018
Thesis Advisor	Associate Professor Ong-art Naiyapatana , Ph.D.

This research aimed to achieve the following: (1) to study the discriminant factors and conditions or caused the students to persist or dropout of regular programs for undergraduate students at Rajamangala University of Technology, Bangkok; (2) to develop a model of PSPP retention with group dynamic activities to promote the intentions of undergraduate students persisted in the regular programs and studied the results of using a PSPP model retention with group dynamic activities to promote the intentions of undergraduate students persist in the regular programs. The research procedure consisted two phases as follows: Phase one of the study such as the discriminant factors of persistence and the dropout rate among students. The samples in this study was five hundred and seventy-two the student persistence and the dropout rate of one hundred and twenty-three had the following discriminant factors. The instrument used the discriminant factors of student persistence and the dropout test. The questionnaire was analyzed using logistic regression analysis and the study conditions or causing the persistence and dropout rates of students. The samples in the study conditions or caused among students persistence and the dropout rate were based on the persistence of eight students and a rate of the dropouts among students. An interview was used to collect data. Phase two, developed the model of PSPP retention with a group dynamic activity to promote the intentions of undergraduate students to persist in regular programs. The suitability of the model was under close scrutiny by specialists and studied the results of using the model by employing an experimental design, and a Pretest and Multiple-Posttest Design. The sample consisted of twenty students. A repeated Measure One-Way ANOVA was used to compare the intent to persist mean scores among the students. The results of the research were as follows: (1) the discriminant factors of student persistence and the dropout rate at a .05 level included goal commitment, self-efficacy and predictive equations as follows: $\log(\text{Odds}) = -3.752 + .098(\text{goal commitment}) + .084(\text{self-efficacy})$. This formula correctly predicted the overall success rate of 82.40; (2) the model of PSPP retention with group dynamic activities to promote the intent of undergraduate students in persisting in the regular programs, which consisted of four steps: Prepare (P), Stimulate (S), Practice (P) and Pursue (P). The results indicated that the model was perceived by specialists to be at a high level of appropriation ($\chi^2 = 4.16$). The means of intent to persist compared the results after using a model was at a greater level than before using the model and the mean of intent to persist compared results after using the model one month had a greater impact than before using the model.

Keyword : The Model of PSPP Retention, Group Dynamic Activities, Students' Intention to Persist

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ร่วม ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา ข้อคิด ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ทั้งในเรื่องวิธีวิทยาการวิจัยตลอดจนขั้นตอนกระบวนการทำปริญญาานิพนธ์ต่าง ๆ รวมทั้งพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปริญญาานิพนธ์เล่มนี้จนมีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวิชิต เขียวชนะ ประธานสอบปริญญาานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ มีชาญ กรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการทำปริญญาานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านในการตรวจพิจารณาเครื่องมือการวิจัยที่ได้เสียสละเวลาในการพิจารณาและให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ได้อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

และขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านทั้งเพื่อนร่วมรุ่นในสาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ รวมทั้งกำลังใจทุกกำลังใจจากบุคคลรอบข้างที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา และที่สำคัญที่สุดคือบุคคลในครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้ความห่วงใย และกำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สุขจิตร์ ตั้งเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	16
ภูมิหลัง	16
คำถามการวิจัย.....	22
ความมุ่งหมายของการวิจัย	23
ความสำคัญของการวิจัย	23
ขอบเขตการวิจัย	24
นิยามปฏิบัติการ	26
สมมติฐานการวิจัย.....	29
กรอบแนวคิดการวิจัย	29
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
ตอนที่ 1 แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสถานะนักศึกษา	32
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา.....	33
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา	37
ตอนที่ 4 ตัวแปรที่ศึกษาการจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา	53
ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา	74

ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้	84
ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	87
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และ การออก กลางคืน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลที่ตั้ง ในเขตกรุงเทพมหานคร	99
ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความ ตั้งใจคงอยู่ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่	111
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	119
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออก กลางคืน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้	120
ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อ ส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และผลการใช้รูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่.....	133
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	144
สรุปผลการวิจัย.....	144
อภิปรายผลการวิจัย	146
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	149
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	150
บรรณานุกรม	151
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพเครื่องมือวัด	162
ภาคผนวก ข คุณภาพของแบบสอบถาม	171

ภาคผนวก ค ตัวอย่างรูปแบบการบำรุงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริม
ความตั้งใจคงอยู่ 178

ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ..... 198

ประวัติผู้เขียน..... 202

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงประชากรและตัวอย่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนตามคณะและการคงอยู่และการออกกลางคืน.....	100
ตาราง 2 แสดงค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	105
ตาราง 3 แสดงข้อมูลภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูล.....	107
ตาราง 4 แบบแผนการทดลอง.....	117
ตาราง 5 จำนวนนักศึกษาจำแนกตามเพศ คณะ และสถานะนักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย.....	121
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปร จำแนกตามนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษาออกกลางคืน.....	122
ตาราง 7 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ.....	123
ตาราง 8 ค่า Tolerance และ VIF ของตัวแปรเกณฑ์การคงอยู่และการออกกลางคืนของนักศึกษา.....	124
ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์.....	125
ตาราง 10 ร้อยละความถูกต้องของการทำนายนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษาออกกลางคืน.....	126
ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์เพื่อศึกษาปัจจัยความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตนต่อการคงอยู่และการออกกลางคืนของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร.....	126
ตาราง 12 ร้อยละความถูกต้องของการทำนายนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษาออกกลางคืนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จากสมการโลจิสติกส์.....	127
ตาราง 13 แสดง Log(Odds) และค่าความน่าจะเป็น.....	128
ตาราง 14 แสดงขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลา และแนวคิด.....	134

ตาราง 15 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบำรุงรักษา PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่	137
ตาราง 16 แสดงข้อมูลเบื้องต้น.....	141
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปร จำแนกตามช่วงเวลาการวัด .	141
ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรแบบวัดซ้ำ โดยพิจารณาช่วงเวลาการวัด	142
ตาราง 19 การเปรียบเทียบรายคู่ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน.....	143
ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	172
ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา	177

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	31
ภาพประกอบ 2 ทฤษฎีกระบวนการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี	34
ภาพประกอบ 3 ทฤษฎีปฏิกริยาของ Tinto	35
ภาพประกอบ 4 รูปแบบปัจจัยนำเข้า-สิ่งแวดล้อม-ผลลัพธ์ ของ Astin	36
ภาพประกอบ 5 โมเดลการธำรงรักษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยตามแนวคิดเชิงจิตวิทยา ของ Bean and Eaton	37
ภาพประกอบ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล เงื่อนไขเชิงพฤติกรรมและ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ของ Bandura.....	62
ภาพประกอบ 7 การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลของการกระทำ.....	62
ภาพประกอบ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวัง ในผล ของการกระทำ.....	65
ภาพประกอบ 9 แสดงกระบวนการพัฒนารูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่	140

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาระบบในมาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับการคุ้มครอง (ราชกิจจานุเบกษา, 2540, น. 10) มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (ราชกิจจานุเบกษา, 2540, น. 16) จากบทบัญญัติในมาตรา 81 ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมถึงบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาอัธยาศัย สถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, น. 5-6)

นักวิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนนักศึกษาเป็นจำนวนมากทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา พบว่าสาเหตุการออกกลางคันที่พบในระดับประถมศึกษา ได้แก่ ด้านสถานภาพของผู้ปกครอง ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านพฤติกรรมของนักเรียน ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม (ชีสาพัชร์ โกสิย์รัตนภิบาล,

2555) ระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ของครอบครัว ความผูกพันกับสถาบัน การบูรณาการทางสังคม สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เจตคติ และสิ่งแวดล้อม ชุมชน สภาพแวดล้อมในชุมชน อาคารสถานที่ กฎระเบียบและการปรับตัวของนักเรียน การจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นต้น (อภิชาติ เลหาหนันท์, 2553; ธนาภา สุวรรณ์, 2555) ระดับอาชีวศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาและสภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน พฤติกรรมนักเรียน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน กฎระเบียบของวิทยาลัยที่เข้มงวด และการติดตามเสด็จของนักเรียน (จำเนียร สุมาริธรรม, 2549; ชลันธร ราชรักษ์, 2554) ระดับอุดมศึกษา ได้แก่ หลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน ผู้สอนและวิธีสอน การบริการและการสนับสนุนที่เอื้อต่อวิธีสอน ความรู้พื้นฐานในสาขาวิชา สาขาที่เรียนไม่สอดคล้องกับความสามารถ ความสามารถ เป็นต้น (อารี ผสานสินธุวงศ์, 2550; วิชรี ตระกุลงาม และคณะ, 2550; จรัล ยินยอม, 2552; จารุณี มงคลแก้ว และคณะ, 2553)

จากการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ปัญหาการออกกลางคันเป็นปัญหาในทุกระดับการศึกษา อย่างไรก็ตามในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญมาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี นักเรียนที่ออกกลางคันจะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้เข้าสู่ระบบการศึกษา แต่สำหรับนักศึกษาออกกลางคันในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาอาจจะไม่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ซึ่งเป็นการสูญเสียทางการศึกษาอย่างสำคัญ เพราะทำให้ประเทศชาติขาดกำลังคนที่มีความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศ สุพรรณิ ผลสินธุ์ (2553) ได้ศึกษาความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการออกกลางคัน ในการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการออกกลางคันของนิสิตเป็นการสูญเสียเศรษฐกิจของประเทศซึ่งรัฐจะต้องลงทุนเป็นจำนวนมาก ซึ่งยิ่งมีการออกกลางคันมากเพียงใด ก็จะเป็นการเพิ่มงบประมาณต่อหัวให้สูงขึ้นแก่ผู้ที่เหลืออยู่มากขึ้นเพียงนั้น

จากการศึกษาเอกสารที่ผ่านมาพบการศึกษาการออกกลางคันเป็นจำนวนมาก ซึ่งการศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาปัจจัยออกกลางคัน การได้รับข้อมูลจากนักเรียนนักศึกษาที่ออกจากสถานศึกษาแล้วก็นำมาแก้ไขทำให้นักเรียนนักศึกษาเหล่านั้นได้ แต่ในทางกลับกัน หากศึกษากับนักศึกษาที่ยังอยู่ในสถานบันการศึกษา ก็จะเป็นการป้องกันและส่งเสริมให้นักศึกษาที่ยังคงอยู่ในสถานบันศึกษานั้นต่อไปจนจบการศึกษา และทำให้ลดการสูญเสียทางการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย และตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้ความสำคัญของการคงอยู่ของนักศึกษาโดยได้มีการปรับปรุงคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา การประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร

องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา ผลการประกันคุณภาพควรทำให้นักศึกษามีความพร้อมทางการเรียน มีอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาในหลักสูตรสูง อัตราการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสูง นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตร และผลการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา, 2557, น. 54) จากตัวบ่งชี้ถ้านักศึกษามีอัตราคงอยู่ในหลักสูตรสูง จำนวนนักศึกษาสำเร็จการศึกษาก็จะสูง ส่งผลให้ประเทศชาติมีกำลังพลในการพัฒนาประเทศสูงด้วยเช่นกัน

จากการศึกษาทั้งการคงอยู่และการออกกลางคัน พบว่ามีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องที่ใช้ในวงการศึกษาศึกษาและงานวิจัย ได้แก่ การดำรงรักษา (retention) การคงอยู่ (persistence) การออกกลางคัน (drop out) เป็นต้น และพบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการคงอยู่และการออกกลางคันในต่างประเทศ โดยแนวคิดและงานวิจัยที่พบในต่างประเทศที่นำมาอ้างอิงถึงในงานวิจัยเป็นจำนวนมากแนวคิดในช่วงแรกเป็นแนวคิดการออกกลางคัน เริ่มจากแนวคิดของ Spady (1970) เสนอแนวคิดของการตัดสินใจลาออกของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาไว้ว่า พื้นฐานทางครอบครัวส่งผลถึงศักยภาพทางวิชาการของนักศึกษาและความสอดคล้องกฎเกณฑ์ของนักศึกษา ความสอดคล้องของกฎเกณฑ์ของนักศึกษาไม่ได้อธิบายเป้าหมายของนักศึกษาได้ทั้งหมด ศักยภาพทางวิชาการของนักศึกษาส่งผลถึงผลการเรียน และการพัฒนาทางสติปัญญา ในขณะที่ความสอดคล้องกฎเกณฑ์ของนักศึกษาส่งผลต่อผลการเรียน การพัฒนาทางสติปัญญาและสนับสนุนจากเพื่อน การสนับสนุนจากเพื่อนส่งผลต่อผลการเรียนและการบูรณาการทางสังคม การบูรณาการทางสังคมส่งผลต่อความพอใจและส่งผลไปสู่ความผูกพันต่อสถาบัน การตัดสินใจการออกกลางคันได้รับผลทางตรงจากผลการเรียนและความผูกพันต่อสถาบัน ต่อมานักสังคมวิทยา Tinto (1975) เสนอทฤษฎีปฏิภนกิจวัตร ซึ่งใช้แนวคิดทฤษฎีอัตนินิวัตกรรมเป็นรากฐานสู่ทฤษฎีปฏิภนกิจวัตร แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันไว้ว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยประกอบด้วย ภูมิหลังทางครอบครัว ลักษณะส่วนบุคคล และการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ส่งผลต่อความผูกพันต่อเป้าหมาย และความผูกพันต่อมหาวิทยาลัยระดับส่วนตัว ความผูกพันทั้งสองด้านส่งผลไปยังผลการเรียน การพัฒนาทางสติปัญญา การมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน และปฏิสัมพันธ์ต่อคณะ การบูรณาการทางวิชาการได้รับผลทางตรงจากผลการเรียนและการพัฒนาทางสติปัญญา การบูรณาการทางสังคมได้รับผลทางตรงจากปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนและปฏิสัมพันธ์ต่อคณะ การบูรณาการวิชาการและการบูรณาการทางสังคมส่งผลต่อความผูกพันต่อเป้าหมายและความผูกพันต่อสถาบันในระดับสถาบัน และส่งผลไปสู่การตัดสินใจออกกลางคัน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Spady หลังจากนั้นได้มีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยโดยใช้แนวคิดของ Spady และ Tinto ผลการศึกษาสนับสนุนแนวคิดทฤษฎี

ดังกล่าว คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคันหรือตัดสินใจออกกลางคัน ได้แก่ ภูมิหลังของนักศึกษา พื้นฐานของครอบครัว ผลการเรียน การบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม (จรัญ ยินยอม, 2552; วัชรีย์ ตระกูลงาม และคณะ, 2550; จารุณี มงคลแล้ว และคณะ, 2553; Munro, 1981; Bean and Metzner, 1985; Curry, 2001)

ในปีเดียวกัน Astin (1975) ได้อธิบายการคงอยู่ของนักศึกษาประกอบไปด้วย 3 ส่วน ส่วนแรก คือ ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ภูมิหลังของนักศึกษา ส่วนที่สอง คือ สภาพแวดล้อม หมายถึง ลักษณะของสถาบัน กลุ่มเพื่อน คณะ หลักสูตร ฯลฯ และส่วนที่สาม คือ ผลลัพธ์ หมายถึง ผลที่เกิดจากวิทยาลัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่แสดงออกของนักศึกษา ได้แก่ ความเข้าใจทางวิชาการ การพัฒนาอาชีพ การดำรงรักษา และนักจิตวิทยา Bean and Eaton (2000) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการออกกลางคันของ Tinto ซึ่งเป็นแนวคิดทางสังคมวิทยา Bean and Eaton ได้นำเสนอแนวคิดของการคงอยู่ของนักศึกษาโดยใช้แนวคิดทางจิตวิทยาเป็นรากฐานในการศึกษา 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีเจตคติต่อการกระทำ (Attitude-Behavior Theory) ทฤษฎีการเผชิญปัญหา (Coping Behavioral Theory) ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy Theory) และทฤษฎีการอ้างสาเหตุ (Attribution Theory) เป็นทฤษฎีพื้นฐานในการศึกษา พบว่า ภูมิหลัง ปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมในสถาบัน การปรับตัว เจตคติของนักศึกษา การรับรู้ความสามารถของตนมีผลต่อพฤติกรรมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา และส่งผลต่อพฤติกรรมคงอยู่

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่และการดำรงรักษานักศึกษาพบตั้งแต่ปี 1975 โดยที่งานวิจัยได้อ้างอิงทั้งแนวคิดทฤษฎีการออกกลางคัน และแนวคิดทฤษฎีการคงอยู่และการดำรงรักษา ซึ่งผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่และการดำรงรักษานักศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ ภูมิหลังของนักศึกษา ผลการเรียน การบูรณาการทางวิชาการ การปรับตัวทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม การปรับตัวทางสังคม ลักษณะของสถาบัน ความช่วยเหลือทางการเงินหรือทุนการศึกษา ความผูกพันต่อเป้าหมาย ความผูกพันต่อสถาบัน (สุมาลี สังข์ศรี และคณะ, 2555; บุรทิน ขำภีรัฐ, 2556; Pascarella, 1980; Cabrara, Nora and Castaneda, 1993; Napoli and Wortman, 1998; Lua, 2003; Suh, 2007; Shah, Grebennikev and Singh, 2007; Titus, 2006; Saeed, 2008; Stephen A. Burks, 2009) และพบปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาตามแนวคิดของ Bean and Eaton จากงานวิจัยของ Fumei W., France C., and Christopher C. (2010) โดยที่การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลรวมส่งผลต่อความตั้งใจคงอยู่สูงที่สุด เท่ากับ 0.384

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ได้รับการจัดตั้งขึ้นแทนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อด้านวิชาชีพเฉพาะทางระดับปริญญาเป็นหลัก ทั้งนี้ มหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 181 แห่ง และที่ตั้งในกรุงเทพมหานครมีถึง 68 แห่ง (<https://tagbth.wordpress.com>) ซึ่งทำให้นักศึกษามีทางเลือกและเกิดการแข่งขันการรับนักศึกษาเป็นจำนวนมาก สถานศึกษาในแต่ละแห่งจะมีการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้นักศึกษาเข้าศึกษา พร้อมทั้งสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาจะต้องมีแนวทางให้อัตราการคงอยู่ของนักศึกษามีจำนวนมากเพื่อบรรลุตัวชี้วัดดังกล่าวข้างต้น

นอกจากนี้ข้อมูลทางสถิติการคงอยู่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี 2557–2559 นักศึกษาในปีที่ 1 ออกกลางคันเฉลี่ยร้อยละ 15-20 และในปีถัดไปยังคงมีนักศึกษาออกกลางคันทุก ๆ ปี จึงได้มีมาตรการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น การจัดให้มีการสอนปรับพื้นฐาน การจัดหาอาจารย์ที่ปรึกษา การกำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษาในตารางเรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักศึกษา จากมาตรการดังกล่าวสามารถธำรงรักษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังคงมีการออกกลางคันของนักศึกษาในทุกภาคการศึกษา จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการคงอยู่ของนักศึกษา จึงได้มีมาตรการเพื่อให้นักศึกษาคงอยู่ในมหาวิทยาลัยจนสำเร็จการศึกษา

ความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาเหมือนเป็นการแสดงเจตนา ความรู้สึก และความน่าจะเป็นที่นักศึกษาจะเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องจนจบการศึกษา ถ้านักศึกษาตั้งใจคงอยู่สูงก็ จะไม่เกิดการสูญเสียงบประมาณ ดังที่สำนักงานประมาณ ได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ให้กับกระทรวงศึกษาธิการเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 311,421,406,900 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.84 (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, น. 12) เพื่อนำไปขับเคลื่อนโครงการ การศึกษาต่าง ๆ นอกเหนือจากที่สถานศึกษาได้รับจากการจัดสรรงบประมาณแล้วนั้น ยังคงมี สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อพัฒนาให้กับบุคคลตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติเช่นกัน จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษา ให้กับบุคคลในประเทศนับเป็นการลงทุนที่ใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ทั้งทางด้านบุคลากรทาง

การศึกษา วัสดุอุปกรณ์ การลงทุนอาคารเพื่อการศึกษา และรวมถึงการลงทุนด้านผู้เรียนเอง เพื่อให้ประเทศได้มีกำลังคนที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้าการลงทุนทางการศึกษาได้ผลไม่คุ้มค่า ผลสัมฤทธิ์ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เช่น นักเรียนหรือนักศึกษาไม่จบการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนด เด็กออกกลางคัน ด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม ถือได้ว่า เป็นการลงทุนที่สูญเปล่า (สุทธิ โรจน์บุญถึง , 2559) นอกจากนี้การสูญเสียงบประมาณแล้วนั้น ยังมีการสูญเสียในด้านอื่น ๆ เช่น เวลา ค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองที่เสียไปและที่ต้องเข้าศึกษาใหม่ ทั้งยังทำให้ประเทศชาติได้กำลังพลที่จะขับเคลื่อนประเทศเข้าออกไปอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าควรมีการส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่เพื่อให้นักศึกษาที่เข้าศึกษาคงอยู่ในมหาวิทยาลัยจนจบการศึกษา ผู้วิจัยเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้การศึกษาแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการพัฒนานักศึกษา แนวคิดการพัฒนานักศึกษา ซึ่งทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของ Chickering and Reisser (1993, อ้างถึงในธัญญาภัสร์ ศิริชานราโรจน์, 2560, น. 185-188) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษาเป็น 7 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาความสามารถ การจัดการด้านอารมณ์ การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน การพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ การสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตน การพัฒนาเป้าหมาย และการพัฒนาความมีศักดิ์ศรี และ Miller and Prince (1976) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนานักศึกษาประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ได้แก่ การตั้งเป้าหมายการพัฒนานักศึกษา การประเมินระดับการพัฒนานักศึกษา กำหนดวิธีดำเนินงานเพื่อพัฒนานักศึกษา และการประเมินโปรแกรมการพัฒนานักศึกษา โดยที่ผู้วิจัยพัฒนากิจกรรมสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักศึกษาครู โดยประยุกต์ใช้แนวคิดจิตตปัญญาศึกษาเป็นกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นด้วยการประยุกต์และบูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการพัฒนานักศึกษาของ Miller and Prince ผลการใช้กิจกรรมสร้างเสริมวินัยในตนเองมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษามีหลากหลายรูปแบบ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจในการจัดกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นเสมือนการจัดประสบการณ์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความเข้าใจในแนวคิด เกิดปฏิสัมพันธ์ทั้งทางร่างกาย ทางวาจา และทางอารมณ์จิตใจ (ทีศนา แคมมณี, 2547, น. 6-9) โดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถจัดให้กิจกรรมได้หลากหลาย ได้แก่ เกม สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง และกลุ่มย่อย ซึ่งทำให้ผู้เข้ากิจกรรมสามารถแสดงความรู้สึก รู้จักคิด พิจารณา ข้อมูล อภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไม่รู้ตัว (Wright Bettenidge & Bucby. อ้างถึงใน สุทธิ แสงทอง, 2552, น. 2) นอกจากนั้นการเรียนรู้โดยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รู้จักการทำงานกับผู้อื่น ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีและถูกต้องเกี่ยวกับ

การทำงานร่วมกัน จึงจะประสบความสำเร็จ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นฝึกทักษะในด้านความคิดร่วมกับกลุ่ม เช่น ทักษะในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ เป็นการฝึกให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เพื่อเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง กล่าวพูดกล้าตัดสินใจ ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจต่อไป (สิริวรรณ ศรีพหล, 2536, น. 224–225) และนอกจากนี้ ยังคงศึกษาแนวคิดทางจิตวิทยา ได้แก่ ทฤษฎีการเชื่อมโยงของ Thorndike ซึ่งสรุปกฎของการเรียนรู้ไว้ 4 กฎ คือ กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด กฎแห่งการใช้ และกฎแห่งผลที่พึงพอใจ รวมทั้งแนวคิดการจัดการเรียนรู้นำมาสู่การพัฒนา รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้น คือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม (Prepare : P) หมายถึง การเตรียมความพร้อมสู่การใช้รูปแบบ สร้างความไว้วางใจ มีปฏิสัมพันธ์กัน 2) ขั้นกระตุ้น (Stimulate : S) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน ด้วยการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ 3) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Practice : P) ขั้นตอนที่นักศึกษาฝึกการตั้งเป้าหมาย และกำหนดแนวทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และ 4) ขั้นติดตาม (Pursue : P) ขั้นตอนที่นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติตามการตั้งเป้าหมาย ปัญหาและอุปสรรค และร่วมกันวิเคราะห์การนำไปใช้ในการเรียน

ผู้วิจัยคาดว่ารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นจะทำให้นักศึกษาที่มีความตั้งใจอยู่ในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

1.1 ปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง

1.2 เงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง

2. รูปแบบการำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และผลการใช้รูปแบบการำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่เป็นอย่างไร

2.1 รูปแบบการำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่เป็นอย่างไร

2.2 ความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบหรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2 เพื่อศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

2.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาก่อนและหลังการใช้รูปแบบการำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

ความสำคัญของการวิจัย

ความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. ได้ปัจจัยที่จำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของนักศึกษาคงอยู่และออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศจากการศึกษาวิจัยเพื่อเสนอเป็นกิจกรรมในการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษา เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

2. ได้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ผู้รับผิดชอบหลักสูตร นำไปประยุกต์ไปในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

3. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ใช้รูปแบบมีความตั้งใจคงอยู่เพิ่มขึ้นเพื่อให้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีทั้งหมด 2 ระยะ ในแต่ละระยะมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน

1. ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาระยะนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รหัส 60 ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รวม 5,474 คน จำแนกเป็นนักศึกษาคงอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4,498 คน และนักศึกษาออกกลางคัน 976 คน (ไม่รวมนักศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยนานาชาติ)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในระยะนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รหัส 60 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นนักศึกษาคงอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 574 คน และนักศึกษาออกกลางคัน จำนวน 123 คน (ไม่รวมนักศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยนานาชาติ) ได้จากการคำนวณของขนาดตัวอย่างจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane. 1967: p. 593) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน

(Proportionate Stratified Random Sampling) ใช้คอมพิวเตอร์ (Stata) และนักศึกษาเป็นหน่วย
 สุ่ม (Unit) กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรทำนาย ได้แก่

- 1.1 การบูรณาการทางวิชาการ
- 1.2 การบูรณาการทางสังคม
- 1.3 ความผูกพันต่อเป้าหมาย
- 1.4 ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย
- 1.5 การรับรู้ความสามารถของตน
- 1.6 พฤติกรรมการเผชิญความปัญหา

2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ สถานะของนักศึกษา แบ่งเป็น นักศึกษาคงอยู่และ
 นักศึกษาออกกลางคัน

**2. ศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่และการออกกลางคัน ของ
 นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขต
 กรุงเทพมหานคร**

การเลือกกรณีศึกษา

กรณีศึกษาในระยะนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รหัส 60 จาก
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นนักศึกษาคงอยู่จำนวน 8
 คน และนักศึกษากออกกลางคัน จำนวน 4 คน

**ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อ
 ส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วย
 กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน**

**1. พัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อ
 ส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่**

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีรูปแบบการจัดกิจกรรมของรูปแบบ นำมาสร้างและ
 พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจ
 คงอยู่ โดยใช้เวลาในการใช้รูปแบบจำนวน 3 วัน และมีกิจกรรมทั้งหมด 11 กิจกรรม โดยแต่ละ
 กิจกรรมจะสอดคล้องกับความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน และใช้
 รูปแบบของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นการดำเนินกิจกรรม

2. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษา PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในขณะนี้ เป็นนักศึกษาคงอยู่ระดับปริญญาตรี ภาค ปกติ รหัส 60 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 2,460 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในขณะนี้ เป็นนักศึกษาคงอยู่ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รหัส 60 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่มีค่าพยากรณ์การคงอยู่ต่ำ จำนวน 20 คนสุดท้าย และยินยอมเข้าร่วมกิจกรรม

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา

นิยามปฏิบัติการ

1. รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ โดยสร้างจากการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีการกำหนดเป้าหมายของ Lock and Latham ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของ Bandura รูปแบบการพัฒนา นักศึกษาของ Miller and Prince รวมทั้งแนวคิดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม (Prepare : P) หมายถึง การเตรียมความพร้อมผู้การใช้รูปแบบ สร้างความไว้วางใจ มีปฏิสัมพันธ์กัน ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่นเกม เพื่อนำไปสู่การนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 2 ขั้นกระตุ้น (Stimulate : S) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน ด้วยการใช้อีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้สนทนา พูดคุยเรื่องต่างๆ และฝึกการรับฟังอย่างใส่ใจในเรื่องราวของผู้อื่น

ขั้นที่ 3 ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice : P) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาฝึกการตั้งเป้าหมาย และกำหนดแนวทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กรณีศึกษา และการอภิปรายกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ขั้นติดตาม (Pursue : P) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติตามการตั้งเป้าหมาย ปัญหาและอุปสรรค และร่วมกันวิเคราะห์การนำไปใช้ในการเรียน

2. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษา โดยมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม มีความร่วมมือในกิจกรรม วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนของกิจกรรม 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ หมายถึง ขั้นการเตรียมความพร้อม หรือการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ หรือการนำเข้าสู่สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ที่จะตามมา

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม หมายถึง ขั้นที่ให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่เตรียมไว้เพื่อให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์โดยตรง สามารถนำมาวิเคราะห์หรืออภิปรายได้หลังจากปฏิบัติกิจกรรมสิ้นสุด

ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปราย หมายถึง การที่ให้นักศึกษาได้แสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็น หลังจากกิจกรรมสิ้นสุดไปแล้ว ในขั้นนี้อาจารย์จะต้องเป็นผู้นำทางช่วยให้นักศึกษาอภิปรายตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป หมายถึง นักศึกษาได้ร่วมกันอภิปรายจนเกิดความเข้าใจตามที่ต้องการ รวมถึงการอภิปรายนำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

3. ความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา หมายถึง การที่นักศึกษามีความคิดที่จะคงศึกษาต่อไปจนสำเร็จการศึกษา หรือวางแผนที่จะคงอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยไม่คิดจะลาออกไปจากมหาวิทยาลัย วัดได้จากแบบสอบถามความตั้งใจคงอยู่ ที่ผู้วิจัยดัดแปลงแบบวัดของ กชนก เครือตัน (2555) ให้เหมาะสมกับตัวอย่างและนิยามปฏิบัติการ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมีมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ทุกคณะของมหาวิทยาลัยมีที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

5. สถานะนักศึกษา หมายถึง ความเป็นไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รหัส 60 หลังจากเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 สถานะ คือ นักศึกษาคงอยู่ และนักศึกษาออกกลางคัน

นักศึกษาคงอยู่ หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รหัส 60 ที่ยังลงทะเบียนเรียนต่อเนื่องในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

นักศึกษาออกกลางคัน หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รหัส 60 ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลแต่ไม่ลงทะเบียนเรียนต่อในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 หรือไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล (พ้นสภาพ) หรือนักศึกษาขอลาออกด้วยตนเอง

6. ปัจจัยเชิงจำแนก หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจำแนกกลุ่มนักศึกษาคงอยู่และออกกลางคัน ซึ่งแบ่งเป็น

6.1 การบูรณาการทางวิชาการ หมายถึง ผลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับระบบวิชาการ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ การได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และการได้รับการพัฒนาทางสติปัญญา วัดได้จากแบบสอบถามการบูรณาการทางวิชาการ ที่ผู้วิจัยดัดแปลงแบบวัดของ Jason Morris (2002) และวชิระ ชาวหา (2545) ให้เหมาะสมกับตัวอย่างและนิยามปฏิบัติการ สอบถามความคิดเห็นมีมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

6.2 การบูรณาการทางสังคม หมายถึง ผลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับระบบสังคม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งแสดงออกด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร การปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ เพื่อนนักศึกษา เจ้าหน้าที่ ฯลฯ ที่ได้ติดต่อเกี่ยวข้องระหว่างกันทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ วัดได้จากแบบสอบถามการบูรณาการทางสังคม ผู้วิจัยดัดแปลงแบบวัดของ Jason Morris (2002) และวชิระ ชาวหา (2545) ให้เหมาะสมกับตัวอย่างและนิยามปฏิบัติการ สอบถามความคิดเห็นมีมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

6.3 ความผูกพันต่อเป้าหมาย หมายถึง การที่นักศึกษามีความยึดมั่นต่อเป้าหมาย มีความพยายามกระทำในสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีความมุ่งมั่นและให้ความสำคัญต่อความสำเร็จ วัดได้จากแบบสอบถามความผูกพันต่อเป้าหมาย ที่ผู้วิจัยดัดแปลงแบบวัดของ Fumei Weng (2010) ให้เหมาะสมกับตัวอย่างและนิยามปฏิบัติการ สอบถามความคิดเห็น มีมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

6.4 ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย มีความพยายามเพื่อความสำเร็จของมหาวิทยาลัย มีความภาคภูมิใจที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ยินดีที่จะปกป้องและรักษาชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย วัดได้จากแบบสอบถามความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย ที่ผู้วิจัยดัดแปลงแบบวัดของ Fumei Weng (2010) ให้เหมาะสมกับตัวอย่างและนิยามปฏิบัติการ สอบถามความคิดเห็น มีมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

6.5 การรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง ความเชื่อมั่นของนักศึกษาในความสามารถของตนเองในการจัดการและการแสดงพฤติกรรม เกี่ยวกับการเรียนและการร่วมกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและ

นอกห้องเรียน วัดได้จากแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ สอบถามความคิดเห็น มีมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

6.6 พฤติกรรมการเผชิญปัญหา หมายถึง ความพยายามหรือความสามารถของนักศึกษาในการจัดการหรือแก้ไขสถานการณ์ที่นักศึกษาประเมินว่าสถานการณ์นั้นน่าจะเป็นอุปสรรคก่อให้เกิดปัญหาหรือก่อให้เกิดความเครียด วัดได้จากแบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญปัญหา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดการเผชิญปัญหาของ Lazarus and Folkman (1984) สอบถามความคิดเห็น มีมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

7. เจ็อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน หมายถึง ข้อมูลหรือสารสนเทศที่สะท้อนเหตุผลของการตัดสินใจที่คงอยู่หรือลาออกจากมหาวิทยาลัย ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคงอยู่และออกกลางคัน

สมมติฐานการวิจัย

1. ตัวแปรการบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม ความผูกพันต่อเป้าหมาย ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย และการรับรู้ความสามารถของตน สามารถจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

2. นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาจากรูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ มีความตั้งใจคงอยู่หลังการใช้รูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

กรอบแนวคิดการวิจัย

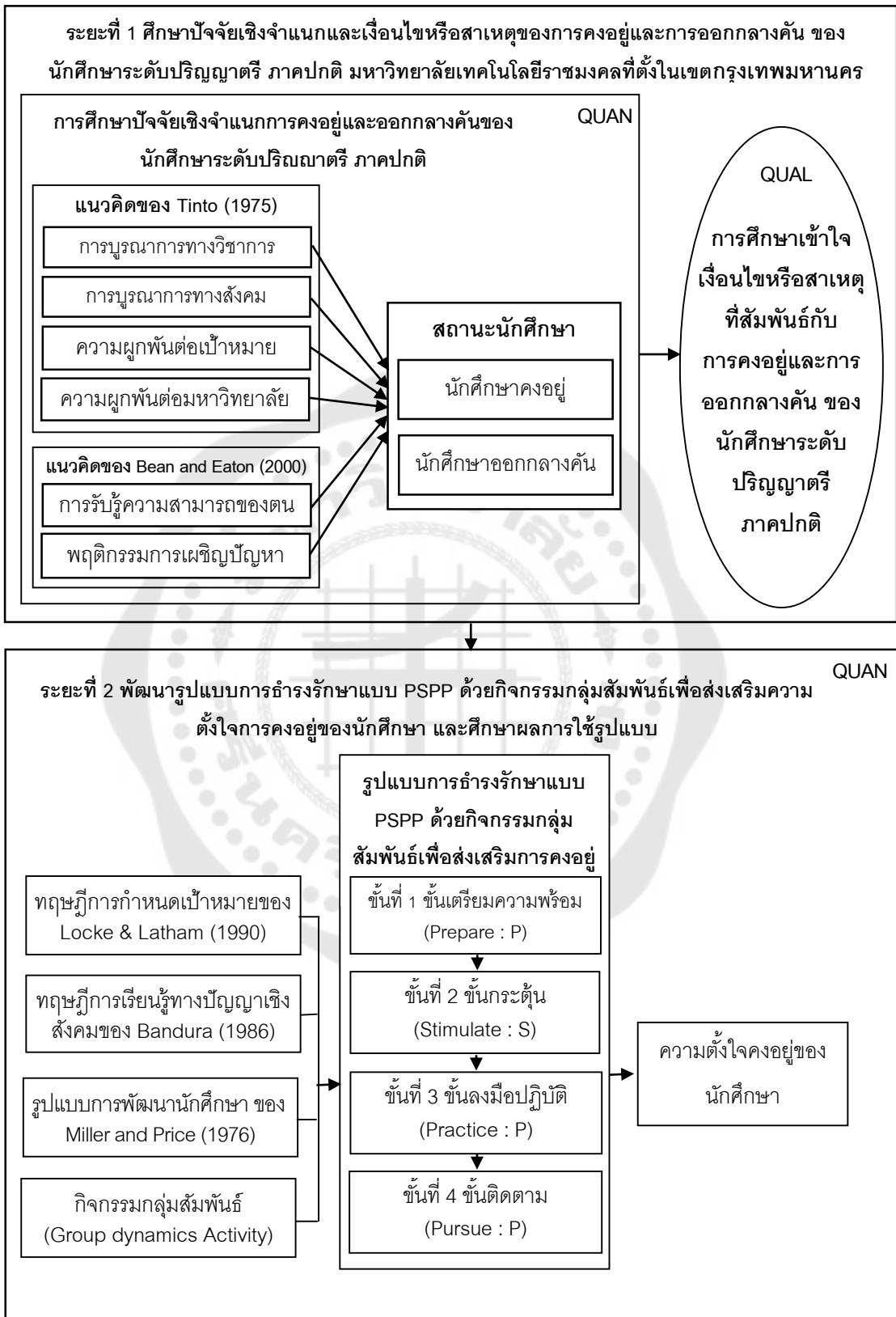
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งวิจัยและพัฒนาารูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ตัวแปรทำนายการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาประกอบด้วย 2 ทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีปฏิบัติการของ Tinto (1975) ศึกษาตัวแปรทำนาย 4 ตัวแปร ได้แก่ การบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม ความผูกพันต่อเป้าหมาย และความผูกพันต่อสถาบัน และ 2) ทฤษฎีการธำรงรักษาตามแนวคิด

เชิงจิตวิทยาของ Bean and Eaton (2000) ศึกษาตัวแปรทำนาย 2 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตน และพฤติกรรมการเผชิญความเครียด และศึกษาทำความเข้าใจเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และออกกลางคัน โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาคงอยู่และออกกลางคัน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศนำไปเป็นกิจกรรมในการพัฒนารูปแบบการธำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยนำตัวแปรทำนายและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาพัฒนาเป็นรูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา ในการพัฒนารูปแบบนี้ได้ใช้ทฤษฎีการกำหนดเป้าหมายของ Locke and Latham (1990) ในส่วนความผูกพันต่อเป้าหมาย และทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของ Bandura (1986) คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ได้แก่ การสร้างประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ การใช้ตัวแบบ การใช้คำพูดชักจูง และการกระตุ้นอารมณ์ รูปแบบการพัฒนานักศึกษาของ Miller and Prince (1976) และ การกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การธำรงรักษานักศึกษาเป็นการประเมินความสำเร็จอย่างหนึ่งในการจัดการศึกษา และการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นเป้าหมายในระดับหนึ่งของนักศึกษา และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางทางสังคม นักศึกษาที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีมีทั้งสำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายและไม่สำเร็จการศึกษาตามเป้าหมาย ซึ่งถ้านักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาตามเป้าหมาย แสดงว่ามหาวิทยาลัยไม่สามารถธำรงรักษานักศึกษา ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อพัฒนารูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ ผู้วิจัยนำเสนอการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสถานะนักศึกษา
- ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา
- ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา
- ตอนที่ 4 ตัวแปรที่ศึกษาการจำแนกปัจจัยการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา
- ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา
- ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้
- ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ตอนที่ 1 แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสถานะนักศึกษา

1. ความหมายของสถานะนักศึกษา

ในการศึกษาสถานะนักศึกษามหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษานั้นส่วนใหญ่มักจะกล่าวถึง การธำรงรักษานักศึกษา (Student retention) และมีคำที่เกี่ยวข้องเช่น การคงอยู่ของนักศึกษา (Student persistence) และการออกกลางคัน (Drop out) เป็นต้น การคงอยู่ของนักศึกษา (Student persistence) มีผู้ทำการศึกษาและให้ความหมายของการคงอยู่นักศึกษา หมายถึง การที่นักศึกษาหรือผู้เรียนศึกษาอยู่ในระบบอย่างต่อเนื่องจนสำเร็จการศึกษา การแสดงเจตนาของนักศึกษาและ/หรือการวางแผนที่จะศึกษาในมหาวิทยาลัยเดิมต่อไป ไม่เปลี่ยนหรือโยกย้ายไปมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาอื่นจนสำเร็จ

การศึกษา การลงทะเบียนเรียนต่อเนื่องในแต่ละช่วงระยะเวลาในสาขาวิชา รวมถึงการโอนจากสถาบันอื่น วางแผนไปข้างหน้าและคาดหวังที่สำเร็จการศึกษา (สุมาลี สังข์ศรี, 2555, น. 4; บุรทิน ขำภีรัฐ, 2556, น. 6; Stephen A. Burks, 2009, p. 363; Donald W.F., 2010, p. 10) ซึ่งมีความหมายผกผันกับการออกกลางคัน (Drop out) มีผู้ศึกษาและให้ความหมายของการออกกลางคันของนักศึกษา หมายถึง การที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยแล้วไม่เข้าศึกษาหรือเข้าศึกษาในระยะหนึ่งแล้วออกจากมหาวิทยาลัยก่อนจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การที่นักศึกษาหรือผู้เรียนยุติการเรียนจากการศึกษา ไม่ว่าจะกำลังเรียนอยู่ในชั้นใดหรือปีใดก็ตาม ซึ่งนักศึกษาอาจแจ้งลาออกหรืออาจจะไม่แจ้งลาออกแต่หยุดการเรียนไปประมาณ 3 ภาคการศึกษาเป็นต้นไป หรือออกจากมหาวิทยาลัยด้วยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง โดยอาจเป็นการออกเนื่องจากผลการเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ลาออก หรือการถูกให้ออกด้วยสาเหตุอื่น ๆ หรือการที่นักศึกษาต้องพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนด หรือพฤติกรรมที่ไม่มีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมถาวรหรือชั่วคราว รวมทั้งการไม่ลงทะเบียนของนักศึกษาที่โอนจากสถาบันอื่นด้วย (วัชรวิ ตระกูลงาม และคณะ, 2550, น. 6; จรัญ ยินยอม, 2552, น. 8; จารุณี มงคลแก้ว และคณะ, 2553, น. 4 ; สุมาลี สังข์ศรี และคณะ, 2555, น. 4; บุรทิน ขำภีรัฐ, 2556, น. 6; นันธิดา ชำนาญยา, 2556, น. 4; Donald W.F, 2010, p. 11)

ในงานวิจัยนี้ให้ความหมายของสถานะนักศึกษา หมายถึง ความเป็นไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ หลังจากเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 สถานะ คือ นักศึกษาคงอยู่ และนักศึกษาออกกลางคัน โดยที่นักศึกษาคงอยู่ หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ยังลงทะเบียนเรียนต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไป และนักศึกษาออกกลางคัน หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลแต่ไม่ลงทะเบียนเรียนต่อในภาคการศึกษาถัดไป หรือไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล (พ้นสภาพ) หรือนักศึกษาขอลาออกด้วยตนเอง การวัดสถานะนักศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 นักศึกษาที่คงอยู่ ใช้โคด 1 และกลุ่มที่ 2 นักศึกษาออกกลางคัน ใช้โคด 0

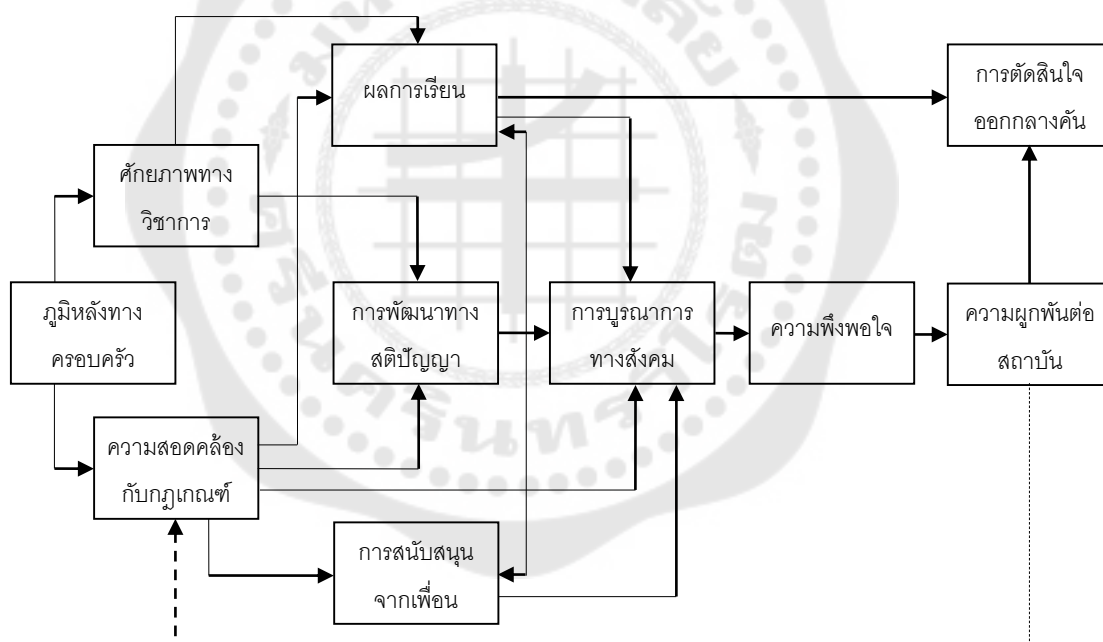
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา

มีการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการคงอยู่และการออกกลางคันโดยนำเสนอเป็นรูปแบบหรือโมเดลการคงอยู่ของนักศึกษาและการออกกลางคันของนักศึกษาในต่างประเทศตั้งแต่ปี ค.ศ.1970 รูปแบบหรือโมเดลถูกนำไปอ้างอิงเป็นจำนวนมากจนกลายเป็นทฤษฎีนำไปใช้ในงานวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ ทฤษฎีของ Spady ทฤษฎีของ Tinto ทฤษฎีของ Aston และทฤษฎีของ Bean และ Eaton มีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบหรือโมเดลกระบวนการออกกลางคันของนักศึกษาปริญญาตรี

Spady (Saeed Abdullah Al-Dossary, 2008, pp. 16-19, as cited in Spady, 1970, pp. 78-79)

Spady เสนอแนวคิดทฤษฎีของการตัดสินใจออกกลางคันของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยใช้รูปแบบทางสังคมวิทยาอธิบายการตัดสินใจออกกลางคันของนักศึกษาไว้ว่า พื้นฐานทางครอบครัวส่งผลถึงศักยภาพทางวิชาการของนักศึกษาและความสอดคล้องกฎเกณฑ์ของนักศึกษา ความสอดคล้องของกฎเกณฑ์ของนักศึกษาไม่ได้อธิบายเป้าหมายของนักศึกษาได้ทั้งหมด ศักยภาพทางวิชาการของนักศึกษาส่งผลถึงผลการเรียน และการพัฒนาทางสติปัญญา ในขณะที่ความสอดคล้องกฎเกณฑ์ของนักศึกษาส่งผลต่อผลการเรียน การพัฒนาทางสติปัญญา และสนับสนุนจากเพื่อน การสนับสนุนจากเพื่อนส่งผลต่อผลการเรียนและการบูรณาการทางสังคม การบูรณาการทางสังคมส่งผลต่อความพอใจและส่งผลไปสู่ความผูกพันต่อสถาบัน การตัดสินใจการออกกลางคันได้รับผลทางตรงจากผลการเรียนและความผูกพันต่อสถาบัน ดังภาพประกอบ 2

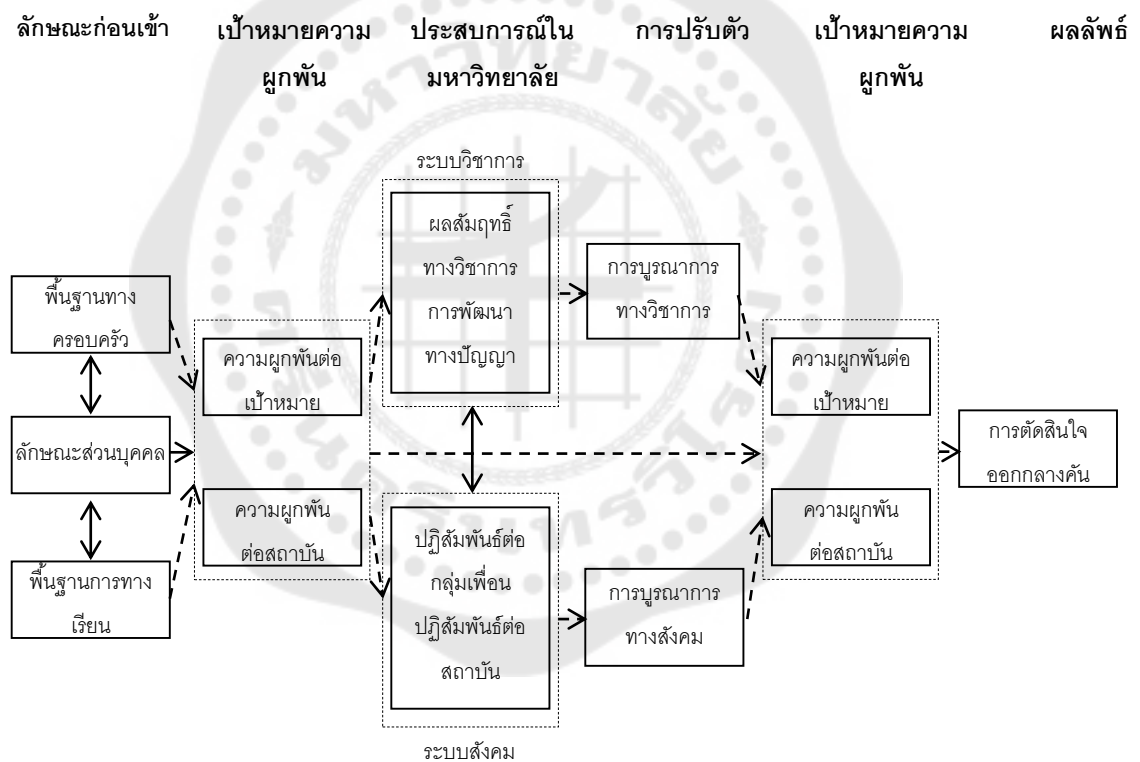
ภาพประกอบ 2 ทฤษฎีกระบวนการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตามแนวคิดของ Spady

2. ทฤษฎีโมเดลปฏิภานของ Tinto

Tinto (1975, p. 95) แนวคิดของ Tinto เป็นแนวคิดที่นักวิจัยได้นำไปอ้างอิงมากทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นที่แพร่หลาย Tinto เสนอทฤษฎีปฏิภานของ Tinto (Tinto's Internationalist Theory) ซึ่งใช้แนวคิดทฤษฎีอัตโนวิบาทกรรมของ Durkheim's (Dukheim's Theory) ที่กล่าวว่า อัตโนวิบาท

กรรมในสังคมเพิ่มขึ้นเมื่อคุณค่าศีลธรรมและความผูกพันทางสังคมของแต่ละบุคคลไม่เพียงพอ เป็นรากฐานการพัฒนาสู่ทฤษฎีปฏิบัติการของ Tinto แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักศึกษา อธิบายได้ว่า ปัจจัยนำเข้าคือ พื้นฐานทางครอบครัว ลักษณะส่วนบุคคล และพื้นฐานทางการเรียน ส่งผลต่อความผูกพันต่อเป้าหมายและความผูกพันต่อสถาบัน โดยความผูกพันทั้งสองส่งผลไประบบวิชาการคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาทางปัญญา และส่งผลไประบบสังคมคือปฏิสัมพันธ์ต่อกลุ่มเพื่อนและปฏิสัมพันธ์ต่อสถาบัน ซึ่งระบบทางวิชาการส่งผลไปยังการบูรณาการทางวิชาการ ในทำนองเดียวกันระบบสังคมส่งผลไปยังการบูรณาการทางสังคม การบูรณาการทั้งวิชาการและการบูรณาการทางสังคมส่งผลไปความผูกพันต่อเป้าหมายและความผูกพันต่อสถาบัน และส่งผลไปยังการตัดสินใจออกกลางคันในที่สุด ดังภาพประกอบ 3

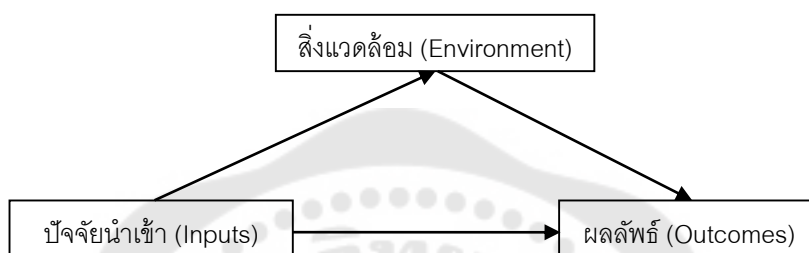

ภาพประกอบ 3 ทฤษฎีปฏิบัติการของ Tinto

3. โมเดลปัจจัยนำเข้า-สภาพแวดล้อม-ผลลัพธ์ของ Astin

Astin (1975) นำเสนอแนวคิด โมเดลปัจจัยนำเข้า-สภาพแวดล้อม-ผลลัพธ์ (Astin's Input-Environment-Outcome Model : Astin's I-E-O Model) Astin อธิบายการคงอยู่ของนักศึกษาประกอบไปด้วย 3 ส่วน ส่วนแรก ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ตัวแปรที่เป็นภูมิหลังของนักศึกษาตั้งแต่ก่อนเข้าศึกษาในวิทยาลัยรวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนสอบเข้า การแข่งขัน เชื้อชาติ อายุ เพศ สถานภาพ ศาสนา

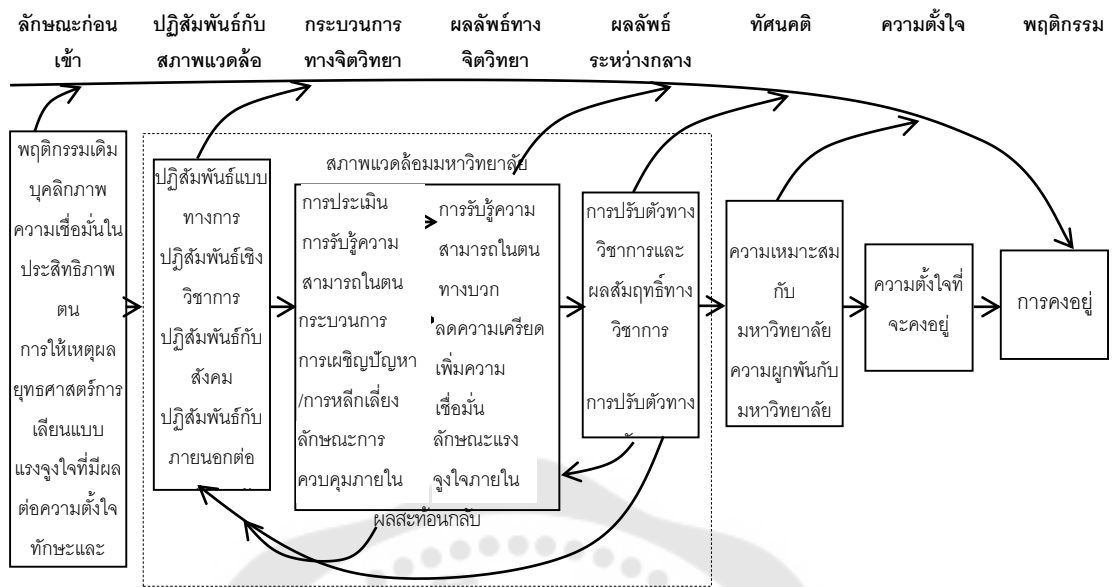
รายได้ การศึกษาของผู้ปกครอง และเหตุผลความตั้งใจเข้าศึกษา ส่วนที่สอง สภาพแวดล้อม หมายถึง ลักษณะของสถาบัน ลักษณะของกลุ่มเพื่อน ลักษณะของคณะ หลักสูตร ความช่วยเหลือทางการเงิน การเลือกวิชาเอก ที่อยู่อาศัย และกิจกรรมของนักศึกษา ส่วนที่สาม ผลลัพธ์ หมายถึง ผลที่เกิดจาก วิทยาลัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่แสดงออกของนักศึกษาหลังจากได้รับตัวแปรสภาพแวดล้อม ซึ่งผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้นได้แก่ ความเข้าใจทางวิชาการ การพัฒนาทางอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และการดำรงรักษา ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 รูปแบบปัจจัยนำเข้า-สิ่งแวดล้อม-ผลลัพธ์ ของ Astin

4. ทฤษฎีการดำรงรักษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยตามแนวคิดเชิงจิตวิทยาของ Bean and Eaton

Bean and Eaton (2000) นำเสนอแนวคิดการดำรงรักษานักศึกษา (Student Retention) บนพื้นฐานของทฤษฎีทางจิตวิทยา 4 ทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy Theory) ทฤษฎีการเผชิญความเครียด (Coping behavior Theory) และทฤษฎีการให้เหตุผล (ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน) (Attribution Theory (locus of control)) อธิบายการคงอยู่ของนักศึกษาผ่านความตั้งใจที่จะคงอยู่ Bean and Eaton ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมความตั้งใจที่จะคงอยู่ โดยได้รับอิทธิพลจากทัศนคติของนักศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมกับ มหาวิทยาลัยและความผูกพันกับมหาวิทยาลัยที่ได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ที่ได้รับจาก สถาบันอุดมศึกษา รวมถึงภูมิหลังของนักศึกษา สภาพแวดล้อมในสถาบัน ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 โมเดลการดำรงรักษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยตามแนวคิดเชิงจิตวิทยาของ Bean and Eaton

จากการศึกษารูปแบบการดำรงรักษานักศึกษา การออกกลางคัน และคงอยู่นักศึกษา ผู้วิจัยใช้ตัวแปรจากรูปแบบ ทฤษฎีโมเดลปฏิบัติการของ Tinto และ ทฤษฎีการดำรงรักษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยตามแนวคิดเชิงจิตวิทยาของ Bean and Eaton เนื่องจากทฤษฎีโมเดลปฏิบัติการของ Tinto เป็นการศึกษาทั้งทางด้านสังคม และทฤษฎีของ Bean and Eaton เป็นการศึกษาทางจิตวิทยาพร้อมด้วย

ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาในช่วง พ.ศ. 2549-2559 หรือ ค.ศ. 2006-2016 มีทั้งการศึกษาระดับสถาบันและระดับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยปิด มหาวิทยาลัยเปิด และมหาวิทยาลัยเอกชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่ของนักศึกษา

ศิริพร เสรีตานนท์ (2551) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ เจตจำนงคงอยู่ และความภักดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน 6 แห่งจาก 6 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชานิติศาสตร์ ภาษาศาสตร์ สังคมศาสตร์-มนุษยศาสตร์ บริหารจัดการธุรกิจ นิเทศศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ไม่รวมกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้งเพศชายและหญิง ในปี

การศึกษา 2550 จำนวนรวม 1,272 คน ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรต้น 4 ตัวแปร ได้แก่ คุณภาพ การจัดการเรียนการสอนรายวิชา คุณลักษณะอาจารย์ คุณภาพวิธีการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวแปรตาม 4 ตัวแปร ได้แก่ ภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย ความพึงพอใจ เจตจำนงคงอยู่ และความภักดีของ นักศึกษา โดยศึกษาตัวแปรส่งผ่าน 1 ตัวแปร ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยเอกชนวัตถุประสงค์ของการ วิจัย (1) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจ เจตจำนงคงอยู่ และความภักดีของ นักศึกษาระหว่างชั้นปีที่เรียน ระหว่างกลุ่มสาขาวิชา และระหว่างขนาดมหาวิทยาลัยเอกชน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองปัจจัย เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ เจตจำนงคงอยู่ และความภักดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ (3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อความพึงพอใจ เจตจำนงคงอยู่ และความภักดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นมีความ สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (2) ผลการปฏิบัติงานของอาจารย์และสิ่งอำนวยความสะดวก ในมหาวิทยาลัย ต่างส่งอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยไปยังความ พึงพอใจ เจตจำนงคงอยู่ และความภักดีของนักศึกษา (3) ความพึงพอใจมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตจำนง คงอยู่และความภักดี ในขณะที่ภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจ ความภักดี และประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย โดยที่เจตจำนงคงอยู่กับความภักดีและประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย กับภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยต่างมีอิทธิพลย้อนกลับต่อกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ (4) นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีขนาด ระดับชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ เจตจำนงคงอยู่ และความภักดีต่อมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2555) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการคงอยู่ของนักศึกษา การศึกษาทางไกล : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยเปิดแห่งประเทศไทย มาเลเซีย มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย (1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ช่วยให้นักศึกษาของทั้ง 2 มหาวิทยาลัยคงอยู่ในระบบการศึกษาทางไกล (2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสาเหตุที่ทำให้นักศึกษา ของทั้ง 2 มหาวิทยาลัยออกกลางคัน (3) เพื่อเสนอระบบและกลไกในการป้องกันปัญหาการออกกลางคัน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่ม นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชาหรือคณะซึ่งมีภูมิลำเนาทั่วประเทศ แยกเป็น กลุ่มย่อย 2 กลุ่มย่อย นักศึกษากลุ่มคงอยู่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่สอบผ่านในแต่ละภาค การศึกษาตามปกติ และนักศึกษากลุ่มเสี่ยง เป็นนักศึกษาที่ในแต่ละภาคการศึกษาสอบผ่านน้อยหรือ สอบไม่ผ่านเลย 2 ภาคการศึกษาติดต่อกันขึ้นไป กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักศึกษาที่ออกกลางคัน เป็นผู้ที่ยุติการ

ลงทะเบียนเรียนหรือไม่ติดต่อกับมหาวิทยาลัยหรือลาออก และกลุ่มที่ 3 กลุ่มคณาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นอาจารย์จากทุกสาขาวิชาหรือคณะและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการให้บริการนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ชุด แต่ละชุดใช้สำหรับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสาเหตุการออกกลางคันและการคงอยู่ระหว่าง 2 มหาวิทยาลัยเน้นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบเชิงเนื้อหาคำถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีความเห็นว่าปัจจัยด้านการสอบมีผลมากที่สุด รองลงมาคือด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านทักษะการเรียนรู้ ด้านบริการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย และด้านสื่อการเรียนตามลำดับ ส่วนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเปิดมาเลเซียระบุว่า ปัจจัยด้านการสอบสำคัญที่สุด รองลงมาคือด้านทักษะการเรียนรู้ สื่อการสอน และวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ (2) นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระบุว่าปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือการสอบ รองลงมาคือ ทักษะการเรียนรู้ในระบบทางไกลและสื่อการสอน และปัจจัยส่วนบุคคล ตามลำดับ สำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเปิดมาเลเซียระบุว่า ปัจจัยด้านการบริหารเวลามากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการเรียนรู้ในระบบทางไกล และปัจจัยส่วนบุคคลและด้านการสอบเท่ากัน และ (3) ระบบหรือกลไกในการป้องกันปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะก่อนเข้าเรียน ระยะระหว่างศึกษา และระยะประเมินผลการศึกษา ซึ่งระบบนี้ประกอบด้วยกลไกใน 5 องค์ประกอบหรือ 5 ด้าน คือ ด้านการติดต่อกับมหาวิทยาลัย ด้านสื่อการเรียน ด้านการบริการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือการเรียน ด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และด้านการสอบ

บุรทิน ขำภีรัฐ (2556) ศึกษายุทธศาสตร์และระบบบริหารเพื่อการธำรงนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย (1) ศึกษายุทธศาสตร์ รูปแบบ และแนวทางการบริหารจัดการในการธำรงนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และนำเสนอยุทธศาสตร์ มาตรการ ตลอดจนระบบบริหารเพื่อการธำรงนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (2) พัฒนาโมเดลการธำรงนักศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และการวิเคราะห์โดยใช้สถิติขั้นสูง (3) ศึกษาและเปรียบเทียบระดับคุณภาพปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรจัดประเภท (4) เพื่อตรวจสอบความตรงและไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลสมการโครงสร้างการคงอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี และ (5) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจคงอยู่และออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่รับเข้าตามระบบปกติ ปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 1,391 คน เป็นนักศึกษาชั้นปีที่

หนึ่ง 907 คน และนักศึกษาชั้นปีที่สอง 484 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) ในระดับสถาบัน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ สามารถสนับสนุนให้นักศึกษาคงอยู่ และช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาควบคู่ไปด้วย ในระดับหลักสูตรและระดับนักศึกษา ผลสำเร็จด้านการเรียนซึ่งสะท้อนจากเกรดเฉลี่ย และความสามารถในการทำกับตนเองในการเรียน (self-regulated learning) ของนักศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกซึ่งกันและกัน (2) โมเดลสมการโครงสร้างการคงอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี มีความไม่แปรเปลี่ยนระหว่างกลุ่มนักศึกษาในชั้นปีที่หนึ่งและสอง แสดงว่า ตัวแปรความผูกพันต่อสถาบันและเป้าหมายการศึกษา มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความตั้งใจคงอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตัวแปรการปรับตัวทางวิชาการและการปรับตัวทางสังคมมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรความผูกพันต่อสถาบันและเป้าหมายการศึกษาไปยังตัวแปรการคงอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แสดงให้เห็นว่าการที่นักศึกษาจะมีความผูกพันต่อสถาบันและเป้าหมายการศึกษา จำต้องมีการปรับตัวทางวิชาการและทางสังคมที่เหมาะสม และ (3) ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์มี 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การรับนักศึกษาเชิงรุกและการจัดการในช่วงเปลี่ยนผ่าน การสร้างความผูกพันต่อสถาบันและเป้าหมายการศึกษา การสร้างสภาวะแวดล้อม กระบวนการ และระบบเพื่อการพัฒนาทางวิชาการ การสร้างสภาวะแวดล้อม กระบวนการ และระบบเพื่อการพัฒนาทางสังคม การสร้างแรงจูงใจเพื่อพัฒนาศักยภาพและกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ระบบบริหาร และการให้บริการที่เหมาะสม

Hackman and Dysinger (1970) ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อความผูกพันของนักศึกษากับวิทยาลัยเพื่อพยากรณ์การคงอยู่หรือออกจากกลางคืน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผิวดำ 1,407 คน ในวิทยาลัยเฉพาะทางด้านศิลปศาสตร์จำนวนสามแห่ง พบว่า นักศึกษาที่คงอยู่ในวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีความสามารถทางวิชาการสูงและมีความผูกพันต่อวิทยาลัยในระดับปานกลางถึงระดับสูง ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีความสามารถทางวิชาการสูงแต่มีความผูกพันต่อวิทยาลัยในระดับปานกลางถึงระดับต่ำ มีแนวโน้มที่จะย้ายไปเรียนสถาบันอื่นหรือออกจากวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษา นักศึกษาที่มีความสามารถทางวิชาการต่ำแต่มีความผูกพันสูงตั้งแต่ระดับปานกลางถึงระดับสูง มีแนวโน้มที่จะคงอยู่ต่อไปจนกว่าวิทยาลัยจะให้ออกเนื่องจากผลการเรียนต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด สำหรับนักศึกษาที่มีความสามารถทางวิชาการต่ำและมีความผูกพันในระดับปานกลางถึงระดับต่ำ มีแนวโน้มที่จะออกจากวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษา นอกจากนั้นความสอดคล้องกันระหว่างความต้องการและเป้าหมายของนักศึกษากับความต้องการและทรัพยากรต่าง ๆ ของวิทยาลัยมีผลต่อความผูกพันที่จะทำให้นักศึกษาคงอยู่ในวิทยาลัยหรือออกจากวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษา

Cabrera, Nora and Castaneda (1993) ศึกษาการคงอยู่ของศึกษา ใช้โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ทดสอบการบูรณาการรูปแบบของการดำรงรักษาของนักศึกษา โดยบูรณาการโมเดล 2 โมเดล คือโมเดลปฏิกริยาของ Tinto (Tinto's Student Integration Model) และ โมเดลการลดจำนวนลงของ Bean (Bean's Student Attrition Model) เพื่อนำมาอธิบายการตัดสินใจคงอยู่ในวิทยาลัยนักศึกษา ตัวแปรสังเกตได้เป็น การสนับสนุนจากเพื่อนและครอบครัว และทัศนคติทางการเงิน ผลการวิเคราะห์พบว่า การสนับสนุนจากเพื่อนและครอบครัวส่งผลต่อการบูรณาการทางวิชาการ ความผูกพันต่อสถาบัน การบูรณาการทางสังคม และความผูกพันต่อเป้าหมาย ทัศนคติทางการเงินส่งผลต่อการบูรณาการทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การบูรณาการทางวิชาการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความผูกพันต่อสถาบัน และความผูกพันต่อเป้าหมาย การบูรณาการทางสังคมส่งผลต่อความผูกพันต่อสถาบัน ความผูกพันต่อสถาบันและความผูกพันต่อเป้าหมายส่งผลต่อความตั้งใจคงอยู่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความตั้งใจคงอยู่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาในที่สุด

Morrison, Griffin and Marcotullio (1995) ศึกษาการดำรงรักษานักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งที่เป็นชนผิวสีและไม่ใช่ชนผิวสี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดำรงรักษานักศึกษา ได้แก่ (1) สถานภาพของมหาวิทยาลัย (รัฐบาลและเอกชน) (2) ค่าใช้จ่าย (3) ความสามารถในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษา (4) จำนวนหน่วยกิตลงทะเบียนเรียนในหลักสูตร และ (5) จำนวนโครงการที่สนับสนุนนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งการให้คะแนนความสามารถในการคัดเลือกนักศึกษาเป็นการประเมินตนเองจากสัดส่วนผู้สมัครเข้าเรียน อันดับของโรงเรียนมัธยมศึกษา และคะแนนมาตรฐานที่ใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารในงานวิจัยแสดงว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถาบันในการดำรงรักษานักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ ได้แก่ (1) ความผูกพันกับสถาบันอย่างเข้มแข็ง ได้แก่ ทัศนคติต่อคณาจารย์และบุคลากรหลักสูตรที่จัดไว้สำหรับชนผิวสี และทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรร (2) การมุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จ (3) ความผูกพันกับเพื่อนหลาย ๆ กลุ่ม (4) การได้รับการพัฒนาศักยภาพวิชาการในระดับมัธยมศึกษาที่เป็นพื้นฐานการศึกษาสาขาวิศวกรรมศาสตร์ (5) หลักสูตรภาคฤดูร้อนที่เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษาในชั้นปีที่หนึ่ง และ (6) ความสำเร็จของการศึกษาในชั้นปีที่หนึ่ง

Napoli and Wortman (1998) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับการดำรงรักษานักศึกษาและการออกจากสถาบัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,011 คน ในวิทยาลัยชุมชน Suffolk เป็นการศึกษาระยะยาวระหว่างปี ค.ศ. 1994-1995 แบ่งการศึกษาเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 เก็บข้อมูลในสัปดาห์แรกและสัปดาห์ที่สองของฤดูใบไม้ร่วง ปี ค.ศ. 1994 ระยะที่สองเมื่อสิ้นสุด

ฤดูใบไม้ร่วง ปี ค.ศ. 1994 ระยะเวลาทำยเริ่มฤดูใบไม้ผลิ ปี ค.ศ.1995 กรอบแนวคิดการวิจัยอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการดำรงรักษาของ Tinto (1975, 1987, 1993) และโมเดลการดำรงรักษานักศึกษาที่ได้ทดสอบความตรงแล้ว ได้แก่ Bers and Smith (1991); Monro (1981); Pascarella and Chapman (1983a, 1983b); Pascarella and Terenzini (1983, 1991) วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อทดสอบความตรงของโมเดลการดำรงรักษานักศึกษาและทดสอบอิทธิพลของตัวแปรจิตสังคมที่มีต่อการคงอยู่ของนักศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling Analysis) และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ผลการวิจัยพบว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวแปรทำนายทุกตัว ได้แก่ ความผูกพันต่อสถาบันและเป้าหมายการศึกษา การปรับตัวทางวิชาการและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ขนาดของสถาบัน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการคงอยู่ในวิทยาลัย และสามารถอธิบายความแปรปรวนการคงอยู่ของนักศึกษาได้ 57%

Curry (2001) ศึกษาเกี่ยวกับการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัย Aarhus โดยพัฒนาโมเดลของ Tinto และวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการศึกษาการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรทรัพยากรเกี่ยวกับการเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม สภาพแวดล้อมทางการเรียน การบูรณาการทางสังคม ประสบการณ์ทางลบจากการสอบ การบูรณาการทางการเรียน ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม และความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม การบูรณาการทางสังคม และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม และการบูรณาการทางสังคมไปยังการออกกลางคัน การบูรณาการทางสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อการออกกลางคัน มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านประสบการณ์ทางลบจากการสอบและความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมไปยังการออกกลางคัน การบูรณาการทางการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการออกกลางคัน มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านประสบการณ์ทางลบจากการสอบ และความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนไปยังการออกกลางคัน และความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อการออกกลางคัน

Lau (2003) ศึกษาองค์ประกอบของสถาบันที่ส่งผลต่อการดำรงรักษานักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การที่นักศึกษาเปลี่ยนผ่านจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา สถาบันการศึกษาจะต้องสร้างบรรยากาศเพื่อทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกวิตกกังวล โดยผู้บริหารต้องช่วยให้นักศึกษาปรับตัวเข้ากับกรเรียนและสภาพแวดล้อมแบบใหม่ และทำให้นักศึกษารู้สึกมีความมั่นคงในการศึกษาโดยจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักศึกษา ดูแลเอาใจใส่ และเสนอแนะวิธีการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ และนอกจากนี้ จะดำรงรักษานักศึกษาให้อยู่ในสถาบันได้นั้น การให้การ

บริการต่าง ๆ แก่นักศึกษาต้องเข้าถึงตัวนักศึกษาอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการติดตามประเมินผลทันทีทันใด ตลอดจนการสนับสนุนทางวิชาการในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น (1) การให้ทุนการศึกษา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ทุนการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็น เนื่องจากนักศึกษามีแรงจูงใจในการพัฒนาด้านวิชาการและคงอยู่ในสาขาต่อไป (2) การสนับสนุนทางวิชาการ ได้แก่ (2.1) มีศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาที่มีผลการเรียนไม่เป็นที่พอใจได้รับการพัฒนาโดยมีผู้สอนเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งมากขึ้น (2.2) โปรแกรมสาขาวิชาในชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการให้สาขาวิชาช่วยในเรื่องการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและการใช้ชีวิตเมื่อมาอยู่หอพัก สิ่งเหล่านี้ช่วยในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มระดับความพึงพอใจ และเพิ่มจำนวนนักศึกษาให้คงอยู่กับสถาบัน 3) หลักสูตรเกียรตินิยม นักศึกษาที่มีความสามารถและมีศักยภาพควรได้รับการสนับสนุนให้เรียนในหลักสูตรที่เข้มข้น ซึ่งท้าทายและจูงใจให้นักศึกษาแสดงศักยภาพ (2.3) การจัดการกับวัฒนธรรมที่หลากหลายและความหลากหลายของนักศึกษา การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความหลากหลายทั้งด้านวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญสำหรับนักศึกษาใหม่ที่ยังไม่คุ้นเคยกับบรรยากาศทางวิชาการและบรรยากาศสภาพแวดล้อม การเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม สิทธิทางเพศ และครอบครัวของนักศึกษา การจัดการความหลากหลายทางวิชาการ เชื้อชาติ วัฒนธรรม สังคม และการให้คำแนะนำเรื่องเพศในเบื้องต้นที่มีประสิทธิภาพจึงจำเป็นและควรมีหน่วยงานจัดการในเรื่องนี้ ดังนั้นสิ่งที่ควรดำเนินการเพื่อนำไปสู่การธำรงรักษานักศึกษา ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับพื้นฐานวัฒนธรรม/ท้องถิ่นที่ต่างกันให้นักศึกษารู้สึกเป็นมิตรและปรองดองกัน พัฒนานโยบายและหลักสูตรสร้างความเข้าใจและประทับใจในความหลากหลายและสนับสนุนให้ตระหนักและเอาใจใส่นักศึกษาที่พื้นฐานแตกต่างกัน มหาวิทยาลัยจัดให้มีหน่วยงานและชมรมให้มีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อช่วยสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างนักศึกษา และให้ความมั่นใจว่าการบริการที่นักศึกษาได้รับตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายทั้งทางวัฒนธรรมและทางกายภาพของนักศึกษา (4) สิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพของมหาวิทยาลัย เช่น หอพัก ห้องค้นคว้าด้วยตนเอง อาคารกิจการนักศึกษา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ช่วยส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา อำนาจความสะดวกให้กับนักศึกษา นักศึกษาสามารถมาทำรายงาน การบ้าน หรือสนทนาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

Burtner (2004 อ้างถึงใน บุรทิน ขำภีรัฐ. 2556, น. 43) ศึกษาปัจจัยที่มีผลการคงอยู่ของนักศึกษาศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่หนึ่ง จำนวน 137 คน ที่เข้าศึกษาในปี ค.ศ. 2004 เก็บข้อมูลสามระยะ ระยะแรกเมื่อเริ่มเข้าศึกษา ระยะที่สองเมื่อศึกษาชั้นปีที่สอง ระยะที่สามเมื่อขึ้นชั้นปีที่สาม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจ Pittsburgh Freshman Engineering Attitude Survey จำนวน 70 ข้อ ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาศวกรรมศาสตร์ ได้แก่ ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผลการเรียนชั้นปีที่หนึ่ง ความเชื่อมั่นในการเรียน ระดับความชอบหลักสูตรวิศวกรรมหรือความต้องการ เป็นมืออาชีพทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ การรับรู้ถึงความมั่นคงในหน้าที่การงานและรายได้

Townsley (2004) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจด้านการสื่อสารกับการรักษา นักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา ภาษาอังกฤษและนักศึกษาที่ออกกลางคัน ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศ สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจในการสื่อสารกับอาจารย์และมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์กับเพื่อน ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และความผูกพันกับมหาวิทยาลัยของนักศึกษาที่ ยังคงอยู่ในมหาวิทยาลัยมีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่ออกกลางคันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Titus (2006) ศึกษาอิทธิพลและบริบททางการเงินของสถาบันที่มีต่อการคงอยู่ของ นักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 1996 และ ปีการศึกษา 1998 จำนวน 4,951 คน จาก 367 สถาบัน มีการกำหนดค่าน้ำหนัก (weight) เพื่อชดเชยกลุ่ม ตัวอย่างขนาดใหญ่และใช้วิธีวิเคราะห์ระดับสถาบัน ตัวแปรตามเป็น การคงอยู่ของนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 ตัวแปรทำนายระดับนักศึกษา ได้แก่ (1) ภูมิหลัง ของนักศึกษา ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเข้ามหาวิทยาลัย วัดจากคะแนนมาตรฐานความ ถนัดทางการเรียน (SAT) เพศ เชื้อชาติ และสถานะทางเศรษฐกิจสังคม วัดจากคะแนนมาตรฐานของรายได้ และระดับการศึกษาของบิดา-มารดา (2) ประสบการณ์ในสถาบัน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วัดจาก GPA เมื่อจบการศึกษาในปีที่หนึ่ง วิชาเอก การพักอาศัยในสถาบัน วัดจากการพักอาศัยในสถาบัน ในช่วงการศึกษาปีที่หนึ่ง และความผูกพันของนักศึกษาต่อสถาบัน วัดจากข้อคำถาม ได้แก่ การมีส่วนร่วม ในชมรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะดนตรี การเข้าชั้นเรียนหรือการเข้าประชุมหรือการร่วมทัศน ศึกษา การร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ปฏิสัมพันธ์กับคณาจารย์ การเข้าร่วมกลุ่ม การวางแผนพบปะอาจารย์ ที่ปรึกษา การพูดคุยกับคณาจารย์นอกชั้นเรียน (3) ทัศนคติ วัดจากระดับความพึงพอใจด้านต่าง ๆ ของ นักศึกษาที่มีต่อสถาบัน ได้แก่ ความสามารถด้านการสอนของคณาจารย์ ขนาดของชั้นเรียน ความมี ชื่อเสียงของสถาบัน การเจริญเติบโตก้าวหน้าทางวิชาการของสถาบัน พัฒนาการทางสติปัญญา การ ดำเนินชีวิตทางสังคม และบรรยากาศในสถาบัน (4) สภาพแวดล้อมทั่วไป ได้แก่ ความต้องการทางการเงิน จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์และการทำงานนอกสถาบัน ตัวแปรทำนายระดับสถาบัน ได้แก่ (1) ภูมิหลังของนักศึกษาในภาพรวมระดับสถาบัน วัดจากคะแนน SAT เฉลี่ยของ FTEs ในปีแรก (2) ลักษณะของสถาบัน ได้แก่ ขนาดของสถาบัน และจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนทั้งหมด (3) ข้อมูล การเงินของมหาวิทยาลัย วัดจากงบประมาณรายรับทั้งจากงบประมาณจากรัฐ ค่าธรรมเนียมการศึกษา และจากแหล่งทุนอื่น ๆ และงบประมาณรายจ่าย รายจ่ายด้านการบริหาร การให้บริการแก่นักศึกษา การ

เรียนการสอน การศึกษา การวิจัย สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดต่อจำนวน นักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลเชิงเส้นพหุระดับ (hierarchical linear modeling) พบว่า ตัวแปรระดับนักศึกษาที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการคงอยู่ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเข้ามหาวิทยาลัย วิชาเอก การพักอาศัยในสถาบัน ความผูกพันต่อสถาบัน ตัวแปรระดับสถาบันที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการคงอยู่ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย สัดส่วนรายได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษา สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า ส่วนสัดส่วนรายจ่ายด้านการบริหาร มีอิทธิพลทางลบต่อการคงอยู่ของนักศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติ

Shah, Grebennikov and Singh (2007) ศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายการดำรงรักษาของ นักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียจำนวน 38 แห่ง ในปี ค.ศ. 2004-2005 โดยใช้ฐานข้อมูลของ Department of Education, Science and Training และ Australian Education Network พบว่า ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการดำรงรักษาของนักศึกษา ได้แก่ คะแนนสอบ เข้ามหาวิทยาลัย ขนาดของมหาวิทยาลัย ซึ่งวัดจากจำนวนนักศึกษาลงทะเบียน อายุของมหาวิทยาลัย จำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า จำนวนนักศึกษาที่รับเข้า สัดส่วนงบประมาณต่อจำนวนนักศึกษา รายได้ของมหาวิทยาลัยต่อจำนวนงบประมาณทั้งหมด ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการดำรง รักษาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ สัดส่วนของจำนวนนักศึกษาต่อจำนวนอาจารย์ ทั้งนี้ ความพึงพอใจของนักศึกษาซึ่งเป็นตัวแปรเชิงทฤษฎี ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำรงรักษาของนักศึกษาใน ประเทศออสเตรเลีย

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกลับเข้ามาศึกษาในชั้นปีที่สองของนักศึกษาของ Smeal College of Business ที่ Pennsylvania State University กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเข้าศึกษาปีที่ 1 ในปี ค.ศ.2003 จำนวน 590 คน และในปี ค.ศ.2004 จำนวน 604 คน ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวทางสังคม ประสบการณ์ทางวิชาการ การให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกลุ่มเพื่อนและอาจารย์ รวมทั้งความร่วมมือในการเรียนของนักศึกษาที่ออกกลางคันอยู่ในระดับต่ำกว่านักศึกษาที่ยังคงศึกษาอยู่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ logistic regression พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษารายแรก ได้แก่ บรรยากาศใน ชั้นเรียน ประสบการณ์ทางวิชาการ และความร่วมมือในการเรียน

Ryan (2008) ทดสอบอิทธิพลของทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีต่อการคงอยู่ของ นักศึกษาชั้นปีที่หนึ่งและชั้นปีที่สอง โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาในวิทยาลัย ชุมชนและสถาบันอุดมศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ผลการศึกษาพบว่า ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การศึกษาระดับอุดมศึกษาของบิดามารดา ความคาดหวังที่จะเรียนในปีถัด ๆ ไป การให้

ความสำคัญกับการเรียนระดับอุดมศึกษา การเตรียมความพร้อมในการเรียนระดับอุดมศึกษา อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษาที่บ้าน เช่น สถานที่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ สารานุกรม แผนที่ พจนานุกรม คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องคิดเลข เป็นต้น เพื่อร่วมวางแผนการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ความคาดหวังของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อการเรียนระดับมหาวิทยาลัย คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นักศึกษาจบมา การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และการศึกษาในเวลาหรือนอกเวลา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการคงอยู่ของนักศึกษาในภาพรวมทั้งสองสถาบัน แต่มีผลต่อวิทยาลัยชุมชนในระดับน้อยกว่า

Saeed (2008) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรักษานักศึกษาที่ King Saud University ประเทศซาอุดีอาระเบีย: SEM และการวิจัยเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรักษานักศึกษาที่ King Saud University ประเทศซาอุดีอาระเบีย การวิจัยใช้แนวคิดของ Tinto การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาปีที่ 1 จำนวน 414 คน ข้อมูลเชิงปริมาณนำมาวิเคราะห์ SEM โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป AMOS ตัวแปรในโมเดล อธิบายการรักษานักศึกษาได้ 30% ผลของ SEM ระบุว่าสมมติฐาน 4 ใน 9 สมมติฐานสนับสนุน โมเดลของทินโตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป้าหมายการศึกษาและความผูกพันสถาบันมีอิทธิพลทางตรงต่อการรักษานักศึกษา ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลประกอบด้วย นักศึกษาที่ออกไปแล้ว 17 คน ใช้วิธีสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ นักศึกษาที่ยังศึกษาอยู่ 15 คน ใช้วิธีสัมภาษณ์กลุ่ม (focus group) และสอบถามจากผู้สอน 16 คน ผู้บริหาร 12 คน บรรณารักษ์ 5 คน และที่ปรึกษา 4 คน ระดับเป้าหมาย การศึกษาและความผูกพันสถาบันของนักศึกษาที่คงอยู่สูงกว่าระดับเป้าหมายการศึกษาและความผูกพันสถาบันของนักศึกษาที่ออกไปแล้ว ระดับการบูรณาการทางวิชาการของนักศึกษาสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รวมถึงการบูรณาการทางสังคมของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นผลการสอบถามผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการรักษานักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยคิงซาอุ จากการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณให้ข้อมูลทำไม นักศึกษาปีที่ 1 ออกจากมหาวิทยาลัยก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่สำคัญคือ การเลือก สาขาวิชาที่ยาก ความยากของการโอนระหว่างวิชา ขาดคำแนะนำทางวิชาการ และสิ่งผิดปกติของรางวัล ประจำเดือน

Stephen A. Burks (2009) ศึกษาลักษณะเฉพาะและการเลือกกิจกรรมของนักศึกษาของ นักศึกษาปีที่ 1 และความตั้งใจคงอยู่ในสถาบันทางศาสนา วัตถุประสงค์ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลกับการตัดสินใจคงอยู่ของนักศึกษาจากปีที่ 1 ขึ้นปีที่ 2 ในสถาบันเอกชน สถาบันทางศาสนา ตัวแปรในการศึกษา คุณลักษณะของนักศึกษา ประเภทของสถาบัน และการเลือกกิจกรรมของนักศึกษาปีที่ 1 การวิจัยเป็น

แบบตัดขวาง วิเคราะห์ข้อมูลจาก 27 สถาบันทางศาสนา ปี 2003 ในสังกัดของ YECY (Your First College Year) การทบทวนวิจัย ศึกษาบนพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีของ Astin (1978) และ Tinto (1987) ผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการทางสังคม เป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจของนักศึกษาว่า จะอยู่หรือจะออกจากสถาบัน ในการศึกษาสอดคล้องกับ Astin และ Tinto โดยแสดงให้เห็นว่านักศึกษาปีที่ 1 ถูกพัฒนาความสัมพันธ์ใกล้ชิดในวิทยาลัย กิจกรรมทางสังคมสอดแทรกด้วยงานของสถาบัน และผลการเรียนที่สูง ตัวแปรเหล่านี้ อาจจะเป็นตัวแปรที่ทำให้ตั้งใจที่จะอยู่คงอยู่ในปีที่ 1 ตัวแปรอื่นที่พบอย่างมีนัยสำคัญกับการคงอยู่ ได้แก่ เพศหญิง การบริการทางศาสนา การเข้าร่วมในชั้นเรียนหรือในห้องปฏิบัติการ การอาศัยอยู่ในวิทยาเขต การเข้าร่วมชมรม และการมีปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาในระดับสูง

Donald W.F (2010) ศึกษารูปแบบของความตั้งใจคงอยู่นักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 จำนวน 372 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Path Analysis ผลการศึกษาพบว่า (1) ตัวแปรประสบการณ์ก่อนเข้ามหาวิทยาลัยส่งผลต่อประสบการณ์การศึกษาในมหาวิทยาลัย (2) ตัวแปรการรับรู้ทางสังคมวิทยา จิตวิทยา ตัวแปรเกี่ยวกับองค์กร และตัวแปรเกี่ยวกับเศรษฐกิจศาสตร์

Fumei W.; France C; and Christopher C (2010) ศึกษารูปแบบการคงอยู่ของนักศึกษาในรายวิชาระบบสารสนเทศ ประเทศไต้หวัน: แนวคิดทฤษฎี Tinto และ Bean ด้วยทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy Theory) มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจโมเดลการคงอยู่ของนักศึกษาในรายวิชาระบบสารสนเทศโดยการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีของ Tinto และ Bean โดยเพิ่มตัวแปรทางจิตวิทยา การรับรู้ความสามารถของตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในรายวิชาระบบสารสนเทศในปี 2009 สถาบันเอกชน 6 สถาบันในประเทศไต้หวัน โดยการใช้แบบสอบถามออนไลน์และสัมภาษณ์ หลังจากการจัดการกับข้อมูลได้คำตอบ 253 คำตอบ ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งเป็นตัวแปรภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้อื่น ความคิดเห็นทางการเงิน และการรับรู้ความสามารถของตน และตัวแปรภายใน ได้แก่ การบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม ความผูกพันต่อเป้าหมาย ความผูกพันต่อสถาบัน และความตั้งใจคงอยู่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (1) ความตั้งใจคงอยู่ได้รับอิทธิพลทางตรงจากการรับรู้ความสามารถของตน ความผูกพันต่อเป้าหมาย และความผูกพันต่อสถาบัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.199, 0.359 และ 0.201 ตามลำดับ ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการรับรู้ความสามารถของตน ผ่านการบูรณาการทางสังคม และความผูกพันต่อสถาบัน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.03 ค่าอิทธิพลรวมของความตั้งใจคงอยู่ถูกประเมินค่าโดยการรับรู้ความสามารถของตน เท่ากับ 0.384 ประเมินค่าโดยความผูกพันต่อเป้าหมาย เท่ากับ 0.359 ประเมินค่าโดยการบูรณาการทางวิชาการ เท่ากับ 0.225 ประเมิน

ค่าโดยความผูกพันต่อสถาบัน เท่ากับ 0.201 ประเมินค่าโดยการสนับสนุนจากผู้อื่น เท่ากับ 0.134 ประเมินค่าโดยความคิดเห็นทางการเงิน เท่ากับ 0.099 และประเมินค่าโดยการบูรณาการทางสังคม เท่ากับ 0.045 (2) ความตั้งใจคงอยู่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการสนับสนุนจากผู้อื่นโดยผ่านความผูกพันต่อสถาบัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.052 ได้รับอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านการบูรณาการทางวิชาการ ความผูกพันต่อเป้าหมายมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.040 ค่าอิทธิพลรวมของความตั้งใจคงอยู่ถูกประเมินค่าโดยการสนับสนุนจากผู้อื่น เท่ากับ 0.134 ประเมินค่าโดยความคิดเห็นทางการเงิน ความผูกพันต่อเป้าหมาย และการบูรณาการทางสังคม มีค่าเท่ากับ 0.099, 0.225 และ 0.045 ตามลำดับ (3) การบูรณาการทางวิชาการส่งอิทธิพลทางตรงต่อการบูรณาการทางสังคมโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.145 ส่งอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันต่อสถาบันโดยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.540 และส่งอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันต่อเป้าหมายโดยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.307 และการบูรณาการทางสังคมส่งอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันต่อสถาบันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.223 (4) การรับรู้ความสามารถของตนไม่มีอิทธิพลต่อการบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคมไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อเป้าหมาย และความผูกพันต่อเป้าหมาย ไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบัน (5) ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ตัวแปรภายใน ถูกอธิบายจากตัวแปรแฝงในโมเดล ดังนี้ ความตั้งใจคงอยู่อธิบายตัวแปรภายในโมเดลได้ร้อยละ 38.1 ความผูกพันต่อเป้าหมายได้ร้อยละ 36.1 ความผูกพันต่อสถาบันได้ร้อยละ 70.1 การบูรณาการทางวิชาการได้ร้อยละ 48.1 และการบูรณาการทางสังคมได้ร้อยละ 53.6 จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรภายนอก 3 ตัวแปรส่งผลต่อความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษา

ฤทัยชนนี สิทธิชัย, ภัทราวรรณ ทองคำชุม และนิตยา แม็คเนล. (2551) ศึกษาการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดปัตตานี การศึกษาครั้งนี้นำข้อมูลนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2542 – 2546 จำนวน 6,610 ระเบียบมาวิเคราะห์โดยใช้โมเดลทางสถิติ เพื่ออธิบายการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ คือ odds ratios และ logistic regression โดยใช้ odds ratios วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการออกกลางคันกับ คณะ กลุ่มศาสนา-เพศ ต่อการออกกลางคันของนักศึกษาโดยภาพรวมใน 5 ปีที่ผ่านมาพบว่า มีอัตราการออกกลางคันร้อยละ 12 โดยคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นคณะที่มีอัตราการออกกลางคันมากกว่าคณะอื่น ๆ โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2542 นอกจากนี้ อัตราการออกกลางคันได้เพิ่มสูงขึ้นหลังจากปีการศึกษา 2544 โดยมีนักศึกษามุสลิม มีอัตราการออกกลางคัน

ต่ำกว่านักศึกษากลุ่มอื่น ๆ แต่มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะกล่าวว่านักศึกษาที่จบจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และโรงเรียนมัธยมทั่วไป มีอัตราการออกกลางคันแตกต่างกัน

วัชรีย์ ตระกูลงาม และคณะ (2550) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีวัตถุประสงค์ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันของนักศึกษาภาคปกติในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตและศูนย์การศึกษานอกมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษา จำนวน 10 คน นักศึกษาภาคปกติของศูนย์การศึกษาที่มีจำนวนการออกกลางคันสูงสุด 3 อันดับแรก จำนวน 30 คน และนักศึกษาภาคปกติที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2545 – 2547 โดยเป็นนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยและศูนย์การศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันแยกรายด้านพบว่า 1) ด้านนักศึกษาโดยภาพรวม การมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันในระดับมาก ส่วนในระดับปานกลาง ได้แก่ การขาดเรียนมากจนหมดสิทธิ์สอบ และไม่มีเพื่อนที่สามารถปรึกษาได้ ส่วนที่มีผลกระทบน้อยที่สุด คือ การติดยาเสพติด เมื่อแยกพิจารณาเป็น 2 กลุ่ม ปรากฏว่า กลุ่มที่มหาวิทยาลัยให้ออกมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบในระดับมาก 2 ปัจจัย คือ มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์และขาดเรียนมากจนหมดสิทธิ์สอบ ส่วนกลุ่มที่ขอลาออกเองไม่มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบในระดับมากเลย 2) ปัจจัยด้านครอบครัวโดยภาพรวม มีเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันในระดับปานกลางคือ ปัญหาค่าใช้จ่าย ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ มีผลกระทบน้อย และน้อยที่สุด เมื่อแยกพิจารณาเป็น 2 กลุ่ม ปรากฏว่า กลุ่มที่มหาวิทยาลัยให้ออกมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบในระดับปานกลาง 2 ปัจจัย คือ ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายและบิดามารดาไม่มีเวลาให้ ส่วนกลุ่มที่ขอลาออกเองทุกปัจจัยส่งผลกระทบน้อยและน้อยที่สุด 3) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน แบ่งเป็น 3 ปัจจัยย่อย ดังนี้ 3.1) อาจารย์ผู้สอน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันระดับมากที่สุดของทั้ง 2 กลุ่ม คือ ผู้สอนไม่มีเทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ ส่วนผลกระทบในระดับมากมี 2 ปัจจัย คือ ให้งานมากเกินไปจนเกิดความท้อแท้ และผู้สอนเคร่งเครียดเกินไป เมื่อแยกพิจารณาปรากฏว่า กลุ่มที่มหาวิทยาลัยให้ออกมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบในระดับมากถึง 5 ปัจจัย โดยปัจจัยที่มีคะแนนสูงสุด คือ ไม่มีเทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ ส่วนกลุ่มที่ขอลาออกเอง ทุกปัจจัยส่งผลกระทบในระดับปานกลางทั้งหมด โดยปัจจัยที่มีคะแนนสูงสุด คือ ให้งานมากเกินไปจนเกิดความท้อแท้ 3.2) อาจารย์ที่ปรึกษา ปัจจัยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันในระดับปานกลางของทั้ง 2 กลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาปรากฏว่า กลุ่มที่มหาวิทยาลัยให้ออกมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบ

ในระดับมาก 2 ปัจจัย คือ ไม่มีจิตวิทยาในการให้คำปรึกษา และมีความรู้เรื่องบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาน้อย ส่วนกลุ่มที่ขอลาออกเองไม่มีปัจจัยใดส่งผลกระทบต่อในระดับมากเลย โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปานกลางที่มีคะแนนสูงสุดคือ มีความรู้เรื่องบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาน้อย 3.3) สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ปัจจัยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันในระดับปานกลางและน้อยของทั้ง 2 กลุ่ม เมื่อแยกพิจารณาปรากฏว่า กลุ่มที่มหาวิทยาลัยให้ออกมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อในระดับมาก คือ บุคคลากรที่ให้บริการขาดมนุษยสัมพันธ์ ส่วนกลุ่มที่ลาออกเองปัจจัยส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อในระดับปานกลางและระดับน้อย

อารี ผสานสินธุวงศ์ (2550) ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยอาคเนย์ ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2549 วัตถุประสงค์ ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาส่วนตัวของนักศึกษา ปัญหาจากบุคคลแวดล้อม ปัญหาของสถานศึกษา และปัญหาด้านสังคม และศึกษาความสัมพันธ์สาเหตุการออกกลางคันของแต่ละด้านของปัญหาตามสภาพภูมิหลังของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 107 คน เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2549 สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจาก ปัญหาส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ ติดภารกิจทางอาชีพจึงมาเรียนไม่ได้ ต้องช่วยเหลือทางบ้านจึงไม่มีเวลามาเรียน และต้องการออกไปศึกษาต่อที่อื่น อันดับสอง ปัญหาบุคคลแวดล้อม ได้แก่ ไม่มีเวลามาเรียนเพราะติดภารกิจหน้าที่ทางครอบครัว รายได้ของบิดาและมารดา และเพื่อนชักจูง อันดับสาม ปัญหาสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ปัจจัยย่อย ได้แก่ ด้านหลักสูตร เนื้อหาที่เรียนยากเกินไป ไม่มีคณะ/สาขาวิชาที่ให้เลือกเรียนตามความต้องการ และหลักสูตรที่เปิดสอนไม่มีความทันสมัย ด้านผู้สอนและวิธีการสอน ได้แก่ อาจารย์ออกข้อสอบยากเกินไป อาจารย์สอนไม่เข้าใจ และอาจารย์สอนเร็วและรวบรัดเกินไปจนเรียนไม่เข้าใจ ด้านการบริการและการสนับสนุนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ได้แก่ สถานที่พักผ่อนภายในมหาวิทยาลัยไม่เพียงพอ ไม่มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้จัดการเรียนการสอน และอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ และอันดับสุดท้าย ปัญหาด้านสังคม ได้แก่ อาจารย์ขาดความเอาใจใส่และความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักศึกษา ปรับตัวเข้ากับเพื่อนชั้นเรียนไม่ได้ และปัญหาจากการคบเพื่อนต่างเพศ

จารุณี มงคลแก้ว และคณะ (2553) ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันและไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2552 ประเด็นปัญหา 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษา ด้านผู้สอน ด้านครอบครัว และด้านสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีการศึกษา 2552 ที่เคยเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาแล้ว

ขาดการติดต่อกับทางสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน จำนวน 301 คน และนักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาตามแผน จำนวน 507 คน รวมทั้งสิ้น 808 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามโดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในปีการศึกษา 2552 วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสภาพเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษาภาคปกติจำแนกรายด้าน และรายชื่อพบว่า 1) ด้านนักศึกษา นักศึกษาเกือบทุกคนมีส่วนมากมีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่าผลการเรียนไม่ดี ยกเว้นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่าเบื่อการเรียนเพราะเน้นให้ท่องจำเพียงอย่างเดียว และนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่าเลือกสาขาวิชาเรียนไม่ตรงกับความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง 2) ด้านผู้สอน นักศึกษาเกือบทุกคนมีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่าอาจารย์สอนเร็วและรวบรัดเกินไปจนเรียนไม่เข้าใจ ยกเว้นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและคณะครุศาสตร์มีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่าอาจารย์ออกข้อสอบยากเกินไป 3) ด้านครอบครัว นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่า ครอบครัวต้องการให้ เลิกเรียนในสาขาวิชาอื่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาการจัดการมีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่า ฐานะครอบครัวยากจน คณะครุศาสตร์มีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่า ครอบครัวมีบุตรหลายคน และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่า มีบุตรหลายคนและครอบครัวเป็นห่วงไม่ต้องมาให้เรียนไกลบ้าน 4) ด้านสถานศึกษา นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาการจัดการ มีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่า เนื้อหาที่เรียนยากเกินไป นักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่า หลักสูตรไม่สอดคล้องตามความต้องการของตลาดแรงงาน สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มีสาเหตุการออกกลางคันเพราะว่า โรงอาหารคับแคบไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

สุภาภรณ์ พิมพะนิตย์ (2555) ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่พ้นสภาพความเป็นนิสิต และสมัครเข้ามาเป็นนิสิตใหม่ จำนวน 210 คน และอาจารย์ผู้สอน จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับนิสิตเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ชุดที่ 2 สำหรับอาจารย์ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับสาเหตุการออกกลางคันของนิสิต การวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ F-test (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบสาเหตุการออกกลางคัน

เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม และด้านสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา โดยมีสาเหตุสำคัญในแต่ละด้านดังนี้ ด้านผู้เรียน ได้แก่ สาขาวิชาที่เรียนไม่สอดคล้องกับความสามารถ และการสอบแต่ละครั้งขาดการเตรียมตัวที่ดี ด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม ได้แก่ ขาดเพื่อนสนิทที่ไว้ใจได้ในขณะที่เรียน และฐานะครอบครัวยากจนไม่เงินส่งเสียให้เรียนต่อ ด้านผู้สอน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนเคร่งเครียดเกินไป รวมทั้งการมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดอาจารย์ไม่อธิบายให้นิสิตเข้าใจชัดเจน และด้านสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีทุนการศึกษาให้นิสิตที่ขาดแคลนไม่เพียงพอต่อความต้องการ และมหาวิทยาลัยมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการศึกษาไม่ชัดเจนและไม่ทั่วถึง สำหรับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของอาจารย์สาเหตุที่ทำให้ นิสิตออกกลางคันที่สำคัญ ได้แก่ ด้านผู้เรียน เช่น ความรู้พื้นฐานของนิสิตที่เข้าศึกษาวิธีการเรียนของนิสิต ด้านครอบครัวและบุคคลแวดล้อม ได้แก่ ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ การปรับตัวเข้ากับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ได้ และการถูกเพื่อน ๆ ชักจูงไปในทางที่ไม่ดี ด้านผู้สอน ได้แก่ นิสิตมาปรึกษาปัญหากับอาจารย์ผู้สอน ความรู้ ความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอนในเนื้อหาวิชา และด้านสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีทุนการศึกษาสำหรับนิสิตที่ขาดแคลนไม่เพียงพอต่อความต้องการ สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา และการจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ

อินมา ศิริพานิช (2559) ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และแนวทางแก้ไข วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพของนักศึกษาที่ออกกลางคัน 2) เพื่อศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) และหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหการออกกลางคันของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า รหัสปี 2552-2554 และนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตร 5 ปี ภาควิชาครุศาสตร์โยธา รหัสปี 2553-2554 จำนวน 798 คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพผนวกกับการวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ค่า t-test และ F-test ผลการวิจัยพบสาเหตุการออกกลางคันแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) จากตัวนักศึกษาซึ่งมีพื้นฐานความรู้ไม่เพียงพอ และคุณลักษณะเฉพาะตัวไม่เหมาะสม 2) จากกระบวนการเรียนการสอนโดยเฉพาะหลักสูตรซึ่งเรียนค่อนข้างยาก การไม่ได้ไปประกอบวิชาชีพ อาจารย์ผู้สอนบางท่านไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และขาดการชี้แนะเพราะการ

ปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่เป็นระบบ 3) จากการไม่มีเงินทุน ค่าใช้จ่ายในการเรียน และ 4) จากความต้องการของครอบครัว

Munro B. H. (1981) ศึกษาการออกกลางคันของนักศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีของ Tinto กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนในปี 1972 Yale University จำนวน 6,018 คน ผลการวิจัยพบว่า ภูมิหลังก่อนเข้าศึกษาทำนายการปรับตัวของนักศึกษาแต่ไม่มีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจออกกลางคัน ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษา การบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม ความผูกพันกับเป้าประสงค์ และความผูกพันกับสถาบันอิทธิพลทางตรงต่อการคงอยู่ของนักศึกษา

Shah, Grebennikov and Singh (2007) สำรวจสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในปี ค.ศ. 2004 และออกกลางคันในปีต่อมา จำนวน 1,520 คน โดยสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ มีผู้ให้ข้อมูล 496 คน พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่สุด 10 อันดับแรกที่มีผลต่อการตัดสินใจออกกลางคัน ได้แก่ หลักสูตรไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง มีความขัดแย้งเกี่ยวกับงาน ปัญหาเรื่องการลงทะเบียนเรียน การประเมินผลการเรียนไม่ชัดเจน ไม่ยุติธรรม ไม่สามารถเข้าเรียนตามตารางเรียนได้ หลักสูตรที่ศึกษาไม่น่าสนใจ แรงกดดันจากครอบครัว บุคลากรของมหาวิทยาลัยติดต่อยาก กระบวนการเรียนการสอนไม่จูงใจ และปัญหาด้านการเงิน

จากการศึกษารูปแบบหรือโมเดลการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง พบว่า การบูรณาการทางสังคม การบูรณาการทางวิชาการ ความผูกพันต่อเป้าหมาย ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย มีอิทธิพลต่อการคงอยู่หรือออกกลางคัน ไม่ว่าจะ เป็นอิทธิพลทางตรงหรืออิทธิพลทางอ้อม และพบว่าพื้นฐานทางครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรต่าง ๆ ไปยังการคงอยู่หรือการออกกลางคันของนักศึกษา นอกจากนี้จากทฤษฎีของ Bean and Eaton ยังพบทฤษฎีทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา สำหรับงานวิจัยนี้ใช้ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา ร่วมกับการศึกษาตัวแปรการบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม ความผูกพันต่อเป้าหมาย และความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ตัวแปรที่ศึกษาการจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา

การวิจัยนี้สนใจศึกษาตัวแปรจากทฤษฎีปฏิกิริยาของ Tinto จำนวน 4 ตัวแปรได้แก่ การบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม ความผูกพันต่อเป้าหมาย และความผูกพันต่อสถาบัน ทฤษฎีแนวคิดทางจิตวิทยาของ Bean and Eaton จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมการเผชิญปัญหา เพื่อศึกษาตัวแปรที่จำแนกสถานะนักศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การบูรณาการทางวิชาการ (Academic Integration)

การบูรณาการทางวิชาการเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาสนใจหรือไม่สนใจที่จะศึกษาหาความรู้หรือออกจากสถาบันก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ (Spady, 1971, p. 38) มีความสำคัญต่อการศึกษานักศึกษาและมีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันและการคงอยู่หรือออกกลางคันจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษา (Tinto, 1975, pp. 104–106) มีผู้ให้แนวคิดและความหมายของการบูรณาการทางวิชาการ ดังนี้

Spady (1970, pp. 77–78) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการทางวิชาการไว้ว่า เมื่อนักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะเข้าสู่ระบบทางวิชาการ เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวนักศึกษากับระบบทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ผลของปฏิสัมพันธ์นี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อการศึกษานักศึกษาและการคงอยู่หรือออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา เพราะปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลแก่นักศึกษาที่สำคัญ 2 ประการคือ เกรดที่นักศึกษาได้รับ ซึ่งถือว่าการพัฒนาทางวิชาการของนักศึกษา และอีกประการหนึ่งคือ การพัฒนาทางสติปัญญาของนักศึกษา สำหรับเกรดที่นักศึกษาได้รับถือเป็นสิ่งต่อนอกที่มองเห็นได้ชัดที่สุดแก่นักศึกษาซึ่งมามีปฏิสัมพันธ์กับระบบทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เพราะเป็นสิ่งที่นักศึกษาสามารถใช้เป็นประโยชน์ได้เช่นเดียวกับทรัพยากรหรือสิ่งของที่มองเห็นหรือจับต้องได้ ในการที่จะเลือกทิศทางการประกอบอาชีพ และความสำคัญมากกว่าเกรดที่ได้รับเมื่อพิจารณาถึงผลที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษา เพราะเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานที่พัฒนาให้นักศึกษาให้สมบูรณาการพัฒนาทางสติปัญญานี้จัดเป็นรางวัลที่ตอบแทนภายในที่นักศึกษาได้รับจากระบบทางวิชาการของมหาวิทยาลัย

Tinto (1975, pp. 104-105) ให้แนวคิดของบูรณาการทางวิชาการสามารถวัดได้จากเกรดที่นักศึกษาได้รับและการพัฒนาทางสติปัญญาของนักศึกษาในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย สำหรับเกรดที่นักศึกษาได้รับมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับโครงสร้างและแนวปฏิบัติมาตรฐานของระบบทางวิชาการที่นักศึกษาแสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนมากกว่าการพัฒนาทางสติปัญญา นอกจากนั้นเกรดที่นักศึกษาได้รับจะเป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงผลของการประเมินและพิจารณาตัดสินจากระบบทางวิชาการ ซึ่งเป็นการประเมินผลวิธีหนึ่งเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะตัวของนิสิต และผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับคุณค่าของระบบ และวัตถุประสงค์ของระบบทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ดังนั้นเกรดที่ได้รับจึงสะท้อนให้เห็นทั้งในส่วนของที่เป็นความสามารถของนักศึกษาและความพึงพอใจของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นรูปแบบเฉพาะของพฤติกรรมทางวิชาการ

Munro. (1981, p. 134) การบูรณาการทางวิชาการ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยในชั้นนั้นๆ ของนักศึกษา กับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการพัฒนาทางสติปัญญา สำหรับ Jason Morris (2002, p. 11) ให้ความหมายของการบูรณาการทางวิชาการ ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การพัฒนาทางวิชาการและสติปัญญา และความกังวลของอาจารย์ต่อการพัฒนานักศึกษาและการสอนของอาจารย์ และ Drapper (2006, p. 1) จำแนกองค์ประกอบของการบูรณาการทางวิชาการประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ การพัฒนาส่วนบุคคล ความมั่นใจทางวิชาการ ความสนุกสนานกับวิชาที่เรียน มีบรรทัดฐานและค่านิยมทางวิชาการ

นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยได้ให้ความหมายการบูรณาการทางวิชาการ หมายถึง ความสอดคล้องผสมกลมกลืนระหว่างคุณลักษณะของนิสิตกับระบบ โครงสร้าง บรรทัดฐาน กฎเกณฑ์ ทัศนคติ หรือแนวปฏิบัติทางวิชาการของคณะหรือมหาวิทยาลัย (วชิระ ชาวหา, 2543, น. 4; บุรทิน ชำภิรัฐ, 2556, น. 7)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการทางวิชาการ ได้แก่ การวิจัยของ Spady (1971) พบว่าการพัฒนาทางสติปัญญาได้รับอิทธิพลมาจากการที่นักศึกษามีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมกับหลักสูตรของสถาบันและสภาพแวดล้อมของสถาบันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สำหรับงานวิจัยของ Pascarella and Terenzini (1979, pp. 202–209) พบว่าเกรดที่นักศึกษาได้รับการติดต่อพบปะกับอาจารย์อย่างไม่เป็นทางการมีผลต่อการบูรณาการทางวิชาการของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ และการเกิดบูรณาการทางวิชาการมีผลต่อการศึกษาและการคงอยู่หรือการออกกลางคันของศึกษา สำหรับงานวิจัยของ Getzief ea al. (1984, pp. 264–265) พบว่าการที่นักศึกษาได้รับเกรดในมหาวิทยาลัยต่ำกว่าในระดับมัธยมศึกษา และการที่นักศึกษาไม่พอใจในรายวิชาบังคับของมหาวิทยาลัย เป็นการขาดการบูรณาการทางวิชาการ ในส่วนที่เป็นการพัฒนาด้านวิชาการและสติปัญญานั้น มีผลต่อการออกกลางคันของนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Aitken (1982, pp. 41–42) พบว่า เกรดที่ได้รับเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพิจารณาเกี่ยวกับความพึงพอใจทางวิชาการ รายวิชาที่เรียน และการประเมินผลของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา

จากแนวคิดและความหมายของการบูรณาการทางวิชาการ ผู้วิจัยจึงนิยามการบูรณาการทางวิชาการ หมายถึง ผลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับระบบวิชาการ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ การได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และการได้รับการพัฒนาทางสติปัญญาข้อคำถามเป็นแบบวัดความคิดเห็นของนักศึกษามีมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

4.2 การบูรณาการทางสังคม (Social Integration)

การบูรณาการทางสังคมของนักศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการศึกษา และการคงอยู่ของนักศึกษาจนสำเร็จการศึกษา (Spady, 1971, p. 62) เนื่องจากการที่นักศึกษาขาดการบูรณาการในระบบสังคมของมหาวิทยาลัยจะทำให้ความรู้สึกผูกพันต่อระบบสังคมต่ำลง และทำให้อิทธิพลของนักศึกษาออกจากมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น (Tinto, 1975, p. 29) มีผู้ให้แนวคิดและความหมายของการบูรณาการทางวิชาการ ดังนี้

Spady (1970, pp. 77–78) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการทางสังคมของนักศึกษาไว้ว่า เมื่อนักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นจะเข้าสู่ระบบหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่เรียกว่า ระบบสังคม และการที่นักศึกษามีทัศนคติ ความสนใจ และบุคลิกภาพ สอดคล้องหรือเข้ากันได้กับคุณลักษณะเฉพาะ หรือสิ่งที่มีอิทธิพลต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เรียกว่ามีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสังคม และการมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับบุคคลต่าง ๆ ในระบบสังคมในลักษณะการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากบุคคลอื่นหรือเพื่อน ถือว่านักศึกษาเกิดการบูรณาการทางสังคมขึ้น

Tinto (1975, pp. 106–107) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการทางสังคมของนักศึกษาไว้ว่า เมื่อนักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจะนำเอาลักษณะของตัวเองหลายอย่างเข้าไปด้วย เช่น ภูมิหลัง ค่านิยม และเมื่อนักศึกษาไปปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในมหาวิทยาลัยซึ่งมีคุณลักษณะที่แตกต่างไปจากนักศึกษาไม่มากนักน้อยแล้ว ความสามารถของนักศึกษาที่ปรับคุณลักษณะตัวเองให้เข้ากันได้หรือ สอดคล้องกับคุณลักษณะอื่นในมหาวิทยาลัยจะช่วยให้เกิดการบูรณาการทางสังคมขึ้น ถ้าปรับได้มาก ถือว่าเกิดการบูรณาการทางสังคมมากด้วย การบูรณาการทางสังคมของนักศึกษาจะเกิดขึ้นได้หลายวิธี หรือหลายทางด้วยกัน คือ 1) การเข้าร่วมหรือการมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนอย่างไม่เป็นทางการ 2) การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบกึ่งทางการ 3) การปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และบุคลากรทางด้านการบริหารภายในมหาวิทยาลัย

ความสำเร็จในการมีความสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ มีผลต่อระดับความมากน้อยในสิ่งต่อไปนี้ 1) การติดต่อสื่อสารทางสังคม 2) การสนับสนุนช่วยเหลือจากเพื่อน 3) การสนับสนุนช่วยเหลือจากอาจารย์ 4) ความผูกพันกันเป็นกลุ่มหรือโดยส่วนรวม ผลที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีนี้เป็นผลตอบแทน หรือรางวัลทางสังคมที่มีความสำคัญจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลโดยทั่วไปของบุคคลหรือนักศึกษาเกี่ยวกับผลได้ผลเสียที่ได้รับจากมหาวิทยาลัย ซึ่งจะมีผลต่อความคงอยู่ในสถาบันหรือความตั้งใจจะศึกษาจนประสบผลสำเร็จการศึกษา

สำหรับความหมายการบูรณาการทางสังคมมีผู้ให้ความหมาย ดังนี้ Spady (1971, p. 44) ให้ความหมายการรับรู้เกี่ยวกับการบูรณาการทางสังคมคือ 1) ความตั้งใจที่แสดงให้เห็นถึงความเข้ากันได้

อย่างพอเหมาะของนักศึกษา 2) เป็นการปฏิบัติต่อกันที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่อบอุ่นระหว่างบุคคลในสถาบัน 3) เป็นการรับรู้ของระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ๆ ที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างทางปทัสสถานหรือแนวปฏิบัติ Tinto (1975, p. 107) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นความสอดคล้องเหมาะสมกันดีระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมทางสังคม สำหรับ Jason (2002, p. 13) การบูรณาการทางสังคมประกอบด้วย กิจกรรมเสริมหลักสูตร ปฏิสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน และปฏิสัมพันธ์กับคณะและเจ้าหน้าที่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการทางสังคม เช่น Spady (1971, pp. 61-62) พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทางสติปัญญาเกิดจากการที่ได้มีความเกี่ยวพันและมีส่วนร่วมกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมทั้งการที่นักศึกษาได้ติดต่อพบปะกับอาจารย์และเพื่อนนักศึกษา มีผลต่อการเกิดการบูรณาการทางสังคมของนักศึกษา และก่อให้เกิดความพึงพอใจและมีผลต่อการศึกษาและการคงอยู่หรือการออกกลางคันของนักศึกษา และงานวิจัยของ Rootman (1972, p. 266) พบว่า การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการทางสังคมมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการคงอยู่นักศึกษาในมหาวิทยาลัย สำหรับงานวิจัยของ Tinto (1975, p. 107) การเกิดการบูรณาการทางสังคมผ่านทางช่วยเหลือสนับสนุนจากเพื่อนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการศึกษาและการคงอยู่ในมหาวิทยาลัยจนสำเร็จการศึกษา ส่วนงานวิจัยของ Pascarella and Terenzini (1979, pp. 202 – 209) พบว่า ความสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการกับอาจารย์และการขัดเกลาทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการ มีผลต่อการบูรณาการทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการบูรณาการทางสังคมมีผลต่อการศึกษาและการคงอยู่หรือออกกลางคันของนักศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่มีคุณลักษณะภูมิหลังแตกต่างกันมีผลทำให้ระดับการบูรณาการทางสังคมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chapman and Pascarella (1983, p. 307) พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการ การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้น การสนทนากับเพื่อนนักศึกษาคนอื่น ๆ ในสังคม การติดต่อพบปะอย่างไม่เป็นทางการกับอาจารย์ มีผลต่อการบูรณาการทางสังคมของนักศึกษา และคุณลักษณะภูมิหลังของนักศึกษา และคุณลักษณะแต่ละมหาวิทยาลัยมีผลทำให้เกิดการบูรณาการทางสังคมเปลี่ยนแปลง และการบูรณาการทางสังคมมีผลต่อการศึกษาและการคงอยู่หรือการออกกลางคันของนักศึกษา และงานวิจัย Nora (1987, pp. 52 – 53) พบว่า การปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา และเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อระดับการบูรณาการทางสังคมของนักศึกษาซึ่งมีผลต่อการศึกษาและการคงอยู่หรือการออกกลางคันของนักศึกษา

จากแนวคิดและความหมายของการบูรณาการทางสังคม ผู้วิจัยจึงนิยามการบูรณาการทางสังคม หมายถึง ผลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับระบบสังคม ทั้งในห้องเรียนและ

นอกห้องเรียน ซึ่งแสดงออกด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร การปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ เพื่อน นักศึกษา เจ้าหน้าที่ ฯลฯ ที่ได้ติดต่อกันของระหว่างกันทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ข้อคำถาม เป็นแบบวัดความคิดเห็นของนักศึกษามีมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

4.3 ความผูกพันต่อเป้าหมาย (Goal Commitment)

การศึกษาความผูกพันต่อเป้าหมายมีนักวิจัยให้ความสนใจซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีอิทธิพล ต่อนักศึกษาที่จะพิจารณาคงอยู่ในมหาวิทยาลัยต่อไป ซึ่ง Tinto (1975, p. 102) กล่าวว่า ความผูกพัน ต่อเป้าประสงค์เป็นปัจจัยที่ผู้วิจัยสามารถวัดได้จากแผนการศึกษา ความคาดหวังทางการเรียน และ ความคาดหวังต่ออาชีพในอนาคต แผนการเรียนที่ดีจะช่วยแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความคาดหมายที่จะ สำเร็จการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของความผูกพันของเป้าหมาย ได้แก่ Munro (1981, p. 135) ให้ความหมายความผูกพันต่อเป้าหมาย หมายถึง การแสดงออกเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังที่จะจบ การศึกษา ซึ่งวัดโดยการสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับแผนการเรียนและผลที่คาดหวังในปัจจุบัน และ Pascarella, Terenzi & Wolf (1986, p. 171) ให้ความหมายของความผูกพันต่อเป้าหมาย หมายถึง ความ คาดหวังของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความมีชื่อเสียงของสถาบัน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) ความคาดหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง 2) การให้ความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่ได้รับ 3) อันดับและชื่อเสียงของสถาบันที่เลือกเข้าศึกษา และ 4) มีความเชื่อมั่นว่าสถาบัน ที่เลือกเรียนนั้นถูกต้อง นอกจากนี้ วชิระ ชาวหา (2543, น. 5) ให้ความหมายว่า ความคาดหวังที่จะศึกษา หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และสามารถนำความรู้ความสามารถต่าง ๆ ที่ได้รับจากการศึกษาไปประกอบ อาชีพในอนาคตหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ส่วนอภิชาติ เลहनันท์ (2553, น. 15) ให้ความหมายว่า การรับรู้ถึงความต้องการและความรู้สึกที่มีต่อเป้าหมายของตนเอง โดยวัดจากความคิดเห็นของตัว นักเรียนเองและคุณภาพของโรงเรียน

จากแนวคิดและความหมายความผูกพันต่อเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงนิยามความผูกพันต่อ เป้าหมาย หมายถึง การที่นักศึกษามีความยึดมั่นต่อเป้าหมาย มีความพยายามกระทำในสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ บรรลุเป้าหมาย มีความมุ่งมั่นและให้ความสำคัญต่อความสำเร็จ ข้อคำถามเป็นแบบวัดความคิดเห็นของ นักศึกษามีมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

4.4 ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย (Institutional Commitment)

ความผูกพันเป็นความรู้สึกที่บุคคลให้ความเกี่ยวข้องต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความเต็มใจ เมื่อ นักศึกษามีความผูกพันต่อมหาวิทยาลัยหรือสถาบันย่อมมีความเต็มใจที่จะเรียนรู้อย่างเต็ม กำลังสติปัญญาและความสามารถ โดยไม่กังวลต่อปัญหาหรือสิ่งยั่วยุที่รุมเร้าเข้ามา มีผู้ให้ความหมาย ของความผูกพันต่อสถาบัน ได้แก่ Munro (1981, p. 135) ความผูกพันต่อสถาบันที่นักศึกษากำลังเรียน

อยู่ซึ่งวัดได้จากความพึงพอใจที่มีต่อความสามารถ ความรู้ ทักษะการสอน และคุณลักษณะส่วนตัวของ อาจารย์ กับการวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารสถาบัน งานวิจัยพบว่า ความผูกพันกับสถาบันได้รับผล โดยตรงมาจากการบูรณาการทางสังคม และส่งผลเชิงลบต่อการออกกลางคันของนักศึกษา งานวิจัยของ Lee and Burkham (2003, p. 389) พบว่า ความผูกพันกับมหาวิทยาลัย เมื่อขนาดของมหาวิทยาลัย เหมาะสมแก่การทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ นักศึกษา ชุมชน มีการลงทุนแต่นักศึกษามาก ขึ้น และกระตุ้นให้นักศึกษามีผลการเรียนตามระดับความสามารถของตนแล้วโครงสร้างของมหาวิทยาลัย จะส่งผลกระทบต่อออกกลางคันของนักศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าในมหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตร คร่งครัดและมีเนื้อหาสาระที่ไม่เกี่ยวข้องทางวิชาการน้อย นักศึกษามีแนวโน้มที่จะออกกลางคันน้อย และพบว่า ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเป็นตัวทำนายความสำเร็จการศึกษา

ความหมายของความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย

Astin (1990, p. 518) ให้ความหมายความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย หมายถึง การที่นักศึกษาทุ่มเทพลังร่างกายและจิตใจให้กับประสบการณ์ภายในการเรียนรู้ภายใน มหาวิทยาลัย การทุ่มเทเวลาในการศึกษาเล่าเรียน ใช้เวลาในมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในองค์การ นักศึกษา และการมีปฏิสัมพันธ์ต่อมหาวิทยาลัย โดยแสดงออกจากเวลาที่นักศึกษาใช้ในการเรียน การเข้าร่วมกับกิจกรรมในมหาวิทยาลัย และการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนนักศึกษา

Krause (2005, p. 3) ให้ความหมายของความผูกพัน หมายถึง เวลา พลัง และ ทรัพยากรที่นักศึกษาทุ่มเทให้กับกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากมหาวิทยาลัย โดย กิจกรรมเหล่านี้สามารถเรียงลำดับได้จากการให้เวลาของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย เวลา ที่ทุ่มเทให้กับการศึกษา หรือประสบการณ์ในการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งทำให้เกิดการเชื่อมโยงของนักศึกษาต่อกันที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการเรียนเหมือนกัน

Yu and Kim (2008, p. 3, as cited in Verhoef et al, 2002) ให้นิยามความ ผูกพันต่อมหาวิทยาลัยในรูปของความจงรักภักดีของนักศึกษา (Student loyalty) หมายถึง ทัศนคติ ความรู้สึก และการรับรู้ที่นักศึกษามีต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งสามารถจูงใจต่อพฤติกรรมของ นักศึกษา ซึ่งความจงรักภักดีของนักศึกษาเป็นรูปแบบหนึ่งของความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย ซึ่ง สามารถนิยามได้ว่า เป็นความรู้สึกผูกพันทางใจที่นักศึกษามีต่อมหาวิทยาลัยบนพื้นฐานของความรู้ ในด้านการระบุด่วน และการเป็นสมาชิกโดยรวมถึงความต้องการที่จะบริจาคให้กับมหาวิทยาลัย โดยไม่เกี่ยวกับสถานะด้านการเงินของพวกเขา หรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการบริจาค แต่เป็น ผลมาจากความรู้สึกของการเป็นสมาชิกของมหาวิทยาลัย หรือความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย

วชิระ ชาวหา (2543, น. 5) ให้ความหมายของความผูกพันต่อสถาบัน หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมต่อสถาบันที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่โดยมีความเชื่อและยอมรับเป้าหมาย และค่านิยมของสถาบัน มีความตั้งใจจะใช้ความพยายามที่มีอยู่เพื่อความสำเร็จของสถาบัน และมีความปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกของสถาบันต่อไป

ศศิธร วงศ์ประเสริฐ (2547, น. 3) ให้ความหมายความผูกพันต่อสถาบัน หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อสถาบันการศึกษาที่รู้สึกว่าเป็นส่วนร่วมของมหาวิทยาลัย มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดี มีความเต็มใจและมุ่งมั่นที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ที่จะรักษาไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของศิษย์ของสถาบันที่ตนเองได้รับการศึกษา

ชฎาภา ประเสริฐทรง และ ชนิกา เจริญจิตต์กุล (2545, น. 8) ให้ความหมายว่า ความผูกพันต่อสถาบัน หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกที่ดีของนักศึกษาที่มีต่อสถาบัน ดังนี้

1. ความผูกพันต่อสถาบันด้านความคิด ได้แก่ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับปณิธานหรือเป้าหมายและค่านิยมของสถาบัน
2. ความผูกพันต่อสถาบันด้านความรู้สึก ได้แก่ มีความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกที่มีความสำคัญ มีความรัก ห่วงใยต่อความเจริญก้าวหน้า มีความภาคภูมิใจต่อการเป็นนักศึกษาของสถาบัน และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ยังมีความรู้สึกต้องการเป็นสมาชิกของสถาบัน
3. ความผูกพันต่อสถาบันด้านการแสดงออก ได้แก่ มีความตั้งใจที่จะใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในการศึกษาเล่าเรียน มีความเสียสละที่จะทำกิจกรรม แสดงพฤติกรรมโดยคำนึงถึงชื่อเสียงของสถาบัน มีความต้องการที่จะศึกษาเล่าเรียนในสถาบันจนสำเร็จการศึกษา และศึกษาต่อเพื่อเติมเมื่อมีโอกาส

จากแนวคิดและความหมายของความผูกพันต่อสถาบัน ผู้วิจัยให้ความหมายความผูกพันต่อสถาบัน หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย มีความพยายามเพื่อความสำเร็จของมหาวิทยาลัย มีความภาคภูมิใจที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ยินดีที่จะปกป้องและรักษาชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ข้อคำถามเป็นแบบวัดความคิดเห็นของนักศึกษามีมาตรประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

4.5 ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน (Self-Efficacy Theory)

ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน

การรับรู้ความสามารถของตนเองมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Perceived Self-Efficacy นิยมใช้ Self-Efficacy นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน ไว้ดังนี้

Bandura (1986, p. 361) ให้ความหมายการรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง การตัดสินใจของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการจัดระบบและกระทำพฤติกรรม เพื่อให้ได้ผลการปฏิบัติตามแบบที่กำหนดไว้

Wood and Locke (1987, pp. 1013–1014) ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง ความเชื่อในความสามารถแต่ละบุคคลว่าตนเองมีความสามารถกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ ความเชื่อในความสามารถเกิดจากองค์ประกอบของคุณลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความเชื่อและความสามารถในการเข้าใจ การดัดแปลง การสร้าง และความสามารถในการควบคุมตนเอง

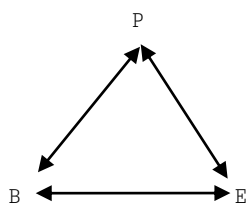
Pajares (1996, p. 1) ให้ความหมายการรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจัดระเบียบ และการวางระบบรูปแบบการกระทำที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ประทีป จินฉัตร (2540, น. 110) ให้ความหมายการรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในสถานการณ์ที่บางครั้งอาจจะมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน มีความแปลกใหม่ ที่ไม่สามารถทำนายสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งสภาพการณ์เหล่านี้มักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดได้ การรับรู้ความสามารถของตนเองนี้มีได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลอยู่ในขณะนั้นเท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับตัดสินใจของบุคคลว่าเขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขา มีอยู่

วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี (2543, น. 29) ให้ความหมายการรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าตนเองมีความสามารถที่จะจัดระบบ และกระทำเพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้

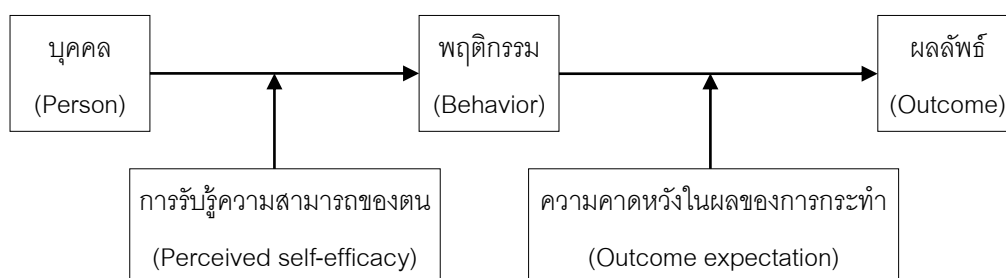
ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy Theory) พัฒนาโดย Albert Bandura พัฒนาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Learning Theory) Bandura (อ้างถึงใน พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์) เชื่อว่า การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์นั้นจะต้องวิเคราะห์เงื่อนไขและสิ่งเร้าของพฤติกรรมซึ่งเป็นตัวแสดงการเสริมแรงให้เงื่อนไขนั้น ๆ คงอยู่ การศึกษาพฤติกรรมในปัจจุบันควรลดความสำคัญของการควบคุมภายใน แต่ควรศึกษาถึงตัวควบคุมภายนอกด้วยตัวเสริมแรงต่าง ๆ ในระยะแรก Bandura เสนอกรอบแนวคิดไว้ว่า กระบวนการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ควรมีลักษณะของการกำหนดการอาศัยซึ่งกันและกันของ 3 กลุ่มตัวแปร ได้แก่ (1) ปัจจัยภายในบุคคล (Internal person factor = P) (2) เงื่อนไข

เชิงพฤติกรรม (Behavior condition = B) และ (3) เงื่อนไขเชิงสิ่งแวดล้อม (Environmental condition = E) ซึ่งปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบมีลักษณะเป็นระบบเกี่ยวกันไว้ (Interlock system) แต่ละองค์ประกอบต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในตัวบุคคล เงื่อนไขเชิงพฤติกรรมและปัจจัยสภาพแวดล้อม ของ Bandura

Bandura (1986, อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550) มีความเชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น มีผลต่อการกระทำของบุคคล บุคคล 2 คน อาจมีความสามารถไม่ต่างกัน แต่อาจแสดงออกในคุณภาพที่แตกต่างกันได้ ถ้าพบว่าคน 2 คนนี้ มีการรับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างกัน ในคนคนเดียวก็เช่นกัน ถ้ารับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละสภาพการณ์แตกต่างกัน ก็อาจจะแสดงพฤติกรรมออกมาได้แตกต่างกันเช่นกัน Bandura เห็นว่าความสามารถของคนเรานั้นไม่ตายตัว หากแต่ยืดหยุ่นตามสภาพการณ์ ดังนั้นสิ่งที่กำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออกจึงขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาวะการณ่นั้น ๆ นั่นเอง นั่นคือถ้าเรามีความเชื่อว่าเรามีความสามารถ เราก็จะแสดงออกถึงความสามารถนั้นออกมา คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถจะมีความอดทน อุตสาหะ ไม่ท้อถอยง่าย และจะประสบความสำเร็จในที่สุด Bandura (1997) ได้เสนอภาพแสดงความแตกต่างระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับ ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น (Bandura, 1986 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550) ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลของการกระทำ

จากภาพประกอบ 7 โครงสร้างทฤษฎีของ Bandura แสดงให้เห็นองค์ประกอบที่สำคัญของทฤษฎี ประกอบด้วย

1. การรับรู้ความสามารถตนเอง (Perceived Self-Efficacy) Bandura ได้ให้ความหมายว่าเป็นการตัดสินใจความสามารถตนเองว่า สามารถทำงานในระดับใด หรือความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ความเชื่อในความสามารถตนเองพิจารณาจากความรู้สึกรู้สึก ความคิด การตั้งใจและพฤติกรรม ซึ่งบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถตนเองสูง จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จ และมีความเป็นอยู่ที่ดี เมื่อเผชิญปัญหาหรืองานที่ยากจะเป็นสิ่งที่ท้าทายให้เขาแก้ไขโดยใช้ความพยายาม ถึงแม้จะล้มเหลวเขาก็จะมองความผิดพลาดไปที่พยายามไม่เพียงพอ หรือขาดความรู้หรือทักษะ ในทางตรงกันข้ามผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ จะมองงานที่ยากว่าเป็นภาวะคุกคาม จะหลีกเลี่ยงและล้มเลิกการกระทำนั้น ๆ เมื่อมีความผิดพลาดจะมองว่าตนเองด้อยขาดความสามารถ

2. ความคาดหวังในผลของการกระทำ (Outcome expectation) ความเชื่อที่บุคคลประเมินค่าพฤติกรรมเฉพาะอย่างที่ปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้เป็นการคาดหวังในสิ่งที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากพฤติกรรมที่ได้กระทำ จากรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเองกับความคาดหวังผลลัพธ์นั้น บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถตนเองว่า จะกระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ และความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดจากการกระทำพฤติกรรม เนื่องจากมนุษย์เรียนรู้ว่าการกระทำใดนำไปสู่ผลลัพธ์ใด แต่ความสามารถของมนุษย์แต่ละคนที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ มีขีดจำกัดไม่เท่ากัน ดังนั้นการที่บุคคลจะตัดสินใจว่าจะกระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ ส่วนหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถตนเองและอีกส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความคาดหวังในผลลัพธ์ของการกระทำ ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติยังแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้ (Bandura, 1997)

1. ด้านกายภาพ (Physical effects) ความเชื่อว่าภายหลังปฏิบัติหรือกระทำสิ่งนั้นแล้วจะส่งผลต่อร่างกาย ทางบวกคือ ทำให้สุขสบายทางกาย ส่วนทางลบคือ ทำให้เกิดความไม่สุขสบายทางกาย

2. ด้านสังคม (Social effects) ความเชื่อว่าภายหลังปฏิบัติหรือกระทำสิ่งนั้นจะส่งผลต่อสังคม ทางบวกเช่น การได้รับความสนใจจากสังคม การได้รับสิ่งตอบแทนเป็นรางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง เป็นต้น ทางลบเช่น ถูกสังคมต่อต้าน การถูกเพิกถอนอภิสิทธิ์ต่าง ๆ เป็นต้น

3. ด้านประเมินด้วยตนเอง (Self evaluation) ความเชื่อว่าภายหลังการปฏิบัติหรือการกระทำสิ่งนั้นจะส่งผลต่อตนเอง ทางบวกเช่น ความพึงพอใจตนเอง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เป็นต้น ทางลบเช่น การตำหนิตนเอง ความรู้สึกไม่พอใจตนเอง เป็นต้น

การรับรู้ความสามารถตนเอง และความคาดหวังในผลลัพธ์ของการกระทำนั้น ไม่สามารถแยกจากกันได้เด็ดขาด เพราะบุคคลมองผลของการกระทำที่เกิดขึ้นว่าเป็นสิ่งแสดงถึงความเหมาะสมเพียงพอของพฤติกรรมที่ได้กระทำไป และยังเป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจอีกว่า จะกระทำพฤติกรรมนั้นหรือพฤติกรรมอื่นใดต่อไปอีกหรือไม่ ถ้าสามารถควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ผลทางสถิติแล้ว จะพบว่าการรับรู้ความสามารถตนเองจะเป็นตัวทำนายแนวโน้มการกระทำพฤติกรรมได้ดีกว่าความคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเองว่า จะสามารถทำงานได้ในระดับใด ในขณะที่ความคาดหวัง เกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นนั้น เป็นการตัดสินใจว่าผลกรรมใดจะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว อย่างเช่นที่นักกีฬา มีความเชื่อว่า เขากระโดดได้สูงถึง 6 ฟุต ความเชื่อดังกล่าวเป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเอง การได้รับการยอมรับจากสังคม การได้รับรางวัล การพึงพอใจในตนเองที่กระโดดได้สูงถึง 6 ฟุต เป็นความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น แต่จะต้องระวังความเข้าใจผิดเกี่ยวกับ ความหมาย ของคำว่า ผลที่เกิดขึ้น ผลที่เกิดขึ้นในที่นี้จะหมายถึง ผลกรรมของการกระทำพฤติกรรมเท่านั้น มิได้หมายถึง ผลที่แสดงถึงการกระทำพฤติกรรม เพราะว่าผลที่แสดงถึงการกระทำพฤติกรรมนั้นจะพิจารณาว่า พฤติกรรมนั้นสามารถทำได้ตามการตัดสินใจความสามารถของตนเองหรือไม่ นั่นคือจะกระโดดได้สูงถึง 6 ฟุตหรือไม่ ซึ่งการจะกระโดดได้สูงถึง 6 ฟุตหรือไม่นั้น มิใช่เป็นการคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งมุ่งที่ผลกรรมที่จะได้จากการกระทำพฤติกรรมดังกล่าวการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์กันมาก โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ มีผลต่อการตัดสินใจ ที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งจะเห็นได้จากภาพความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นดังกล่าวแน่นอน แต่ถ้ามีเพียงด้านใดสูงหรือต่ำ บุคคลนั้นมีแนวโน้มจะไม่แสดงพฤติกรรม (อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2550) ดังภาพประกอบ 8

ความคาดหวังในผลของการกระทำ

		สูง	ต่ำ
การรับรู้ความสามารถตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำ แน่นอน	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ แน่นอน

ภาพประกอบ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวัง
ในผลของการกระทำ

จากภาพประกอบ 8 Bandura กล่าวว่าผู้ที่จะรับรู้ความสามารถตนเองสูงจะส่งผลต่อความสำเร็จของบุคคล โดยที่บุคคลกล้าเผชิญต่อปัญหาต่าง ๆ แม้จะทำความล้มเหลว หรือสิ่งที่ยากและพยายามทำให้สำเร็จ โดยมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นสูง สำหรับบุคคลที่มีความรับรู้ความสามารถตนเองต่ำ จะไม่มั่นใจต่อการกระทำของตนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้ จะพยายามหลีกเลี่ยงการเผชิญต่อปัญหา คิดว่าสิ่งที่เป็นปัญหาหรือสิ่งที่ตนจะต้องทำนั้นยาก ซึ่งจะมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นต่ำหรือปานกลาง จนอาจทำให้บุคคลไม่พยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้

การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Bandura เสนอการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอยู่ด้วยกัน 4 วิธี ดังนี้

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) ซึ่ง Bandura เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้ ดังนั้นในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกให้เขามีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อม ๆ กับการทำให้เขารับรู้ว่าเขามีความสามารถจะกระทำเช่นนั้น จะทำให้เขาใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถนั้น จะไม่ยอมแพ้ ะไรง่าย ๆ แต่จะพยายามทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

2. โดยการใช้ตัวแบบ (Modeling) การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่นกระทำพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแล้วก็จะทำให้บุคคลรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเอง

เพิ่มขึ้นได้ หากว่าบุคคลต้องมีความสามารถในการกระทำสิ่งนั้นอยู่ก่อนแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น และบุคคลจะต้องบอกกับตนเองว่า ผู้อื่นสามารถทำแล้วประสบความสำเร็จ ตนเองก็ต้องทำได้เช่นกันถ้ามีความตั้งใจและพยายาม

3. การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) การที่ผู้อื่นใช้ความพยายามในการพูดกับบุคคลเพื่อให้เชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จได้ การเกลี้ยกล่อมจากผู้อื่นจะมีส่วนช่วยให้บุคคลมีกำลังใจ มีความเชื่อมั่นในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จ

4. การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) จะมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยการกระตุ้นอารมณ์ในทางบวกจะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองดีขึ้นอันจะทำให้การแสดงออกถึงความสามารถในตนเองดีขึ้นด้วย

Bandura ยังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองกับความคาดหวังในผลของการกระทำว่า ถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงและมีความคาดหวังในผลของการกระทำสูง บุคคลจะมีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้นแน่นอน ในทางตรงข้ามถ้าบุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำและความคาดหวังในผลของการกระทำต่ำ บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะไม่ทำพฤติกรรมนั้นแน่นอน Bandura เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังของบุคคลว่าอาจแตกต่างกันขึ้นกับ 3 มิติ ดังนี้

1. มิติตามขนาดความคาดหวัง (Magnitude) ระดับความคาดหวังของบุคคลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละบุคคลในการกระทำพฤติกรรม หรือบุคคลเดียวกันจะแตกต่างกันในพฤติกรรมที่แสดงออกในความยากง่าย ถ้าบุคคลที่มีความคาดหวังในความสามารถของตนเองต่ำหรือความสามารถจำกัด จะทำงานได้เฉพาะเรื่องง่ายๆ ถ้ามอบหมายให้ทำกิจกรรมที่ยากเกินความสามารถอาจพบความล้มเหลวได้

2. มิติการแผ่ขยายความหวัง (Generality) ประสบการณ์บางอย่างก่อให้เกิดความสามารถที่จะนำไปสู่การปฏิบัติงานอื่น ในสถานการณ์ที่คล้ายกันแต่ในปริมาณที่แตกต่างกันของประสบการณ์บางอย่าง ไม่อาจนำความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถตนนำไปในสถานการณ์อื่น

3. มิติความเข้มข้นของความคาดหวัง (Strength) ถ้าความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถตนเองนั้นมีความเข้มข้นน้อยคือไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง เมื่อประสบการณ์ที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังจะทำให้ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของ

ตนเองลดลง แต่ถ้ามีความคาดหวังมากหรือมีความมั่นใจ บุคคลจะมีความพยายามแม้ว่าจะประสบเหตุการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับความคาดหวังมากก็ตาม

อิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อพฤติกรรม

Bandura (1986) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อบุคคล ดังนี้

1. การเลือกกระทำพฤติกรรม (Choice Behavior) ในชีวิตประจำวันบุคคลแต่ละบุคคลจะต้องตัดสินใจตลอดเวลาว่า เขาจะกระทำพฤติกรรมใด นานแค่ไหน ในสภาพการณ์ใดบ้าง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง และบุคคลมีแนวโน้มจะหลีกเลี่ยงงานหรือสถานการณ์ที่เชื่อว่า เกินความสามารถของตนเอง ในขณะที่เดียวกันบุคคลก็เลือกที่จะทำงานนั้นถ้าเชื่อว่ามีความสามารถเพียงพอที่จะทำงานนั้นได้สำเร็จ แต่การที่บุคคลรับรู้ความสามารถของตนสูงเกินจริงมักจะประสบความล้มเหลวในการทำงาน ทำให้เกิดภาวะการหนีเครียด ส่วนบุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ ก็มักจะขาดความพยายามและความมานะในการทำงาน

2. การใช้ความพยายามและความมานะในการทำงาน (Effort Expenditure and Persistence) การรับรู้ความสามารถของบุคคลเป็นตัวกำหนดว่า บุคคลต้องใช้ความพยายามมากเท่าใด จะใช้ความมานะเผชิญกับอุปสรรค หรือประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจนานแค่ไหนในการเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ บุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถสูงจะมีความกระตือรือร้นและใช้ความพยายาม ความมานะในการทำงานนานกว่าบุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถต่ำ และการที่บุคคลใช้ความพยายาม ความมานะในการทำงานอย่างเต็มที่ตลอดเวลา บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จสูง

3. กระบวนการคิดและปฏิกิริยาทางอารมณ์ (Thought Patterns and Emotional Reactions) การตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการคิดและปฏิกิริยาทางอารมณ์ของบุคคลในระหว่างที่กระทำพฤติกรรม และมีผลต่อการจัดการกับสภาพแวดล้อมในภายหน้าของเขา บุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถสูงจะมีความพยายามและเอาใจใส่ในการกระทำพฤติกรรม เมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรคจะยิ่งใช้ความพยายามมากขึ้น ส่วนบุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถต่ำจะมีแนวโน้มที่จะปฏิกิริยาทางอารมณ์ต่อตนเองในทางลบ เช่น ไม่มีความสุข รู้สึกหวาดหวั่น มีความเครียดสูง และจะแสดงพฤติกรรมไม่เต็มความสามารถ ทำให้บุคคลล้มเหลวในการทำพฤติกรรมมากขึ้น

4. เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลของการกระทำมากกว่าเป็นการทำนายพฤติกรรม (Humans as Producers rather than Simply Foretellers of Behavior) บุคคลที่มี การรับรู้

ความสามารถของตนเองสูง ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่กระทำพฤติกรรมด้วยความพยายาม ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำพฤติกรรมของตนเอง เลือกรกระทำที่มีความท้าทาย ใช้ความพยายามอย่างมากเพื่อให้การกระทำบรรลุเป้าหมาย ถึงแม้ว่าในบางครั้งการกระทำนั้นจะล้มเหลวบ้างก็ตาม ก็จะไม่ท้อถอยและไม่อ้างว่าเป็นเรื่องของโชคชะตา แต่จะให้เหตุผลของความล้มเหลวที่เกิดขึ้นว่าเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมประสบความสำเร็จต่อไป แตกต่างจากบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำมักจะเป็นคนที่ไม่ค่อยกระทำพฤติกรรม จะรอให้ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการกระทำเป็นไปตามความเชื่อหรือ คำทำนาย มักจะหลีกเลี่ยงการกระทำที่มีลักษณะยาก ๆ ขาดความพยายาม มีความทะเยอทะยานต่ำ และมีความเครียดสูง เป็นต้น

การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

Lee and Bokko (1994, อ้างถึงใน วิลาวัณย์ ดาราฉาย. 2554, p. 2) ทำการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดการรับรู้ความสามารถของตนตามแนวคิดทฤษฎี Bandura พบว่าการวัดการรับรู้ความสามารถของตนทำได้ 4 วิธี ดังต่อไปนี้

1. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ (self-efficacy strength) เป็นวิธีการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในมิติที่ 3 เป็นวิธีที่นำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด วัดโดยการถามผู้ตอบว่าเขาสามารถปฏิบัติงานที่มีความยากของงานเพิ่มขึ้นได้เพียงใด ข้อคำถามมีลักษณะให้ประเมินความมั่นใจจากไม่มีความมั่นใจจนถึงมีความมั่นใจเต็มที่

2. การวัดระดับความยาก (self-efficacy magnitude) เป็นวิธีการวัดการรับรู้ความสามารถของตนในมิติที่ 1 และเป็นวิธีที่นิยมนำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนรองลงมา การวัดทำโดยการถามผู้ตอบว่าเขาสามารถปฏิบัติงานที่กำหนดให้ที่มีความยากขึ้นได้หรือไม่ คำตอบมักจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนชนิดใช่/ไม่ใช่ ถ้าตอบใช่ ได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าตอบไม่ใช่ได้คะแนน 0 คะแนน ดังนั้นหากได้คะแนนสูงก็แสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง

3. การวัดแบบผสม คือ การวัดที่ใช้ทั้งความเข้ม และขนาดของความยาก โดยการวัดแบบผสมนี้จะใช้คำถามเดียวแต่มีการตอบแยกเป็น 2 ช่อง ช่องหนึ่งแบบใช่/ไม่ใช่ อีกช่องหนึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าหรือใช้เป็นร้อยละ

4. การวัดความเข้มและขนาดของความยากเหมือนวิธีที่ 3 แต่มีข้อแตกต่างกัน คือ แปลงคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (Z-score)

วิลาสลักษณ์ ชิววัลลี (2544, น. 33-34) กล่าวว่า วิธีการวัดการรับรู้ความสามารถของตนที่ใช้กันมาก คือ การวัดความมั่นใจ โดยการถามว่าผู้ตอบมีความมั่นใจว่าเขาสามารถปฏิบัติงานในงานที่ยากขึ้นหรือไม่ คำตอบมักจะเป็นว่า “ไม่มีความมั่นใจ” (0) จนถึง “มีความมั่นใจเต็มที่” (10) หรือใช้สเกลแบบ 0% ถึง 100% สำหรับการวัดระดับความยากของงานที่คิดว่าปฏิบัติได้มักเป็นการถามว่าเขาสามารถปฏิบัติงานในงานที่ยากขึ้นหรือไม่ คำตอบจะเป็นแบบ “ได้” และ “ไม่ได้” สำหรับการวัดแบบผสมมีทั้งความมั่นใจและระดับความยาก โดยใช้ข้อคำถามเดียวกันว่าสามารถปฏิบัติงานตามข้อคำถามนั้น ๆ ได้หรือไม่ ในกรณีที่ตอบว่า ได้ ก็ประเมินตนเองบนสเกลว่ามีความมั่นใจในการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงมีคำตอบให้เลือกทั้ง 2 แบบ คือ “ได้” และ “ไม่ได้” และแบบเปอร์เซ็นต์หรือบนสเกล 11 หน่วย การรวมคะแนนก็รวมโดยคำตอบของความมั่นใจ เฉพาะข้อที่ผู้ตอบ “ได้” ในสเกลระดับความยาก

จากแนวคิดและความหมายการรับรู้ความสามารถของตน ผู้วิจัยจึงนิยามการรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง ความเชื่อมั่นของนักศึกษาในความสามารถของตนเองในการจัดการและการแสดงพฤติกรรม เกี่ยวกับการเรียนและการร่วมกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ข้อคำถามเป็นแบบวัดความคิดเห็นของนักศึกษามีมาตรฐานค่า 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

4.6 ทฤษฎีพฤติกรรมการเผชิญปัญหา (Coping behavior Theory)

ในสภาวะการณ์ที่บุคคลถูกคุกคามจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ตลอดจนถึงร่างกายนอกซึ่งกระตุ้นให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกกดดันทำให้เกิดปัญหาขึ้นภายในจิตใจ สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อภาวะในจิตใจของบุคคล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด อารมณ์ ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกเมื่อเผชิญกับสิ่งที่มาคุกคาม เรียกว่า “พฤติกรรมการเผชิญปัญหา” มีนักวิชาการความหมายของพฤติกรรมการเผชิญปัญหา ดังนี้

Frydenberg (1993, อ้างถึงใน สีนวล จำคำ, 2544, น. 14) กล่าวถึงการเผชิญปัญหาเป็นพฤติกรรมทางความคิดและความรู้สึก ซึ่งเกิดขึ้นในการตอบสนองต่อเหตุการณ์เฉพาะเพื่อที่จะรักษาสสมดุล หรือแก้ไขความยุ่งยาก อาจกระทำโดยการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น หรือปรับอารมณ์ของตนให้เหมาะสม โดยไม่ได้แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นแต่อย่างไร

Newman (1983, อ้างถึงใน อุษา เชาวลิต, 2540, น. 17) กล่าวถึงการเผชิญปัญหาว่าเป็นการกระทำที่ช่วยเหลือให้บุคคลลดความตึงเครียด เพื่อแก้ปัญหาคความยุ่งยากของชีวิตที่เปลี่ยนแปลง

ไป โดยเน้นที่คุณสมบัติส่วนบุคคล และความพร้อมที่จะทำให้บุคคลสามารถทนต่อสภาวะการณ์แต่ละอย่างที่กำลังท้าทายได้

Lazarus and Folkman (1984, อ้างถึงใน วันทนา สิริชาติ, 2550, น. 20) ให้ความหมายการเผชิญปัญหา หมายถึง เป็นความพยายามทางความคิดและพฤติกรรมของบุคคลที่ใช้ในการจัดการกับความต้องการของร่างกายทั้งภายในและภายนอกของบุคคล ซึ่งจะจัดการได้เพียงใดขึ้นอยู่กับพลังความสามารถของแต่ละบุคคล ความพยายามนี้จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา

Kleinke (1991, อ้างถึงใน ภัคดี ปรีชาประพาฬวงศ์, 2550, น. 33) ให้ความหมายการเผชิญปัญหา หมายถึง การที่บุคคลพยายามที่จะจัดการกับสถานการณ์หรือความเครียด โดยมีการประเมินอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหา หมายถึง การใช้ความพยายามทางความคิด และพฤติกรรมที่จะจัดการกับสถานการณ์ หรือความเครียด หรือแก้ไขความยุ่งยากกับปัญหาที่เกิดขึ้น

Lazarus and Folkman แบ่งการเผชิญปัญหาออกเป็น 2 วิธีการ คือ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-Focus Coping) และการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์ (Emotional-Focus Coping) รายละเอียดดังนี้

1. วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-Focus Coping) เป็นความพยายามที่จะจัดการกับปัญหาโดยตรงกับสาเหตุ หรือปัญหาที่ก่อให้เกิดสภาพเครียด โดยมีการแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา มีการกำหนดปัญหา วางแผน และตั้งเป้าหมายในการแก้ปัญหา นำประสบการณ์ในอดีตที่เคยใช้มาประกอบการพิจารณาแก้ปัญหาหาทางเลือกหลาย ๆ วิธี คำนึงผลดีและผลเสียของทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด เช่น เมื่อสอบตก บุคคลจะพยายามแก้ไขตนเองโดยการอ่านหนังสือมากขึ้น ตั้งใจเรียนมากขึ้น เป็นต้น

2. การเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์ (Emotional-Focus Coping) เป็นความพยายามของบุคคลที่จะควบคุมความเครียดทางอารมณ์ วิธีการนี้มักจะใช้สถานการณ์ที่บุคคลนั้นรู้สึกว่ามันไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ เช่น การใช้วิธีการนั่งสมาธิ เป็นต้น

Carver, Scheier and Weintraub (1989) ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาโดยใช้ทฤษฎีพื้นฐานของ Lazarus and Folkman. (1984) และรูปแบบการกำกับตนเองเป็นหลัก และได้เพิ่มเติมวิธีการเผชิญปัญหาใหม่ทั้งหมด 13 แบบ และแบ่งวิธีการเผชิญปัญหาออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่ปัญหา (Problem-Focus Coping) วิธีการนี้บุคคลจะใช้เมื่อตนมีความเครียดก็จะแสดงพฤติกรรมกับสิ่งที่มากระตุ้นให้เกิดความเครียดโดยตรง

เป็นการแก้ปัญหา โดยการตัดสินใจเลือกวิธีการที่จะจัดการกับสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด โดยมุ่งเน้นที่ต้นเหตุของปัญหา ซึ่งการแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้เป็นบุคคลอาจเลือกใช้วิธีหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกันก็ได้

1.1 การแสดงพฤติกรรมตรง (Active Coping) หมายถึง การแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียด เช่น การเพิ่มความพยายามในการแก้ไขปัญหาหรือพยายามกระทำพฤติกรรมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้ความเครียดที่เกิดขึ้นหมดไปอย่างมีผลดี

1.2 การวางแผนในการแก้ไขปัญหา (Planning) หมายถึง การคิดเกี่ยวกับวิธีการที่จะเผชิญปัญหา โดยการคิดหาขั้นตอนที่จะนำมาใช้ และวิธีการที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

1.3 การยับยั้งกิจกรรมอื่น (Suppression of Competing Activity) หมายถึง การหยุดกระทำกิจกรรมหรือแผนการอย่างอื่นไว้ก่อน หรือพยายามหลีกเลี่ยงไม่กระทำพฤติกรรมอื่น เพื่อให้มีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหา หรือจัดความเครียดอย่างเต็มความสามารถ

1.4 การควบคุมสถานการณ์ (Restraint Coping) หมายถึง การอดทนเพื่อรอให้ถึงเวลาที่เหมาะสม และพร้อมที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความเครียดที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งอย่างผลิผลาม ซึ่งอาจทำให้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปจนกระทั่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

1.5 การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา (Seeking Social Support for Instrumental Reasons) หมายถึง การหาคำแนะนำ ความช่วยเหลือหรือข้อมูลข่าวสารจากบุคคลหรือแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาช่วยแก้ไขปัญหา

2. วิธีเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ (Emotional-Focus Coping) วิธีนี้เมื่อมีความเครียดเกิดขึ้น บุคคลจะแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อลดความกดดันทางอารมณ์ (Emotional Distress) โดยการปรับสภาพอารมณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ของความตึงเครียดมากกว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง หรือเปลี่ยนแปลงสถานการณ์วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ทำให้มีความรู้สึกว่าอันตรายจากสถานการณ์นั้นลดลง แต่ความจริงแล้วอันตรายนั้นไม่ได้ลดลง สถานการณ์ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไป แต่ขึ้นอยู่กับการปรับอารมณ์ต่อสถานการณ์นั้น ซึ่งแบ่งวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ ดังนี้

2.1 การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมเพื่อระคับระคองอารมณ์ (Seeking Social Support for Emotional Reasons) หมายถึง การแสวงหาการสนับสนุนทางจิตใจความเห็นอกเห็นใจหรือความเข้าใจเพื่อให้รู้สึกสบายใจขึ้น แต่การแสวงหาแหล่งสนับสนุน

ทางอารมณ์เป็นเสมือนดาบสองคม คือ บุคคลที่รู้สึกไม่ปลอดภัยจากสถานการณ์เครียดอาจรู้สึกมั่นใจขึ้น เมื่อได้รับการสนับสนุนทางจิตใจ ซึ่งวิธีนี้อาจช่วยส่งเสริมให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ แต่อีกแง่หนึ่งแหล่งของความเห็นอกเห็นใจบางครั้งถูกใช้เป็นแหล่งในการระบายความรู้สึกมากเกินไป ซึ่งวิธีนี้จะไม่ช่วยให้มีการปรับตัวของผู้ที่มีความเครียดแต่อย่างใด

2.2 การให้ความหมายเชิงบวก (Positive Reinterpretation and Growth)

หมายถึง การอธิบายการเกิดความเครียดในทางบวก นั่นคือบุคคลคิดว่า ความเครียดหรือปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตนเอง ซึ่งการคิดเช่นนี้ทำให้บุคคลสามารถลดความเครียดได้ แต่ไม่ได้แก้ไขที่สาเหตุของความเครียดโดยตรง

2.3 การปฏิเสธ (Denial) หมายถึง การปฏิเสธว่ามีความเครียดเกิดขึ้น หรือความพยายามกระทำพฤติกรรมเหมือนไม่มีความเครียดเกิดขึ้น วิธีนี้บุคคลมักใช้ในระแวกของการมีความเครียด ซึ่งพบว่า การปฏิเสธมีประโยชน์คือ ทำให้มีความเครียดเล็กน้อย ซึ่งอาจทำให้การแก้ไขปัญหาง่ายขึ้น แต่ในอีกแง่หนึ่ง การปฏิเสธอาจสร้างปัญหาเพิ่มขึ้นก็ได้ เพราะการปฏิเสธความจริงของเหตุการณ์มักทำให้เหตุการณ์นั้นรุนแรงในเวลาต่อมา

2.4 การยอมรับ (Acceptance) เป็นวิธีการเผชิญปัญหาโดยยอมรับในปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปแล้วบุคคลที่ยอมรับความจริงของสถานการณ์เครียดมักเป็นบุคคลที่มีความพยายามในการแก้ไขสถานการณ์ แต่บางครั้งบุคคลก็ไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์นั้นได้ จึงมีการยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ซึ่งทำให้เกิดการเผชิญปัญหา 2 ระยะ คือ ระยะแรกบุคคลยอมรับว่ามีความเครียดเกิดขึ้นจริง และระยะที่สอง บุคคลยอมรับหรือว่ารับรู้ว่าจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

2.5 การพึ่งศาสนา (Turning to Religion) เมื่ออยู่ภายใต้สถานการณ์เครียดที่มีสาเหตุต่าง ๆ ศาสนาอาจเป็นแหล่งสนับสนุนทางอารมณ์เพื่อเผชิญกับความเครียดที่เกิดขึ้น

3. วิธีเผชิญปัญหาแบบได้ประโยชน์น้อย (Less Useful Coping) เป็นวิธีการที่บุคคลพยายามหลีกเลี่ยงจากปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดขึ้น โดยการปฏิเสธทั้งด้านความคิดและพฤติกรรมคือไม่คิดและไม่กระทำพฤติกรรมใด ๆ ทั้งสิ้น วิธีนี้ประกอบด้วยพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

3.1 การติดยึดกับความเครียดและระบายความขุ่นเคือง (Focus on and Venting of Emotion) หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลติดยึดอยู่กับความเครียด และระบายอารมณ์ขุ่นเคืองออกมาซึ่งการมีอารมณ์เช่นนี้เป็นเวลายาวนาน ทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้และอาจทำให้มีความเครียดรุนแรงขึ้น การติดยึดกับความเครียดอาจทำให้บุคคลไม่สนใจที่จะแก้ไขปัญหา คือ ไม่มีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะให้ความเครียดหมดไป

3.2 การไม่กระทำพฤติกรรมใด ๆ ในการเผชิญปัญหา (Behavior Disengagement) หมายถึง การที่บุคคลขาดความพยายามที่จะกระทำพฤติกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดรวมนึง การละทิ้งความพยายามที่จะดำเนินไปสู่เป้าหมาย เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการช่วยตนเองไม่ได้ มักเกิดกับบุคคลที่คาดหวังว่าตนเองจะสูญเสีย ไม่มีทางเอาชนะอุปสรรคได้

3.3 การไม่เกี่ยวข้องกับความคิด (Mental Disengagement) เป็นวิธีการที่ลดความกดดันทางอารมณ์ โดยการไม่คิดถึงวิธีการที่จะเผชิญกับสิ่งที่ทำให้เกิดความคิด ไม่คิดถึงเป้าหมายที่มีอุปสรรคชัดเจน การหนีจากปัญหาโดยวิธีการอื่นใช้กิจกรรมอื่นเพื่อที่จะไม่คิดถึงปัญหารวมถึง การฝันกลางวัน การนอน การหมกมุ่นอยู่กับการดูโทรทัศน์ เป็นต้น การใช้กิจกรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่จะขัดขวางการแก้ปัญหาที่เป็นประโยชน์

Ender and Parker (1994) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหามีทั้งหมด 3 แบบ คือ

1. การมุ่งกระทำการแก้ไขปัญหา (Task Coping) หมายถึง การแสดงการกระทำโดยตรงเพื่อเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ตนเอง เพื่อให้ความคิดลดน้อยลง โดยการกำหนดตารางเวลาพยายามนี้ถึงกับสภาพปัญหาก่อนลงมือแก้ไขปัญหาและคิดหลาย ๆ วิธี

2. การมุ่งเผชิญปัญหาด้านอารมณ์ (Emotion Coping) เป็นการใช้ความพยายามโดยตรงที่จะเปลี่ยนแปลงอารมณ์เพื่อตอบสนองต่อความคิด ประกอบด้วย ความพยายามลดปัญหา แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าใช้วิธีการนี้ในระยะเวลายาวเป็นผลในทางลบ และช่วยลดความคิดได้เพียงเล็กน้อย เช่น การหมกมุ่นอยู่กับความทุกข์ ปฏิเสธความจริงที่เกิดขึ้น การตำหนิตัวเอง กังวลใจ เป็นต้น

3. การหลีกเลี่ยงการเผชิญปัญหา (Avoidance Coping) ประกอบด้วย กลวิธีที่พยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์ ปฏิเสธไม่ยอมรับความจริง มักแสดงพฤติกรรมอื่นเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงปัญหาโดยการใช้สิ่งบันเทิงใจ การหาความบันเทิงทางสังคม เช่น การรับประทานอาหาร การดูโทรทัศน์ พยายามให้คนอื่น ๆ ช่วยเหลือ การดูโทรทัศน์ เป็นต้น

จากแนวคิดการเผชิญปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า รูปแบบวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพนั้นคือ วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหาที่มีอยู่โดยตรง โดยพยายามเอาชนะปัญหา นั้น ๆ ด้วยการเลือกวิธีการที่เหมาะสม ค้นหารายละเอียดใหม่ ๆ และรูปแบบวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพคือ วิธีการหลีกเลี่ยงปัญหาเป็นทักษะในการเผชิญปัญหาซึ่งเป็นวิธีการที่ให้ผลทางลบ การศึกษาของ Aspinwall and Taylor (1992) ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 672 คน จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ใช้การลงมือแก้ปัญหามากกว่าการหลีกเลี่ยงปัญหาจะมีการปรับตัวทางบวกมากขึ้น การเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ คือ การกระทำในลักษณะส่งเสริมสุขภาพช่วย

ให้บุคคลสามารถจัดปัญหาได้สำเร็จ ส่วนการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ คือ การกระทำที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แม้ว่าการกระทำนั้นจะทำให้ความเครียดหรือปัญหาลดลงได้เป็นครั้งคราว

จากแนวคิดและความหมายพฤติกรรมการเผชิญปัญหา ผู้วิจัยจึงนิยามพฤติกรรม การเผชิญปัญหา หมายถึง ความพยายามหรือความสามารถของนักศึกษาในการจัดการหรือแก้ไข สถานการณ์ที่นักศึกษาประเมินว่าสถานการณ์นั้นน่าจะเป็นอุปสรรคก่อให้เกิดปัญหาหรือก่อให้เกิด ความเครียด ข้อคำถามเป็นแบบวัดความคิดเห็นของนักศึกษามีมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย

ตอนที่ 5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษา

ความหมายของการพัฒนานักศึกษา

Miller และ Winston (1991 อ้างถึงใน พรพนา จันทรสิทธิ์ 2556, น. 12) กล่าวว่า การพัฒนานักศึกษา คือ พื้นฐานทางด้านทฤษฎีและด้านปรัชญาที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาและ เหตุผลที่ต้องมีฝ่ายกิจการนักศึกษา การพัฒนานักศึกษาเป็นการประยุกต์เอาหลักการในการพัฒนา มนุษย์มาใช้พัฒนานักศึกษา

Rodger (1980 อ้างถึงใน อาณัติ แพทย์วงษ์. 2550, น. 16) กล่าวว่า การพัฒนานักศึกษา หมายถึง ความพยายามใด ๆ ที่ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

King and Field (1980, อ้างถึงใน สำเนาฯ ขจรศิลป์. 2538, น. 3) กล่าวว่า การพัฒนานักศึกษาเป็นด้านหนึ่งของกระบวนการพัฒนามนุษย์ และได้เสนอเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การพัฒนาสติปัญญา เน้นการพัฒนาความสามารถของบุคคลในการคิดและการเรียนรู้ รวมทั้งกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น เพื่อสร้างสรรค์ความหมายใหม่และประเมินคุณค่าและศักยภาพของข้อมูลนั้น
2. การพัฒนาเอกลักษณ์ เน้นการพัฒนาความรู้สึเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง การค้นพบว่าตนเองเป็นใคร และบอกได้ว่าตนเองต้องการเป็นคนประเภทไหน ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็น การพัฒนา “อีโก้” หรือ “ลักษณะเฉพาะบุคคล”
3. การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เน้นการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ผลของการปฏิสัมพันธ์ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น และการเรียนรู้ที่จะสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์

4. การพัฒนาค่านิยม เน้นการสร้างเกณฑ์เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต วิธีการกำหนดบทบาทตนเองในสังคมโดยคำนึงถึงอุดมคติในสังคม

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538, น. 2) ให้ความหมายการพัฒนาการศึกษา หมายถึง ความพยายามใด ๆ ที่ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาที่มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์

จากความหมายของการพัฒนานักศึกษา สรุปได้ว่า การพัฒนานักศึกษา หมายถึง ความพยายามใด ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์

การพัฒนานักศึกษาจึงมีความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ สติปัญญา สังคมอารมณ์ ให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคม ในปัจจุบันแนวทางการพัฒนานักศึกษาเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาโดยทั่วไป นักวิชาการได้สร้างทฤษฎีเพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมากมาย

Pascarella and Terenzini (อ้างถึงใน กมลชนก กำเนิดนง, 2551, น. 7) ได้แยกประเภททฤษฎีการพัฒนาการศึกษาไว้กว้าง ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial theories) มองการพัฒนาว่าเป็นชุดของงานพัฒนาการหรือลำดับขั้นของการพัฒนา รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพในด้านความคิด ความรู้สึก การประพฤติตน ค่านิยม และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นและตัวนักศึกษาเอง

2. ทฤษฎีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (Cognitive theories) บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงด้านความคิดและกรอบของวิวัฒนาการเกี่ยวกับการสร้างค่านิยม ความเชื่อ และการสันนิษฐาน

3. ทฤษฎีสัญลักษณ์ (Typology theories) กล่าวถึงความแตกต่างในด้านแบบการเรียน บุคลิกภาพ อารมณ์ หรือภูมิหลังทางสังคม ในฐานะที่เป็นบริบทสำหรับการพัฒนาทฤษฎีในกลุ่มนี้ได้แก่ แบบการเรียนของ Kolb (1976) ทฤษฎีด้านอารมณ์ของ Keirsey and Bate (1978) เป็นต้น

4. ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม เน้นการศึกษาว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมโดยผ่านการปฏิสัมพันธ์กับลักษณะของแต่ละบุคคลอย่างไร ทฤษฎีในกลุ่มนี้ได้แก่ ทฤษฎีนิเวศวิทยาในมหาวิทยาลัยของ Banning and Kaiser (1974) ทฤษฎีบุคลิกภาพทางอาชีพ และสภาพแวดล้อมการทำงานของ Holland (1966, 1985) เป็นต้น

ทั้งนี้ Pascarella and Terenzini ได้ระบุไว้ว่า ทฤษฎี 2 กลุ่มหลังยังไม่ค่อยเป็นทฤษฎีเท่าไรนัก เพราะไม่ได้ระบุแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน รวมถึงวิธีในการประเมินการพัฒนา หรือวิธีการในการส่งเสริมการพัฒนาของนักศึกษา

Brown (อ้างถึงใน สำเนาฯ ขจรศิลป์, 2538) ได้เสนอเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาไว้ 5 ประการ คือ

1. การพัฒนาเอกลักษณ์ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาระบบค่านิยม การพัฒนาคุณธรรม และการพัฒนาเป้าหมายด้านอาชีพ

2. การพัฒนาทักษะในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ทักษะในการสื่อความหมาย การพัฒนาความเข้าใจ และความเห็นใจกับคนอื่น โดยเฉพาะผู้ที่มีความแตกต่างในด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม

3. การพัฒนาทักษะในด้านการเรียนและสติปัญญา ซึ่งจะช่วยให้เป็นบุคคลที่มีความสนใจและทำการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ ตลอดชีวิต

4. การพัฒนาด้านสุนทรียภาพ คือ การพัฒนาความเข้าใจ เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติและศิลปะ ตลอดจนการพัฒนาทักษะในการสร้างสรรค์ในงานศิลปะ

5. การพัฒนาด้านร่างกายและทักษะในด้านนันทนาการ คือ การพัฒนาความเข้าใจ เห็นคุณค่าและบูรณาการกิจกรรมนันทนาการเข้ากับลักษณะการดำรงชีวิตของตน

จากแนวคิดและการเห็นความสำคัญของการพัฒนานักศึกษา ได้ทำให้มีนักการศึกษา รวมทั้งนักจิตวิทยาหลายคนในต่างประเทศ โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา ได้มีการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับลักษณะนักศึกษา และการพัฒนานักศึกษากันอย่างกว้างขวางตั้งแต่ทศวรรษ 1960 จนเกิดเป็นทฤษฎีต่าง ๆ ในการพัฒนานักศึกษา

Widick, Knefelkamp and Parker (อ้างถึงใน กมลชนก กำเนิดนง, 2551, น. 8) แบ่งทฤษฎีและรูปแบบการพัฒนานักศึกษาออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial Theories) ซึ่งเน้นการพัฒนาผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ในชีวิต เช่น ทฤษฎีของ Erikson (1963); Checkering (1969) และ Keniston (1971)

2. ทฤษฎีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Development Theories) ซึ่งกล่าวถึงการพัฒนาว่าเป็นลำดับและขั้นตอนในการรับรู้และใช้เหตุผลเกี่ยวกับการมองโลกของแต่ละบุคคล

3. รูปแบบความมีวุฒิภาวะ (Maturity Models) ซึ่งกล่าวถึงการพัฒนาบุคคลให้เป็น “บุคคลที่สมบูรณ์” โดยจะต้องมีระบบการใช้สติปัญญา มีค่านิยม และแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นของตนเอง แต่ในขณะเดียวกันก็มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้

4. รูปแบบสัญลักษณ์ (Typology Models) เป็นการมองมิติของบุคลิกลักษณะที่แต่ละบุคคลรับรู้และตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผ่านลำดับขั้นของการพัฒนาการ

5. รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อม (Person-environment Interaction Models) ซึ่งเน้นการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างปัจเจกบุคคลแต่ละคนกับสภาพแวดล้อมที่พวกเขาประสบ

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538) กล่าวว่า เป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาคือ สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ควรมีอย่างน้อย 7 ประการด้วยกัน คือ

1. ด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยมุ่งพัฒนาเจตคติ และทักษะในการเรียน เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพ ความรู้และทักษะในการบริหาร ความรู้และทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ

2. ด้านสติปัญญา โดยมุ่งพัฒนาความสามารถในการคิด การวิเคราะห์ ความรอบคอบไตร่ตรองและเห็นการณ์ไกล

3. ด้านสังคม โดยเน้นการพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นโดยกระบวนการประชาธิปไตย กิริยามารยาทในสังคม มนุษย์สัมพันธ์ และรอบรู้ทั้งวัฒนธรรมไทยและต่างชาติที่ต้องติดต่อด้วย

4. ด้านอารมณ์ โดยเน้นการทำความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง การปรับและควบคุมอารมณ์ ตลอดจนการพัฒนาอารมณ์ทางด้านสุนทรีย์ภาพ เพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

5. ด้านเอกลักษณ์ โดยเน้นการทำความเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองในทุก ๆ ด้าน การพัฒนาความสนใจในอาชีพ การวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ การวางแผนการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง

6. ด้านร่างกาย โดยเน้นการพัฒนาความเจริญเติบโตในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การพัฒนาเจตคติและทักษะในการรักษาสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิตให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ

7. ด้านคุณธรรม โดยเน้นคุณธรรมขั้นพื้นฐาน อันได้แก่ ความกตัญญู กตเวที ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อุดหนุน เสียสละเพื่อส่วนรวม ลดละเลิกอบายมุข ตลอดจนการส่งเสริมให้ยึดมั่น ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา และจรรยาบรรณในอาชีพ

หากพิจารณาแนวคิดต่าง ๆ ในการพัฒนานักศึกษาที่อ้างอิงทั้งแนวคิดในต่างประเทศ และแนวคิดของนักการศึกษาไทย พบว่า เป้าหมายในการพัฒนานักศึกษานั้นเป็นหลักในการพัฒนา มนุษย์โดยทั่วไป นั่นคือ การสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม นั่นเอง ดังนั้นการพัฒนานักศึกษาจึงเป็นความพยายามใด ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะส่งเสริมให้ นักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ และต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน ซึ่งการพัฒนานักศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนามนุษย์ และมีความสำคัญต่อ สถาบันอุดมศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิต ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ สติปัญญา สังคมอารมณ์ ให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ

สำหรับในประเทศไทย สำนาว์ ขจรศิลป์ (2538) ได้กล่าวว่า ผลงานของนักจิตวิทยาที่มี ชื่อเสียงหลายท่านได้มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดทฤษฎีที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนานักศึกษามาก แต่ ทฤษฎีที่ได้รับความนิยมมี 3 กลุ่มทฤษฎี คือ

1. กลุ่มทฤษฎีพัฒนาความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Developmental Theories) ประกอบด้วย ผลงานของนักจิตวิทยาหลายคนที่มีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ความ เข้าใจและคุณธรรม และโครงสร้างของการเรียนรู้ พยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงขั้นตอนต่าง ๆ ของ กระบวนการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่บุคคลเกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย ผู้ที่มีความสำคัญต่อกลุ่มทฤษฎีนี้มาก คือ Piaget

2. กลุ่มทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial Theories) ให้ความสนใจกับเนื้อหาสาระ ในการพัฒนานักศึกษา นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีจิต-สังคมให้ความสนใจกับความรู้สึกร วม พฤติกรรม และความคิดของบุคคลกับสภาพแวดล้อม ตลอดทั้งชีวิตของบุคคล นักจิตวิทยาที่มีส่วนสำคัญใน การวางรากฐานของกลุ่มทฤษฎีจิต-สังคม

3. กลุ่มทฤษฎีสัญลักษณ์ (Typology theories) เป็นกลุ่มทฤษฎีที่กล่าวถึง ลักษณะของบุคลิกภาพที่บุคคลชอบแสดงออก ซึ่งมีหลายกลุ่มที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน และ นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีนี้หลายคนมีความเชื่อว่า ลักษณะของบุคลิกภาพที่บุคคลแสดงออกที่ แตกต่างกันนั้น เกิดจากการทำงานของสมองที่แตกต่างกัน ทฤษฎีต่าง ๆ ในกลุ่มนี้ไม่มีลักษณะที่ เหมือนกันมากนัก ยกเว้น ทฤษฎีของ Jung (1971) และของ Myers (1980) ทฤษฎีกลุ่มนี้ไม่ใช่ ทฤษฎีเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล แต่มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล

เพราะการพัฒนาบุคลิกภาพของกลุ่มทฤษฎีพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และกลุ่มทฤษฎีจิตสังคมนั้นเกิดขึ้นในลักษณะของบุคลิกภาพที่ทฤษฎีสัญลักษณ์กล่าวถึง

และเนื่องจากมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา นักศึกษาอย่างมากมายและมีคำอธิบายที่ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป มีการนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา นักศึกษา โดยนักกิจกรรมนักศึกษา นักการศึกษา และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษานั้น โดยมากมักจะเป็นแนวคิดทฤษฎีในด้านความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดทฤษฎีด้านจิตสังคมนั้น โดยเฉพาอย่างยิ่งทฤษฎีการพัฒนา นักศึกษาของ Chickering (1969) เป็นทฤษฎีทางจิตสังคมนี่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งก็นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา นักศึกษาของตน นอกจากนี้ทฤษฎีดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับงานกิจกรรมนักศึกษา โดยเฉพาะงานกิจกรรมนักศึกษาด้วยเพราะกิจกรรมนักศึกษาจะมีบทบาทในการพัฒนา นักศึกษาในด้านความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมมากเป็นพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาทางจิตสังคมนั้น ต่อมา Chickering and Reisser (1993) ได้ทบทวนแนวคิดนี้ หลังจากที่ได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมมาโดยตลอด และได้ปรับเปลี่ยนเล็กน้อย โดยปรับการพัฒนา 7 ด้านที่นักศึกษาควรได้รับ มีรายละเอียดดังนี้ (อ้างถึงใน อัญฐพร หิรัญพฤกษ์, 2539, น. 27-30 และ กมลชนก กำเนิดนง, 2551, น. 15-18)

1. การพัฒนาความสามารถด้านสติปัญญา ร่างกายและสังคม (Developing competence) การพัฒนาด้านสติปัญญา เป็นความสามารถในการใช้สติปัญญาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ความชื่นชมในสิ่งสวยงาม การรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ การรวบรวมกรอบความคิด การสร้างคุณค่าจากการสังเกตและประสบการณ์ ด้านร่างกายเป็นความสามารถในการใช้พลังทางกายและพลังทางใจในการออกแบบ และสร้างงานที่เป็นรูปธรรม การได้กำลังใจ กระฉับกระเฉง และมีวินัย มีการใช้กิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน เป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิต ด้านสังคมเป็นความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ นักศึกษาจะพัฒนาไปในทิศทางดังกล่าวได้ ต้องมีความเชื่อถือในความสามารถของตนเอง ได้รับการประเมินอย่างถูกต้องเหมาะสมจากผู้อื่น และรวบรวมทักษะต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างมั่นใจ

2. การพัฒนาการควบคุมอารมณ์ (Managing emotion) คนทุกคนต่างมีอารมณ์ด้วยกันทั้งสิ้น แต่ทุกคนต้องมีการควบคุมอารมณ์ให้ได้อย่างเหมาะสม อารมณ์บางอย่างเป็นเรื่องปกติและช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เช่น ความวิตกกังวลจะทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง การพัฒนาจะเริ่มขึ้นเมื่อนักศึกษาเรียนรู้วิถีทางที่จะปลดปล่อยความขุ่นเคืองใจก่อนที่มันจะระเบิด การจัดการกับความกลัวที่จะมาทำให้เสีย และรักษาบาดแผลทางอารมณ์ ไม่ลามไปทำลายความสัมพันธ์อื่น ๆ นักศึกษาจะต้องรู้จักควบคุมอารมณ์ มีการยืดหยุ่น รู้จักอารมณ์และความรู้สึกแบบต่าง ๆ

และรู้จักที่จะจัดการ จัดระเบียบให้แก่ตนเองมากกว่าการเก็บกด เมื่อความสามารถในการควบคุมตนเองและการแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองมีความสมดุลกัน ตระหนักและการบูรณาการ ความรู้สึกต่าง ๆ ก็จะมีสนับสนุนและเชื่อมต่อกัน ส่วนในเรื่องอารมณ์ในด้านดี ๆ เช่น ความปีติ ความรู้สึกโล่งใจ การเห็นอกเห็นใจ ความประหลาดใจ เป็นต้น อาจไม่จำเป็นต้องจัดการอะไร เพียงแต่ตระหนักและปล่อยให้อารมณ์ต่าง ๆ ในด้านบวกเหล่านั้นเกิดขึ้นในตนเอง นักศึกษา จะต้องเรียนรู้ที่จะรักษาความสมดุลระหว่างแนวโน้มในการยึดมั่นในตนเอง กับการมีส่วนร่วมในกลุ่ม และรู้จักประสานความรู้สึกต่าง ๆ ให้สอดคล้องกันกับการกระทำที่มีความรับผิดชอบด้วย

3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Moving through autonomy toward independence) คือ การมีอิสระในตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ไม่ต้องพึ่งพาพ่อแม่ ขอบเขตของชีวิตกว้างออกไปเป็นชุมชน สังคม และโลก ให้ความเคารพในความเคารพในควมมีอิสระของผู้อื่นรู้จักการให้และการรับ การพัฒนาในด้านนี้จะต้องนำไปสู่ความเป็นอิสระทั้งทางอารมณ์ และในด้านความต้องการความช่วยเหลือจากภายนอก และนำไปสู่การยอมรับพึ่งพ้อาศัยกันในระดับต่อมา การพัฒนาเรื่องนี้ หมายถึง การพัฒนาตนเองให้สามารถคิดวิเคราะห์และคิดอย่างอิสระ ให้สามารถแปลงความคิดต่าง ๆ ไปสู่การกระทำที่มีเป้าหมายได้ จะต้องมีความสมดุลระหว่างความต้องการที่จะเป็นอิสระกับความปรารถนาที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการพึ่งพ้อาศัยกัน

4. การพัฒนาการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Developing mature interpersonal relationship) คือ การรู้จักว่าคนเรามีความแตกต่างกัน ควรยอมรับซึ่งกันและกัน การเปิดใจให้กว้าง การให้ความสนิทและการไว้วางใจผู้อื่นอย่างซื่อสัตย์ การเชื่อถือโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน และการมีเพื่อนสนิท การพัฒนาเรื่องนี้จึงเป็นการพัฒนาในด้านการอยู่ร่วมกัน การยอมรับข้อบกพร่อง การภาคภูมิใจในสิ่งมีค่าต่าง ๆ การเลือกความสัมพันธ์ที่สมบูรณ์และยั่งยืน ที่สามารถทำให้พ้นฝ่าวิกฤตการณ์ต่าง ๆ หรือความห่างไกล และการที่ต้องแยกจากกันได้

5. การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง (Establish identity) คือ การค้นหาว่าตนเองเป็นอย่างไร รู้จักตนเองทั้งด้านบทบาทการทำงาน การเล่น รู้ว่าคนอื่นคิดอย่างไรกับตน การพัฒนาเอกลักษณ์เป็นกระบวนการค้นหาว่าประสบการณ์ชนิดใด ระดับใด และการทำประสบการณ์นั้นบ่อยเท่าไร ที่จะทำให้พึงพอใจ รู้สึกปลอดภัย และมั่นใจตนเอง

6. การพัฒนาเป้าหมายชีวิตของตนเอง (Developing purpose) คือ ความสามารถในการเพิ่มความตั้งใจ ความพึงพอใจ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการวางแผน และจุดมุ่งหมายนี้

ยังคงอยู่ถึงแม้จะมีอุปสรรค การวางแผนประกอบไปด้วยการวางแผนด้านอาชีพ การวางแผนส่วนตัว การวางแผนกับผู้อื่นและครอบครัว

7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing integrity) คือ การพัฒนาตนเองให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของตน มีความเชื่อถือในตนเอง มีค่านิยมที่ดีต่อความเป็นมนุษย์ต่อตนเอง และสามารถทำให้ค่านิยมของตนเหมาะสมกับพฤติกรรมของสังคมได้ การพัฒนาความมีคุณธรรมประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่มีลำดับซ้อนกันอยู่ คือ 1) ค่านิยมในด้านเกี่ยวกับมนุษย์จะเปลี่ยนจากการทำตามความเชื่อต่าง ๆ โดยอัตโนมัติไปสู่การรักษาความสมดุลระหว่างความสนใจของตนเองกับความสนใจของเพื่อนมนุษย์คนอื่น ๆ 2) ค่านิยมเกี่ยวกับบุคคล เป็นการยอมรับค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ อย่างมีสติ ในขณะที่เดียวกันก็เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และ 3) การพัฒนาความเหมาะสม หมายถึง การประสานระหว่างค่านิยมส่วนตัวกับพฤติกรรมที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม

จากการศึกษาทฤษฎีการพัฒนานักศึกษา ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีพัฒนานักศึกษา 7 องค์ประกอบของ Checkering เป็นทฤษฎีร่วมในการสร้างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาเพื่อการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ร่วมด้วย

รูปแบบการพัฒนานักศึกษา

Miller และ Prince (1976 อ้างถึงใน กมลชนก กำเนิดนง, 2551, น. 12) นำเสนอแนวคิดหลักวิธีการพัฒนานักศึกษา (Student Development Process Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นสำหรับพัฒนานักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในโครงการส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาของสมาคมบุคลากรอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา (American College Personal Association) ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายในการพัฒนา นักศึกษาเนื่องจากนักศึกษาส่วนมากเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่มีเป้าหมายในการประกอบอาชีพและเป้าหมายในชีวิตที่แน่นอน เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้วจึงพบว่าตนเองไม่มีความเหมาะสมกับสาขาวิชาที่เรียนทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การประสบปัญหาในการเรียน การออกจากสถาบันการศึกษากลางคัน ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาโดยร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้บริหาร บุคลากร นักศึกษา รวมทั้งนักศึกษาร่วมกับพัฒนานักศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม การพัฒนานักศึกษานอกหลักสูตรและกิจกรรมนักศึกษาเพื่อช่วยให้นักศึกษาได้กำหนดพฤติกรรมให้

สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา และเป้าหมายของสถาบันได้ชัดเจนมากขึ้น ทำให้นักศึกษามีเป้าหมายที่แน่นอน

2. การประเมินระดับการพัฒนา นักศึกษาเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษา รู้ถึงสภาพหรือระดับการพัฒนาตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 6 ลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ประเมินความต้องการพัฒนา นักศึกษา

2.2 ประเมินเป้าหมายและวัตถุประสงค์เฉพาะทั้งด้านการศึกษาและด้านส่วนตัว

2.3 ประเมินระดับการพัฒนาโดยละเอียดทั้งปัจจุบันและที่ประสบความสำเร็จแล้ว

2.4 ประเมินการจัดทำแผนพัฒนาโดยใช้ทรัพยากรและยุทธวิธีต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

2.5 ประเมินผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.6 ประเมินผลในลักษณะที่มุ่งสู่เป้าหมายที่วางไว้และเป้าหมายขั้นสุดท้าย

3. วิธีดำเนินการพัฒนา นักศึกษา รูปแบบการพัฒนา นักศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการที่ใช้ในการพัฒนา นักศึกษา 3 วิธี

3.1 การสอน เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และบุคลากรฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา เพื่อปรับสภาพการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนา นักศึกษา เช่น การเปิดวิชา การจัดโครงการฝึกอบรม เป็นต้น

3.2 การเป็นที่ปรึกษา เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาหรือการแนะแนวเพื่อช่วยให้ความต้องการและความสามารถของนักศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยในการวางแผนในการพัฒนา นักศึกษาสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของนักศึกษา

3.3 การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนา นักศึกษา

4. การประเมินโปรแกรมการพัฒนา นักศึกษาเป็นการประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมของโปรแกรมการพัฒนา นักศึกษา โดยการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมของโปรแกรมกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนักศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนานักศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนานักศึกษาตามแนวคิดของ Miller และ Prince (1976) ได้แก่

กานกตยุทธ ตริบุญนิธิ. (ม.ป.ป.) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของครูช่างอุตสาหกรรม ใช้แนวคิดการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ช่างอุตสาหกรรม จากแนวคิดทฤษฎีตามแนวทางขั้นตอนการสร้างรูปแบบของ Kevin Kruse (2004) หรือเรียกว่า ADDIE Model ร่วมกับแนวคิดการพัฒนานักศึกษาของ Miller และ Prince (1976) และได้วิเคราะห์แนวคิดสรุปเป็นขั้นตอนการสร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นครู ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเสริมสร้างความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1) ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะความเป็นครูทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะความเป็นครูที่มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ 3) ครูช่างอุตสาหกรรม กลุ่มทดลองมีความพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับมาก

สุพัฒน์ เศรษฐาคมกุล (2557) ศึกษากิจกรรมสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยการประยุกต์ใช้กระบวนการแนวคิดจิตปัญญาศึกษา ผู้วิจัยพัฒนากิจกรรมสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักศึกษาครูโดยการประยุกต์ใช้แนวคิดจิตปัญญาศึกษา เป็นกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นด้วยการประยุกต์และบูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการพัฒนานักศึกษาของ Miller and Prince ผลการใช้กิจกรรมสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเสริมวินัยในตนเองมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 และเชิงคุณภาพ เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าภายในตนเองที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์มากขึ้น เห็นคุณค่าของเวลามากขึ้น เร่งกระทำความดี ดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท เปิดใจยอมรับตนเองในข้อดีและข้อเสีย เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้กับสังคม เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิต เกิดความตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติตนที่ดีงาม ด้วยการมีคุณธรรมและจริยธรรมอันเหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพครู และมีความตั้งใจจะเป็นครูที่ดีในอนาคต ซึ่งการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมสร้างสรรค์อย่างมีคุณค่า ก็จะสร้างเสริมให้เกิดวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิต ที่สำคัญคือ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง อันเนื่องจากได้เห็นคุณค่าในตนเอง

เมื่อได้ทำสิ่งที่ตั้งแ่และจะปฏิบัติบนพื้นฐานของความตั้งแ่ เพื่อรักษาคุณค่าในตนเองตลอดไป เกิดการสร้างเสริมวินัยในตนเองอย่างสมบูรณ์ ทั้งทางด้านความรู้ ความรู้สึก และการปฏิบัติตน

โสภณ แยมทองคำ และ มาเรียม นิลพันธุ์ (2553) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูของข้าราชการครู ทุนโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.) ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู สควค. ประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู ได้แก่ แนวคิดในการวิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นครู และแนวคิดทฤษฎีในการสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย แนวคิดทฤษฎีการสร้างรูปแบบตามแนวทาง ADDIE Model ของ Kevin Kruse (2004) แนวคิดหลักในการพัฒนารูปแบบของ Joyce and Well (2004) และรูปแบบการพัฒนานักศึกษาของ Miller และ Prince (1976) ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู สควค. พบว่า 1) ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะความเป็นครู สควค. หลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มทดลองมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของครู สควค. 2) ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะความเป็นครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูมีความมั่นใจในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูภายใต้การได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 3) ครู สควค. กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู สควค. ระดับมาก และครูมีความกระตือรือร้นที่ได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาโครงการผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ และ 4) ภายหลังการใช้รูปแบบในเดือนที่ 1 เดือนที่ 2 และเดือนที่ 3 ครู สควค. มีพัฒนาการของคุณลักษณะความเป็นครูเพิ่มสูงอย่างต่อเนื่อง และมีการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนให้คำปรึกษานิเทศและติดตามผลการดำเนินงานโครงการในโรงเรียน

ตอนที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้

รูปแบบการเรียนรู้เป็นสภาพลักษณะที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญที่ได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบตามหลักแนวคิดทฤษฎีประกอบด้วย กระบวนการหรือขั้นตอน วิธีสอน เทคนิคการสอนที่ช่วยให้สภาพการเรียนการสอนเป็นไปตามทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดที่ยึดถือ สามารถใช้เป็นแบบแผนในการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบนั้น ๆ (ทิสนา เขมมณี, 2554)

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้อาจมีแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกาให้ความสำคัญของสิ่งประกอบที่เป็นรูปแบบ ทิสนา เขมมณี (2554) ได้กำหนดองค์ประกอบที่จำเป็นต้องมีรูปแบบการเรียนรู้ ดังนี้

1. มีปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อที่เป็นพื้นฐานหรือเป็นหลักของรูปแบบนั้น ๆ

2. มีการบรรยายและอธิบายสภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการที่ยึดถือ

3. มีการจัดระบบคือมีการจัดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของระบบให้สามารถนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายของระบบหรือกระบวนการนั้น

4. มีการอธิบายหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ อันจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จันท์เพ็ญ เชื้อพานิช (2549) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทั่วไปของการเรียนการสอนดังนี้

1. หลักการ ซึ่งแสดงแนวคิดหลักที่วิเคราะห์ สังเคราะห์มาจากทฤษฎี หลักการเป็นตัวกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกระบวนการและวิธีการเรียนการสอนหลัก

2. วัตถุประสงค์ ซึ่งแสดงถึงเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เช่น คุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียน ที่พัฒนาขึ้นหลังจากเรียนรู้ตามรูปแบบ โดยเชื่อมโยงกับหลักการของรูปแบบ

3. กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอน เทคนิค วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการของรูปแบบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์รวมทั้งวิธีวัดและประเมินผล

Joyce and Well (1978, อ้างถึงใน เกริก ศักดิ์สุภาพ, 2556) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. หลักการของรูปแบบการเรียนรู้ คือ ความเชื่อและแนวคิดของทฤษฎีที่รองรับรูปแบบการเรียนการสอน หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนจะเป็นตัวนำ กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการในรูปแบบการเรียนการสอน

2. จุดประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ระบุถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

3. เนื้อหา เป็นส่วนที่ระบุถึงเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้

4. กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินการเป็นส่วนที่ระบุถึงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนหนึ่ง ๆ เมื่อนำรูปแบบไปใช้

5. การวัดและการประเมินผล เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้

การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้

ทศนา แชมมณี (2553) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนาระบบหรือรูปแบบการสอนให้ชัดเจน
2. ศึกษาหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบและแนวทางในการจัดการความสัมพันธ์ขององค์ประกอบได้รอบคอบขึ้น ซึ่งจะช่วยให้รูปแบบหรือองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นมีความมั่นคง
3. ศึกษาสภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้ค้นพบองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้ระบบหรือรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จริง ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องนำมาพิจารณาในการจัดองค์ประกอบและจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ซึ่งการนำข้อมูลจากความเป็นจริงมาใช้ในการสร้างรูปแบบ จะช่วยขจัดหรือป้องกันปัญหาอันอาจทำให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นขาดประสิทธิภาพ
4. กำหนดองค์ประกอบของระบบหรือรูปแบบ ได้แก่ การพิจารณาว่ามีอะไรบ้างที่สามารถทำให้จุดมุ่งหมายบรรลุความสำเร็จ
5. การจัดกลุ่มองค์ประกอบ ได้แก่ การนำองค์ประกอบที่กำหนดไว้มาจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกในการคิดและดำเนินการออกไป
6. การจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ยุ่ยากและต้องใช้ความคิดอย่างรอบคอบ ผู้สร้างระบบหรือรูปแบบต้องพิจารณาว่าองค์ประกอบใดเป็นเหตุและเป็นผลต่อกัน สิ่งใดมาก่อนมาหลัง สิ่งใดสามารถดำเนินการคู่ขนานไปได้
7. การจัดผังระบบหรือรูปแบบ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ โดยแสดงให้เห็นถึงผังจำลองขององค์ประกอบต่าง ๆ
8. การทดลองใช้ระบบหรือรูปแบบเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น
9. การประเมินผล การศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้ระบบหรือรูปแบบว่าได้ผลตามเป้าหมายหรือไม่ใกล้เคียงกับเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
10. การปรับปรุงระบบหรือรูปแบบ ระบบหรือรูปแบบที่มีประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะต้องผ่านการทดลองและประเมินผลมาแล้วผลจากการทดลองใช้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงระบบนั้นให้ดียิ่งขึ้น

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช (2549) ได้กล่าวถึงการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดแนวคิดหรือทฤษฎีที่จะใช้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผู้พัฒนาอาจกำหนดแนวคิดตัวเอง หรือเลือกทฤษฎีทางจิตวิทยา หรือแนวคิดทางการศึกษาที่สนใจแล้วศึกษาเจาะลึก วิเคราะห์สังเคราะห์ จนได้ประเด็นที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน

2. เขียนหลักการของรูปแบบจากสาระที่สังเคราะห์ได้จากหลักการของทฤษฎี

3. กำหนดวัตถุประสงค์ในลักษณะของเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งต้องอยู่ในกรอบของหลักการของรูปแบบ

4. กำหนดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอน ซึ่งมีจำนวนขั้นตอนและเทคนิควิธีการเรียนการสอนแตกต่างกันไปในแต่ละรูปแบบขึ้นอยู่กับหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักๆ ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ

6. กำหนดวิธีวัดและประเมินผล รวมทั้งเครื่องมือในการวัดประเมินผลผู้เรียน

Joyce and Well (1996) ได้นำเสนอหลักการในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้ต้องมีทฤษฎีรองรับ เช่น ทฤษฎีทางจิตวิทยาการเรียนรู้ เป็นต้น

2. ก่อนที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง และนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไข

3. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้สามารถทำได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความต้องการว่าจะออกแบบให้ใช้ได้กว้างขวางหรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

4. การนำรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้ชายควรมีรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์และหลักการของรูปแบบก็จะทำให้เกิดผลสูงสุด แต่ผู้ชายก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสม

ตอนที่ 7 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ทิสนา แคมมณี (2545, น. 1) กล่าวประวัติความเป็นมาและทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มสัมพันธ์ไว้ว่า ในเรื่อง กลุ่ม ได้มีผู้นำเอา กลุ่ม ไปเป็นเครื่องมือในการทำงานและการดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การนำไปใช้ในการศึกษา การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาองค์กร การพัฒนาชุมชน การพัฒนากลุ่มธุรกิจ การพัฒนากลุ่มการเมือง เป็นต้น การที่ กลุ่ม ได้เข้ามามีบทบาทดังกล่าวนี้เป็นผลมาจากการค้นพบว่า กลุ่มนั้นมีพลังซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ ดังนั้นผู้ที่สนใจทั้งหมดจึงได้เริ่มศึกษากันถึงพลังของกลุ่มว่า ก่อตัวขึ้นได้อย่างไร มีกฎเกณฑ์อย่างไร จะนำไปใช้ได้อย่างไร การศึกษานี้ นับเป็นการเริ่มต้นของวิทยาการแขนงหนึ่ง ซึ่งมีชื่อรู้จักกันภาษาอังกฤษว่า

Group Dynamics หรือ Group Process และมีชื่อในภาษาไทยหลายชื่อ เช่น พลังกลุ่ม พลวัตกรกลุ่ม กลศาสตร์กลุ่ม กระบวนการกลุ่ม และกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้กลุ่มสัมพันธ์

การศึกษาของกลุ่มของคนในด้านพลังกลุ่ม นับเป็นจุดเริ่มต้นของกลุ่มสัมพันธ์ ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ริเริ่มในเรื่องนี้คือ Kurt Lewin นักวิทยาศาสตร์ชาวเยอรมัน และนักจิตวิทยาสังคมผู้พยายามศึกษาเกี่ยวกับพลังกลุ่ม และ กลุ่มในแง่ของพฤติกรรมมนุษย์ ตั้งแต่ประมาณปี ค.ศ. 1920 เป็นต้นมา โดยเฉพาะระหว่างปี ค.ศ. 1930–1940 Lewin และคณะได้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับกลุ่มในสังคม การเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของกลุ่มและความเป็นผู้นำแบบต่าง ๆ ในกลุ่ม สำหรับประเทศไทย กลุ่มสัมพันธ์เริ่มเข้ามามีบทบาทในวงการศึกษาประมาณปี พ.ศ. 2515 โดย ทิศนา เทียมเสน (แซมมณี) ได้ทำปริญญาโทระดับปริญญาตรีเรื่อง A Model for Pre-Service Teacher Training in Human Relations for Thailand ซึ่งเป็นเรื่องของการใช้กลุ่มสัมพันธ์ในการฝึกอบรมด้านมนุษยสัมพันธ์สำหรับนิสิตนักศึกษาฝึกหัดครู และได้เริ่มนำเรื่องกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการสอนวิชากระบวนการกลุ่ม ซึ่งเป็นวิชาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และต่อมาได้เปิดวิชานี้ระดับปริญญาโทด้วย

ทิศนา แซมมณี (2545, น. 123) กล่าวว่า กลุ่มสัมพันธ์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนและกลุ่มคน โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ทำงานร่วมกัน เนื้อหาของกลุ่มสัมพันธ์มีจำนวนมาก ครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการทำงานร่วมกัน เช่น เรื่อง ผู้นำกลุ่ม บทบาทสมาชิก กลุ่ม กระบวนการทำงานกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา การตัดสินใจ กระบวนการสื่อความหมาย รวมไปถึงเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล ธรรมชาติของมนุษย์ เป็นต้น เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องที่ให้ความรู้ความเข้าใจที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานร่วมกันทั้งสิ้น ความรู้เหล่านี้ได้รับการถ่ายทอดผ่านทางกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า “กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในแนวคิดและเนื้อหาสาระต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน และได้มีผู้ที่สนใจได้นำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ไปวิจัยและให้ความหมายต่าง ๆ ดังนี้

จินตนา พบบุญ (2556, น. 4) ให้ความหมายกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมที่จัดให้สมาชิกได้กระทำร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของตน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ตั้งไว้ร่วมกัน อันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ มีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหา รวมทั้งทำให้เกิดเจตคติที่ดีจะเปลี่ยนแปลงตนเองในการที่ได้เรียนรู้วิธีการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ให้มีประโยชน์ต่อไป

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546, น. 16) ให้ความหมายของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง การนำเอาประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่ต้องการให้สมาชิกแต่ละคน และการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม มีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มด้วย ด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ประสบการณ์ในแต่ละกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านตัวบุคคลทุกคน

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542, น. 4) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มจะเริ่มขึ้นนับตั้งแต่มีบุคคล 2 คนขึ้นไป มาทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน เมื่อมนุษย์เข้ามารวมกลุ่มกันก็จะเกิดบทบาทของกลุ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะกลุ่มมีอิทธิพลอยู่ในตัวของมันเอง อิทธิพลของกลุ่มสามารถที่จะขัดเกลาลักษณะท่าทางของสมาชิกในกลุ่มให้แปรเปลี่ยนไปได้ เราจึงได้เห็นการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงสภาพของกลุ่มที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นไปในทางที่สร้างสรรค์พัฒนาหรือด้าหลังเลวลงก็ตาม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการในกลุ่ม เช่น คุณภาพของสมาชิกในทีม ความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน เพราะงานที่ยากและมีปริมาณมากก็จะสามารถทำให้สำเร็จได้ง่ายและรวดเร็วซึ่งปกติลักษณะของงานดังกล่าว ถ้าต่างคนต่างทำก็สำเร็จยาก หรือถ้าสำเร็จก็อาจล่าช้าหรือไม่ดี

ทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มสัมพันธ์

ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของ กลุ่มสัมพันธ์ มีหลายทฤษฎี (ทิตินา แชมมณี. 2545, น. 6-9) ได้แก่

1. ทฤษฎีสนาม (Field Theory) ของ Kurt Lewin

ทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้ คือ

1. โครงสร้างของกลุ่มเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน
2. ในการรวมกลุ่มแต่ละครั้ง สมาชิกในกลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปของการกระทำ (act) ความรู้สึก (feel) และความคิด (think)
3. องค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวไว้ในข้อ 1.2 มีผลต่อโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม
4. สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงาน ซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับตัว จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียว (cohesion) และทำให้เกิดพลังหรือแรงผลักดันที่ทำให้กลุ่มสามารถดำเนินงานไปได้ด้วยดี

2. ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) ของ Bales Homans และ Whyte

แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีนี้ คือ

1. ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง (Activity)

2. ปฏิสัมพันธ์ คือ

- 2.1 ปฏิสัมพันธ์ทางร่างกาย (Physical Interaction)
- 2.2 ปฏิสัมพันธ์ทางวาจา (Verbal Interaction)
- 2.3 ปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์จิตใจ (Emotional Interaction)

3. กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ จะก่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึก (Sentiment)

3. ทฤษฎีระบบ (System Theory) ทฤษฎีนี้มีแนวคิดสำคัญ คือ

1. กลุ่มมีโครงสร้างหรือระบบ ซึ่งประกอบด้วยกำหนดยุทธศาสตร์หน้าที่ของสมาชิก และการแสดงบทบาทของสมาชิกอันถือว่าการลงทุน (Input) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (Output) อย่างใดอย่างหนึ่ง

2. การแสดงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกระทำได้โดยผ่านระบบสื่อสาร (Communication) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการแสดงออก

4. ทฤษฎีสังคมมิติ (Sociometric Orientation) ของ Moreno

ทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตการกระทำของกลุ่มขึ้นอยู่กับความตัดสินใจในกลุ่มในการเลือกรูปแบบและวิธีการที่จะปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Interpersonal Choice)

2. เครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ได้ดีคือ การแสดงบทบาทสมมติ (role playing) และการใช้เครื่องมือวัดสังคมมิติ (Sociometric Test)

5. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Orientation) ของ Sigmund Freud

ทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่ดังต่อไปนี้

1. เมื่อบุคคลอยู่รวมกันเป็นกลุ่มจะต้องอาศัยกระบวนการจูงใจ (Motivation Process) ซึ่งอาจเป็นการให้รางวัล หรือการได้รับผลจากการทำงานในกลุ่ม

2. ในการรวมกลุ่ม บุคคลมีโอกาสดำเนินการอย่างเปิดเผยหรือพยายามป้องกันปิดบังตนเองโดยวิธีต่าง ๆ (Defense Mechanism) การช่วยให้บุคคลแสดงออกตามความเป็นจริง โดยใช้วิธีการบำบัดทางจิต (Therapy) สามารถช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

6. ทฤษฎีจิตวิทยาทั่วไป (General Psychology)

ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการใช้หลักจิตวิทยาต่าง ๆ เช่น จิตวิทยาการรับรู้ การเรียนรู้ ความคิด ความเข้าใจ การให้แรงจูงใจ ฯลฯ สามารถช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคล

7. ทฤษฎีบุคลิกภาพของกลุ่ม (Group Syntality Theory) ของ Cattell

ทฤษฎีนี้อาศัยหลักการจากทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) คือ กฎแห่งผล (Law of Effect) เพื่ออธิบายพฤติกรรมของกลุ่ม แนวคิดในทฤษฎีนี้ประกอบด้วย

7.1 ลักษณะของกลุ่มโดยทั่วไป มีดังนี้

7.1.1 กลุ่มแต่ละกลุ่มมีสมาชิกซึ่งมีบุคลิกภาพเฉพาะตัว (Population Traits) ได้แก่ สถิติปัญญา ทศนคติ บุคลิกภาพ เป็นต้น

7.1.2 กลุ่มแต่ละกลุ่มมีบุคลิกเฉพาะกลุ่ม (Syntality Traits หรือ Personality Traits) ซึ่งเป็นผลจากสมาชิกกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป บุคลิกภาพของกลุ่ม ได้แก่ ความสามารถของกลุ่มที่มีอยู่ การกระทำของสมาชิกร่วมกัน การตัดสินใจ รวมทั้งพฤติกรรมหรือการแสดงออกของสมาชิก เป็นต้น

7.1.3 กลุ่มแต่ละกลุ่มมีโครงสร้างภายในเฉพาะตน (Characteristic of Internal Structure) ซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และแบบแผนหรือลักษณะในการรวมกลุ่ม

7.2 พลวัตอันเกิดจากบุคลิกภาพของกลุ่ม (Dynamics of Syntality) หมายถึง การแสดงกิจกรรมหรือความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง การกระทำของสมาชิกมีลักษณะ 2 ประการ คือ

7.2.1 ลักษณะที่ทำให้กลุ่มรวมกันได้ (Maintenance Synergy) หมายถึง ลักษณะของความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมของสมาชิกแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ความสัมพันธ์ของสมาชิกเป็นไปได้อย่างราบรื่นและก่อให้เกิดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Cohesion) ซึ่งทำให้กลุ่มไม่แตกแยกหรือมีสมาชิกถอนตัวออกจากกลุ่ม

7.2.2 ลักษณะที่ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ (Effective Synergy) หมายถึง กิจกรรมที่สมาชิกกระทำเพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

8. ทฤษฎีสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม (A Theory of Group Achievement)

Stogdill ได้อธิบายทฤษฎีนี้ไว้ว่า สัมฤทธิ์ผลของกลุ่มโดยทั่วไปมี 3 ด้าน คือ

8.1 การลงทุนของสมาชิก (Member Inputs) เมื่อบุคคลมารวมกลุ่มกัน ต่างคนต่างจะแสดงออกและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งคาดหวังการตอบสนองของความคิดเห็นและความเข้าใจของตนซึ่งการกระทำต่าง ๆ ของสมาชิกกลุ่มถือเป็นการลงทุนของสมาชิก

8.2 โครงสร้างและผลสัมฤทธิ์ของกลุ่ม

8.2.1 โครงสร้างอย่างเป็นทางการ (Formal Structure) คือ สิ่งที่คาดหวังจากการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก เช่น การกำหนดตำแหน่งให้แก่สมาชิกแต่ละคนให้มีฐานะ (Status)

และหน้าที่ (Functions) ตามที่ควรจะเป็น เพื่อให้สมาชิกกระทำและตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ และทำให้ผลของการทำงานเป็นจริงขึ้นมาได้

8.2.2 โครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก (Role Structure) คือ โครงสร้างของกลุ่มที่เชื่อว่าจะมีอยู่ภายในตัวสมาชิกแต่ละคน สมาชิกแต่ละคนจะมีอิสระที่จะแสดงบทบาทของตนได้อย่างเต็มที่ บทบาทที่กล่าวถึงได้แก่ ความรับผิดชอบ (Responsibility) และอำนาจ (Authority) ในการทำตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

8.2.3 ผลงานของกลุ่ม (Group Outputs) หรือสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม (Group Achievement) หมายถึง ผลที่ได้รับจากการลงทุนของสมาชิกซึ่งได้แก่ การแสดงออก การปฏิสัมพันธ์และการคาดหวังผลโดยผ่านการแสดงออกตามโครงสร้างและการกระทำของกลุ่ม ผลที่กลุ่มได้รับมี 3 ประการ คือ

ก. ผลของการทำงาน (Productivity) ซึ่งเกิดจากความคาดหวังหรือจุดมุ่งหมายและการกระทำเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ข.ขวัญกำลังใจของกลุ่ม (Group Morale) หากกลุ่มมีโครงสร้างและกระบวนการที่ดี ขวัญและกำลังใจของกลุ่มจะมีมากขึ้น

ค. ความสามัคคี หรือการยึดเหนี่ยวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Cohesion) เป็นผลที่เกิดขึ้นจากความพอใจของสมาชิกกลุ่มในการทำงานร่วมกัน

สัมฤทธิ์ผลของกลุ่มดังกล่าว เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการลงทุนของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม ซึ่งหมายถึง การแสดงออกของสมาชิกแต่ละคน การปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก ความรับผิดชอบของสมาชิก การใช้อำนาจของผู้นำ บทบาทหน้าที่ของสมาชิก ทั้งที่เป็นทางการและที่เป็นบทบาทเฉพาะตน การคิดและตัดสินใจร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม เป็นต้น

9. ทฤษฎีพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Fundamental Interpersonal Relations Orientations)

Schutz อธิบายทฤษฎีนี้ไว้ว่า สมาชิกกลุ่มทุกคนมีความต้องการที่จะเชื่อมโยงสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม/หมู่/คณะ (Inclusion) ต้องการที่จะได้รับการยอมรับนับถือและการยกย่องจากผู้อื่น นอกจากนั้นยังต้องการที่จะเป็นที่รักของบุคคลอื่น (Affection) และในขณะเดียวกันก็ต้องการที่จะมีอำนาจเหนือผู้อื่น ควบคุมผู้อื่น (Control) บุคคลแต่ละคนมีรูปแบบมีลักษณะเฉพาะในการปฏิสัมพันธ์ เชื่อมโยงและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น ซึ่งความสัมพันธ์นั้นอาจเป็นไปในลักษณะที่เข้ากันได้ (Compatibility) หรือเข้ากันไม่ได้ (Incompatibility) ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์และการปรับตัวของสมาชิกในกลุ่ม

จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

จินตนา พบบุญ (2556: น. 36) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น ๆ ภายในกลุ่มได้อย่างถูกต้อง ช่วยทำให้บุคคลได้มีโอกาสปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะ ความคิดเห็นและพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้เรื่องของตนเองได้ดีขึ้น และเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกลุ่มเข้าใจกระบวนการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ประสบการณ์ที่จัดในกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน

คมเพชร ฉัตรสุภากุล (2546, น. 149-151) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แบ่งได้ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เกิดความเข้าใจตนเอง การอยู่ร่วมกันกับสมาชิกอื่นในกลุ่มจะมีส่วนร่วมให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ของตนเองได้ดีขึ้น เช่น รู้ความสามารถบางประการของตน รู้จักข้อบกพร่องบางอย่าง เพราะกลุ่มจะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นภาพของตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้เกิดความเข้าใจบุคคลอื่นเมื่อสมาชิกกลุ่มมีโอกาสทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ก็ย่อมทำให้สมาชิกได้เรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ของสมาชิกแต่ละคนได้เป็นอย่างดี
3. เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกัน ระหว่างสมาชิกกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สมาชิกได้พัฒนาตนเองสู่จุดมุ่งหมาย ถ้าหากต้องการให้เรียนรู้ด้านใดก็จัดกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายนั้น

Bennet (1963, pp. 5-9 อ้างถึงใน จินตนา พบบุญ . 2556, น. 36) ได้สรุปจุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของกิจกรรมกลุ่มในการแนะแนว ดังนี้

1. เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ทางด้านการศึกษาอาชีพ สังคม และส่วนตัวจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
2. กิจกรรมกลุ่มก่อให้เกิดผลทางการบำบัดรักษา จากการปลดปล่อยความตึงเครียดทางอารมณ์ได้มีความเข้าใจ และได้ข้อคิดจากปัญหาต่าง ๆ ของบุคคลมากขึ้นทั้งรักษาปัญหาของบุคคลที่คล้ายคลึงกันในบรรยากาศที่อบอุ่นผ่อนคลายและนำมาแก้ไข ปรับปรุงบุคลิกภาพและวิถีทางชีวิต กิจกรรมกลุ่มเปิดโอกาสให้บุคคลได้วินิจฉัยตนเองและผู้อื่น
3. กิจกรรมกลุ่มช่วยให้บุคคลบรรลุจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ
4. กิจกรรมกลุ่มช่วยให้การปรึกษาแบบกลุ่มมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะกลุ่มช่วยให้เข้าใจภูมิหลัง และลักษณะทั่วไปของปัญหาต่าง ๆ

คุณค่าของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546, น. 20-24) กล่าวถึงคุณค่าของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีคุณค่าด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. คุณค่าในด้านพัฒนาการ (Developmental Values) เช่น สนองความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล การสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม การพัฒนาการทางด้านทัศนคติ ความสนใจ ความสามารถ ตลอดจนความเจริญของงานทั้งทางด้านความรู้และทักษะ

2. คุณค่าด้านการวินิจฉัย (Diagnostic Values) สำหรับผู้นำกลุ่ม เมื่อมีการทำกิจกรรมกลุ่มจะทำให้มีโอกาสที่จะสังเกตสมาชิกในกลุ่มแต่ละคน ทำให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีในตัวของผู้สมาชิกในกลุ่ม

3. คุณค่าด้านการบำบัด (Therapeutic Values) ในการรวมกลุ่มของบุคคลจะมีค่าต่อการบำบัดเป็นอย่างดี โรงพยาบาลและคลินิกจะนำวิธีทางกลุ่มไปใช้รักษาคนไข้ โดยการบำบัดทางจิตวิทยากับคนไข้เป็นกลุ่ม (Group Psychotherapy) แต่สำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันอาจได้รับความช่วยเหลือโดยการให้คำปรึกษากลุ่ม (Group Counseling) แต่สำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาเพียงเล็กน้อยจะได้รับประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม เช่น การพัฒนานิสัยของตนเอง

4. คุณค่าต่อโรงเรียนและชุมชน (Values to school and Community) การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ทำให้บุคคลมีความสามารถ มีคุณค่า สร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชนได้

ขนาดของกลุ่มสัมพันธ์

กาญจนา ไชยพันธ์ (2549, น. 18) กล่าวว่า จะนวนสมาชิกของกลุ่มที่จะจัดเกี่ยวกับการช่วยในการทำงานหรือการเรียนการสอน ที่เหมาะสมคือ 5-10 คน โดยครูควรเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรม โดยเฉพาะกลุ่มเล็กที่มีสมาชิกไม่เกิน 15 คน จะช่วยให้เกิดการเคลื่อนไหวได้ง่าย ถ้าสมาชิกมากเกินไปอาจมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นและความต้องการได้ไม่ทั่วถึงรวมถึงสมาชิกที่ไม่เกิดความสนใจและอาจออกไปจากกลุ่ม

Shaw (1971, อ้างถึงใน จินตนา พบบุญ, 2556, น. 37) ขนาดของกลุ่มย่อยควรมีสมาชิก 10 คนเป็นอย่างมาก แต่ถ้ามีจำนวนสมาชิก 30 คนขึ้นไปจะจัดเป็นกลุ่มใหญ่และถึงแม้ว่ากลุ่มจะมีสมาชิก 30 คน ก็อาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ จำนวนสมาชิกไม่ได้เป็นปัญหาสำคัญแต่ละ

องค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์ของสมาชิกและความร่วมมือในการทำงานของสมาชิกจะมีความสำคัญต่อการทำงานของกลุ่มมากกว่า

ลำดับขั้นของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ลำดับขั้นการเรียนรู้ของกลุ่มสัมพันธ์แบ่งออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม ระยะนี้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม และเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือแสวงหาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งผลการเรียนรู้เกิดการมีส่วนร่วมโดยตรง ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย ได้แก่ การที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติหรือกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การและเปลี่ยนความคิดเห็น หรือการค้นคว้าสืบสวนสิ่งที่ต้องการการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2 การมีส่วนร่วมด้านจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึก และอารมณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้กระทำนั้นจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในกลุ่ม ความรู้สึกที่เกิดขึ้น จะนำไปสู่การรับรู้แนวคิด และการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี แลให้ช่วยจำเนื้อหาได้นาน

1.3 การมีส่วนร่วมทางปัญญา ได้แก่ การเรียนรู้ที่เกิดจากการเห็นจริงหรือประจักษ์แจ้ง มีการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และสร้างแนวคิดจากสิ่งที่ได้รับรู้นั้น ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความคิด และเหตุผลในการพิจารณาไตร่ตรอง การตัดสินใจ การวิเคราะห์ และสรุปสิ่งที่เรียนรู้นั้นด้วยตนเอง

1.4 การมีส่วนร่วมทางสังคม ได้แก่ การมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นซึ่งจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางและเกิดผลดีด้วย

2. ขั้นวิเคราะห์ เป็นระยะที่ผู้เรียนร่วมกัน วิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ทันทีหลังจากที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมไปแล้ว จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้อย่างกว้างขวาง สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองดีขึ้น

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ เป็นระยะที่รวบรวมแนวคิดที่ค้นพบจากการแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่น แล้วนำมาสรุปเป็นหลักการของตนเอง การเรียนรู้นั้นนอกจากจะเรียนรู้เพื่อปัญหาปัจจุบันแล้ว เราจะเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้นในอนาคต การประยุกต์นั้นทำได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 การประยุกต์เพื่อการปรับปรุงบุคลิกภาพหรือการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือการที่เรามีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.2 การประยุกต์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในอนาคต เพื่อใช้ในการปรับปรุงและควบคุมธรรมชาติและสังคมให้ดีขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนช่วยในการคิดค้นและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้น

4. ระยะเวลาประเมินผล การเรียนรู้จากตัวผู้เรียนโดยตรงและเกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย ดังนั้นผู้เรียนย่อมทราบผลการเรียนรู้ของตนและกลุ่มเป็นอย่างดี เพื่อเป็นประโยชน์ในการดัดแปลง ประยุกต์ปรับปรุงให้แปลกไป หรือเพิ่มเติมจากเดิมให้นำสนใจมากขึ้น

กิจกรรมหรือเทคนิคที่ใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ทิสนา แชมมณี (2546, น. 27-28) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับทฤษฎีมีอยู่หลายวิธี ดังนี้

1. เกม (Games) เป็นวิธีการวิธีหนึ่งซึ่งนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้ดีโดยครูผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นให้ผู้เรียนเล่นด้วยตนเอง และภายใต้ข้อตกหรือกติกาบางอย่างตามที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่งอันจะมีผลออกมาในรูปของการแพ้ชนะ วิธีการนี้ให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนด้วย

2. บทบาทสมมติ (Role-Playing) เป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่งที่เริ่มได้รับความนิยมในการนำมาใช้ในการสอนวิธีนี้ยังมีลักษณะ สถานการณ์สมมติเช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่น ในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นมานั้นแล้วให้ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้นและแสดงออกมาตามธรรมชาติ โดยบุคลิกภาพประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเองเป็นหลัก วิธีนี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองอย่างลึกซึ้ง และยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้นำสนใจอีกด้วย

3. กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นวิธีการสอนอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งใช้กรณีหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงนำมาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่างในการให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและฝึกฝนหาหนทางแก้ไขปัญหานั้น วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลที่ได้รับมาอย่างถี่ถ้วน และอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันรวมทั้งเอากรณีต่าง ๆ ซึ่งคล้ายกับชีวิตจริงมาใช้จะช่วยให้การ

เรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากขึ้น

4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) คือ การจำลองสถานการณ์จริงหรือสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้นและมีปฏิริยาโต้ตอบกัน วิธีการจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจจะไม่แสดงออก เพราะอาจเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป

5. ละคร (Action or Dramatization) คือ วิธีการที่ให้ผู้เรียนได้ทดลองแสดงบทบาทตามที่เรียนหรือกำหนดไว้ โดยผู้เรียนจะพยายามแสดงให้สวมบทบาทตามที่กำหนดไว้ โดยไม่เอาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปเกี่ยวข้องวิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ที่จะเข้าใจความรู้สึกเหตุผลและพฤติกรรมของผู้อื่นทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน นอกจากนี้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงละครร่วมกันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกันและได้ฝึกการทำงานร่วมกันด้วย

6. กลุ่มย่อย (Small Group) เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงออก และให้ผู้เรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้นโดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรม บอกข้อตกลงในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นการมีส่วนร่วม นักเรียนลงมือปฏิบัติ หรือทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นการวิเคราะห์ นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และสรุปกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติและอภิปรายร่วมกัน

ขั้นที่ 4 สรุปและประยุกต์หลักการ นักเรียนรวบรวมแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มมาสรุปเป็นหลักการของตนเอง

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล นักเรียนร่วมกันประเมินการเรียนรู้ของตน และจากกลุ่มโดยร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และเสนอแนะร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้นกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่จัดให้สมาชิกได้กระทำร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของตน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรม มีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหา ซึ่งทำให้สมาชิกกลุ่มได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เมื่อสมาชิกกลุ่มได้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน สามารถเข้าใจ

ตนเองและเข้าใจผู้อื่น ทำให้เกิดเจตคติที่ดีจะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อีกทั้งกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีเทคนิคที่ให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงออกทักษะต่าง ๆ ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย ผู้วิจัยจึงใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เป็นกรอบในการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษานักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และศึกษาผลการใช้รูปแบบ

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

การศึกษาระยะนี้มีการดำเนินการเป็น 2 ตอน คือ 1) ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ และ 2) ศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา ภาคปกติ มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ

การศึกษาในระยะนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และทำการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร รหัส 60 ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จำนวน 2,419 คน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 3,055 คน (ไม่รวมถึงนักศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยนานาชาติ)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร รหัส 60 จำแนกเป็นกลุ่มนักศึกษา คงอยู่ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 574 คน และกลุ่มนักศึกษาออกกลางคัน จำนวน 123 คน (ไม่รวมนักศึกษาที่ศึกษาในวิทยาลัยนานาชาติ) ได้จากการคำนวณของขนาด ตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ (Yamane. 1967, p. 593) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบ แบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) ใช้คณะเป็นชั้น (Stata) และ นักศึกษาเป็นหน่วยสุ่ม (Unit) กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้ขนาดตัวอย่างแต่ละ คณะ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงประชากรและตัวอย่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนตามคณะและการคงอยู่และการออก กลางคัน

คณะ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ						มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร					
	ประชากร			ตัวอย่าง			ประชากร			ตัวอย่าง		
	คงอยู่	ออก กลางคัน	รวม	คงอยู่	ออก กลางคัน	รวม	คงอยู่	ออก กลางคัน	รวม	คงอยู่	ออก กลางคัน	รวม
ศิลปศาสตร์	423	39	462	60	6	66	276	40	316	32	4	36
วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	367	95	462	52	14	66	104	20	124	12	2	14
บริหารธุรกิจ	487	100	587	69	14	83	828	137	965	96	19	115
วิศวกรรมศาสตร์	233	42	275	33	6	39	337	149	486	39	17	56
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	71	29	100	10	4	14	86	32	118	10	5	15
อุตสาหกรรมสิ่งทอและ ออกแบบแฟชั่น	35	10	45	5	1	6	69	54	123	8	6	14
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	423	65	488	60	9	69	371	25	396	43	3	46
เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	-	-	-	-	-	-	268	36	304	31	5	36
สถาปัตยกรรมศาสตร์และ การออกแบบ	-	-	-	-	-	-	121	102	223	14	8	22
รวม	2,038	381	2,419	289	54	343	2,460	595	3,055	285	69	354

หมายเหตุ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ ไม่ได้เปิดทำการสอนเป็นคณะในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ แบ่งเป็น 8 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบูรณาการทางวิชาการ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามการบูรณาการทางสังคม
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามความผูกพันต่อเป้าหมาย
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญปัญหา
- ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะ

มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะแบบสอบถาม ประกอบด้วย รหัสนักศึกษา เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ เพศ และคณะ
ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำตอบ

ตัวอย่าง

1. รหัสนักศึกษา	เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
2. เพศ	☐ ชาย ☐ หญิง
3. คณะ	
☐ ศิลปศาสตร์	☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
☐ บริหารธุรกิจ	☐ วิศวกรรมศาสตร์
☐ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	☐ อุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
☐ เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	☐ เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
☐ สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบูรณาการทางวิชาการ

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการบูรณาการทางวิชาการของ Jason Moris (2002) และ วชิระ ชาวหา (2543) มาปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ข้อคำถามวัดความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ ผลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับระบบวิชาการ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ การได้รับการพัฒนาทางวิชาการ การได้รับการพัฒนาทาง

สติปัญญา ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย จำนวน 7 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสอบถามการบูรณาการทางวิชาการ

(0) การสอนของอาจารย์ ทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้ในสาขาที่กำลังศึกษา					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(00) การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้หรือทักษะทางวิชาการนอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบจริงที่สุดจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับถึงไม่จริงเลย ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการบูรณาการทางสังคม

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการบูรณาการทางสังคมของ Jason Moris (2002) และ วชิระ ชาวหา (2543) มาปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ข้อคำถามเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับระบบสังคม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร การปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ เพื่อนนักศึกษา เจ้าหน้าที่ ฯลฯ ที่ได้ติดต่อเกี่ยวข้องระหว่างกัน ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย จำนวน 10 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสอบถามการบูรณาการทางสังคม

(0) การเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยหรือคณะจัดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ามีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(00) การที่ข้าพเจ้าได้คบกับเพื่อน ๆ ทำให้ข้าพเจ้ามีแนวคิดต่าง ๆ กว้างขวางยิ่งขึ้น					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบจริงที่สุดจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับถึงไม่จริงเลย ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความผูกพันต่อเป้าหมาย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความผูกพันต่อเป้าหมายของ Fumei Weng และคณะ (2010) มาปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ข้อคำถามเกี่ยวกับการที่นักศึกษาที่มีความยึดมั่นต่อเป้าหมาย มีความพยายามกระทำในสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีความมุ่งมั่นและให้ความสำคัญต่อความสำเร็จ ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด ถึงไม่จริงเลย จำนวน 7 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสอบถามความผูกพันต่อเป้าหมาย

(0) ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษาในเวลาที่กำหนด
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(00) ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่อการเรียนรายวิชาที่ยาก เพื่อให้สอบผ่าน
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบจริงที่สุดจะได้ 6 คะแนน และลดลงมาตามลำดับถึงไม่จริงเลย ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความผูกพันต่อเป้าหมายของ Fumei Weng (2010) มาปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ข้อคำถามเกี่ยวกับการที่นักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย มีความพยายามเพื่อความสำเร็จของมหาวิทยาลัย มีความภาคภูมิใจที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ยินดีที่จะปกป้องและรักษาชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด ถึงไม่จริงเลย จำนวน 9 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสอบถามความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย

(0) ข้าพเจ้ายินดีทำตามกฎ ระเบียบ ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(00) ข้าพเจ้าจะกล่าวปกป้องมหาวิทยาลัย ถ้ามีใครกล่าวถึงมหาวิทยาลัยในทางที่ไม่ดี
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบจริงที่สุดจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับถึงไม่จริงเลย ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตน

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ ข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่อมั่นของนักศึกษาในความสามารถของตนเองในการจัดการ และการแสดงพฤติกรรม เกี่ยวกับการเรียนและการร่วมกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย จำนวน 10 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตน

(0) ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จในเวลาที่กำหนดได้					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(00) ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถคิดในสิ่งที่ซับซ้อนได้					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบจริงที่สุดจะได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับถึงไม่จริงเลย ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหา

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามปฏิบัติการ ข้อคำถามเกี่ยวกับความพยายามหรือความสามารถของนักศึกษาในการจัดการหรือแก้ไขสถานการณ์ที่นักศึกษาประเมินว่าสถานการณ์นั้นน่าจะเป็นอุปสรรคก่อให้เกิดปัญหาหรือก่อให้เกิดความเครียด ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย มีจำนวน 8 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหา

(0) เมื่อถึงวันสอบในรายวิชาที่ข้าพเจ้าไม่พร้อม ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้ดีที่สุด					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(00) ในรายวิชาที่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะพยายามค้นคว้าเพิ่มเติมหรือปรึกษาอาจารย์หรือเพื่อน					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบจริงที่สุดจะได้ 6 คะแนน และลดลงมาตามลำดับถึงไม่จริงเลย ได้ 1 คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองและแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากผู้อื่น ไปหาคุณภาพของเครื่องมือวัด โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ความเที่ยงตรง (Validity)

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาเนื้อหาตามนิยามปฏิบัติการเพื่อให้สามารถวัดได้เที่ยงตรงกับเรื่องที่ศึกษา และใช้เกณฑ์การคัดเลือกโดยหาดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

อำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้ความเที่ยงตรงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 50 คน นำผลที่ได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Coefficient Correlation : r) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามนั้น ๆ (Item - Total Correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนรวมเป็นบวกและมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปร	IOC	r	α
การบูรณาการทางวิชาการ	0.6 -1.0	.52 ถึง .71	.83
การบูรณาการทางสังคม	0.8 -1.0	.54 ถึง .72	.75
ความผูกพันต่อเป้าหมาย	0.8 -1.0	.42 ถึง .65	.88
ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย	0.6 -1.0	.34 ถึง .76	.71
การรับรู้ความสามารถของตน	0.8 -1.0	.54 ถึง .73	.84
พฤติกรรมการเผชิญปัญหา	0.8 -1.0	.42 ถึง .74	.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลส่งถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. ผู้วิจัยเข้าพบนักศึกษาตามคณะต่าง ๆ และดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสำหรับนักศึกษารหัส 60 สถานะคงอยู่ โดยใช้แบบสอบถามและผ่านการสแกน QR Code
3. ผู้วิจัยประสานงานกับสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนเพื่อขอรายชื่อและที่อยู่นักศึกษารหัส 60 สถานะออกกลางคัน และส่ง QR Code แบบสอบถามทางไปรษณีย์บัตร
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

- 1.1 วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC)
- 1.2 วิเคราะห์อำนาจจำแนกโดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
- 1.3 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

- 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2.2 วิเคราะห์ปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และออกกลางคันของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกส์ (Logistic Regression)

2. ศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ

การศึกษาในขณะนี้เป็นการศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่และออกกลางคันโดยการสัมภาษณ์นักศึกษาทั้งสถานะคงอยู่และนักศึกษาออกกลางคัน

การเลือกกรณีศึกษา

ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีเกณฑ์การเลือกกรณีศึกษา คือนักศึกษารหัส 60 ที่คงศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาออกกลางคัน จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน โดยมีเกณฑ์การเลือกกรณีศึกษา ดังนี้

1. กรณีนักศึกษาคงอยู่ เป็นนักศึกษารหัส 60 ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ
2. กรณีนักศึกษาออกกลางคัน เป็นนักศึกษารหัส 60 มีเกณฑ์การเลือกกรณีศึกษา ดังนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินผลแต่ไม่ลงทะเบียนเรียนในปีที่ 2

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินผล (พื้นสภาพ)

2.3 นักศึกษาที่ขอลาออกด้วยตนเอง

เพื่อให้เกิดภาพความเข้าใจในภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาเชิงคุณภาพ ขอนำเสนอข้อมูลภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูลคร่าว ๆ โดยที่ผู้วิจัยขอใช้รหัสแทนนักศึกษาตัวอย่าง ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงข้อมูลภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล	มหาวิทยาลัย	คณะ	นักศึกษา	เพศ	เกรดเฉลี่ยสะสม
NP1	U1	F4	คงอยู่	หญิง	2.23
NP2	U1	F4	ออกกลางคัน	หญิง	2.02
NP3	U1	F3	คงอยู่	หญิง	1.75
NP4	U2	F2	คงอยู่	หญิง	2.15
NP5	U2	F2	ออกกลางคัน	ชาย	1.52
NP6	U2	F4	คงอยู่	ชาย	1.62
NP7	U2	F4	ออกกลางคัน	ชาย	1.15
NP8	U2	F5	คงอยู่	ชาย	2.17
NP9	U2	F8	ออกกลางคัน	หญิง	1.86
NP10	U2	F3	คงอยู่	หญิง	2.75
NP11	U2	F1	คงอยู่	หญิง	1.85
NP12	U2	F9	คงอยู่	หญิง	3.21

กรอบในการศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดกรอบในการสัมภาษณ์เพื่อให้เกิดความชัดเจน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหาข้อมูลนักศึกษาที่จะเป็นกรณีศึกษาในการสัมภาษณ์
2. ศึกษาเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์พูดคุยแบบเป็นกันเอง (Casual interview) กับนักศึกษา
คงอยู่ในชั้นปีที่ 2 และสัมภาษณ์พูดคุยทางโทรศัพท์หรือนัดหมายกับนักศึกษาออกกลางคัน
3. การสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงเกี่ยวกับเงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่
หรือออกกลางคันของนักศึกษา
4. ตรวจสอบข้อมูลเพื่อพิจารณาความพอเพียงการสนับสนุนปัจจัย และเพื่อนำไปสู่การ
พัฒนารูปแบบการรักษารักษาเพื่อความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยาะนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือเพื่อใช้
ประกอบการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง ใช้การสัมภาษณ์พูดคุยแบบเป็นกันเอง (Casual
interview) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวข้องกับ ความหมาย เงื่อนไข สาเหตุ
การคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาเป็นอย่างไร ความต้องการของนักศึกษาที่ให้
มหาวิทยาลัยปรับปรุงในเรื่องใดเพื่อให้ศึกษาจนจบการศึกษา หรือความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรม
เพื่อพัฒนานักศึกษามีรูปแบบอย่างไร โดยแยกแบบสัมภาษณ์นักศึกษาคงอยู่กับนักศึกษา
ออกกลางคัน

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

แนวคำถามการสัมภาษณ์สำหรับนักศึกษาที่คงอยู่

หัวข้อ : การคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ

ผู้สัมภาษณ์

นางสาวสุชจิตร ตั้งเจริญ นิสิตระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา

วัตถุประสงค์

เพื่อทำความเข้าใจความหมาย เงื่อนไข สาเหตุ การคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ

รายละเอียดวิธีการ

เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) และสัมภาษณ์พูดคุยแบบเป็นกันเอง (Casual interview)

แนวคำถามถึงโครงสร้างที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1. นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนที่ผ่านมาอย่างไร มีอุปสรรคในการเรียนหรือไม่ อย่างไร ถ้ามีนักศึกษามีแนวทางแก้ไขอย่างไร
2. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรที่กำลังศึกษาหรือไม่ เป็นไปตามที่นักศึกษาคาดหวังหรือไม่ อย่างไร
3. นักศึกษาคิดว่าอะไรเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษบ้าง
4. นักศึกษามีการตั้งเป้าหมายของการเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยนี้หรือไม่ อย่างไร
5. นักศึกษาคิดว่าตนเองสามารถที่จะศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้จนจบการศึกษาหรือไม่ และจะใช้เวลาในการศึกษาทั้งหมดกี่ปี
6. นักศึกษามีเพื่อนที่ออกกลางคันหรือไม่ คิดว่าการออกกลางคันของเพื่อนน่าจะมาจากสาเหตุใดบ้าง
7. นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการออกกลางคัน
8. นักศึกษาเคยคิดที่จะลาออกจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้หรือไม่ เพราะอะไร
9. นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการเข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้
10. เมื่อนักศึกษามีปัญหาไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนหรือด้านอื่น นักศึกษาทำอย่างไร
11. นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมในด้านใดบ้างที่จะสนับสนุนให้นักศึกษาศึกษาจนจบการศึกษา

แนวคำถามการสัมภาษณ์สำหรับนักศึกษาออกกลางคัน

หัวข้อ : การคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ

ผู้สัมภาษณ์

นางสาวสุขจิตร ตั้งเจริญ นิสิตระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา

วัตถุประสงค์

เพื่อทำความเข้าใจความหมาย เงื่อนไข สาเหตุ การคงอยู่หรือการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ

รายละเอียดวิธีการ

เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) และสัมภาษณ์พูดคุยแบบเป็นกันเอง (Casual interview)

แนวคำถามกึ่งโครงสร้างที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1. ในขณะที่นักศึกษา กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ มีความพึงพอใจในการเรียนอย่างไร
2. ในขณะที่นักศึกษา กำลังศึกษามีอุปสรรคอะไรบ้าง และจัดการกับอุปสรรคนั้นอย่างไร
3. นักศึกษาตั้งเป้าหมายก่อนเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้หรือไม่ อะไรบ้าง
4. อะไรเป็นสาเหตุที่นักศึกษาออกกลางคันก่อนสำเร็จการศึกษา
5. ในขณะที่นักศึกษาจะตัดสินใจออกกลางคัน นักศึกษาได้ปรึกษาใครบ้างหรือไม่
6. นักศึกษาตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาเองหรือไม่ เพราะอะไร
7. นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงในเรื่องใดที่จะสนับสนุนให้นักศึกษาจบการศึกษา
8. นักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมในด้านใดบ้างที่จะสนับสนุนให้นักศึกษาศึกษาจนจบการศึกษา

จบการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) และการสัมภาษณ์แบบเป็นกันเอง (Casual interview) กับนักศึกษาคงอยู่ และสัมภาษณ์พูดคุยทางโทรศัพท์และสัมภาษณ์แบบเป็นกันเองกับนักศึกษาออกกลางคัน จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรม สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ และได้รับใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-102/61E ลงวันที่ 11/05/2561 ผู้วิจัยชี้แจงผู้ให้ข้อมูลทราบว่า ผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยข้อมูลใดที่เชื่อมโยงถึงผู้ให้ข้อมูลรวมการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล สรุป และอภิปรายผล จะเป็นการนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ควบคู่ไปกับกระบวนการรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

- นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์จัดลงในหัวข้อประเด็นที่ศึกษาจาก ระยะที่ 1 เพื่อเป็นการสนับสนุนปัจจัยเชิงจำแนก และจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนา นักศึกษา อาทิ เนื้อหาที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยพัฒนา หรือกิจกรรมที่ต้องการให้มหาวิทยาลัย ส่งเสริม
- การตรวจสอบข้อมูล เป็นกระบวนการที่ใช้ในการตรวจสอบข้อมูลโดยพิจารณา ถึงความถูกต้องและความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล โดยพิจารณาจากการสนทนาพูดคุยโดยมี หลักฐานประกอบระหว่าง การสนทนา ความพอเพียงของข้อมูล กำหนดได้โดยประเด็นคำถามที่ ผู้วิจัยเตรียมไว้ก่อนการศึกษา

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริม ความตั้งใจคงอยู่ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

การศึกษาระยะนี้มีการดำเนินการเป็น 2 ตอน คือ 1) พัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และ 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการ ดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ รายละเอียดดังนี้

1. พัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

การพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ มี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. ศึกษาแนวคิดความผูกพันต่อเป้าหมายจากทฤษฎีการกำหนดเป้าหมายของ Locke and Latham (1990) และการรับรู้ความสามารถของตนจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของ Bandura (1986) ซึ่งเป็นปัจจัยและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา จากการศึกษาในระยะที่ 1 เพื่อนำมาเป็นกิจกรรมในรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา

2. ศึกษารูปแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการพัฒนานักศึกษาของ Miller and Prince (1976) ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของ Chickering and Reisser (1993) แนวคิดทฤษฎีการเชื่อมโยงของ Thorndike แนวคิดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาและแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

1. นำข้อมูลพื้นฐานและผลการศึกษาระยะที่ 1 มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อกำหนดหลักการของรูปแบบว่ามีลักษณะอย่างไร มีความมุ่งหมายหลักคืออะไร และมีรูปแบบการดำรงรักษาอย่างไรให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และคาดหวังเมื่อดำเนินการรูปแบบแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาได้

2. สร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษา ดังเห็นได้จากการงานวิจัยของอุไรวรรณ ชินพงษ์ (2555, น. 150) เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน พบว่า คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา

คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นำแนวคิดทฤษฎีในขั้นตอนที่ 1 ร่วมบูรณาการในรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ โดยกำหนดเป็นกิจกรรม และ การดำเนินกิจกรรม

4. สังเคราะห์นิยามความหมาย และกระบวนการของรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ ดังนี้

รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม (Prepare : P) หมายถึง การเตรียมความพร้อมสู่การใช้รูปแบบ สร้างความไว้วางใจ มีปฏิสัมพันธ์กัน การสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่นเกม เพื่อนำไปสู่การนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 2 ขั้นกระตุ้น (Stimulate : S) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน ด้วยการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้สนทนา พูดคุยเรื่องต่าง ๆ และฝึกการรับฟังอย่างใส่ใจในเรื่องราวของผู้อื่น

ขั้นที่ 3 ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice : P) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาฝึกการตั้งเป้าหมาย และกำหนดแนวทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กรณีศึกษา และการอภิปรายกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ขั้นติดตาม (Pursue : P) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติตามการตั้งเป้าหมาย ปัญหาและอุปสรรค และร่วมกันวิเคราะห์การนำไปใช้ในการเรียน

โดยที่กิจกรรมที่สอดแทรกในแต่ละขั้นของรูปแบบจะเป็นการพัฒนาความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน โดยที่การดำเนินกิจกรรมจะดำเนินด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษา โดยมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม มีความร่วมมือในกิจกรรม วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เตรียมความ

พร้อมหรือสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม ให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่เตรียมไว้เพื่อให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์โดยตรง สามารถนำมาวิเคราะห์หรืออภิปรายได้หลังจากปฏิบัติกิจกรรมสิ้นสุด ขั้นที่ 3 ขั้นอภิปราย การที่ให้นักศึกษาได้แสดงความรู้สึก แสดงความคิดเห็นหลังจากกิจกรรมสิ้นสุดไปแล้ว ในขั้นนี้อาจารย์จะต้องเป็นผู้นำทางช่วยให้นักศึกษาอภิปรายตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และขั้นที่ 4 ขั้นสรุป ให้นักศึกษาได้ร่วมกันอภิปรายจนเกิดความเข้าใจตามที่ต้องการ รวมถึงการอภิปรายนำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

5. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: น. 184)

- ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการดำรงรักษา

1. จัดทำร่างรูปแบบการดำรงรักษาเพื่อเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

2. นำร่างรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และแบบประเมินความเหมาะสมเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

3. นำข้อเสนอแนะและผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนน มาเทียบเกณฑ์ดังนี้ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: น. 184)

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง เหมาะสมมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

4. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้รูปแบบมีความเหมาะสมมาก

ยิ่งขึ้น

2. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่เข้าศึกษาสังกัดคณะ รหัส 60 จำนวน 2,460 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่เข้าร่วมการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วย กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ จำนวน 20 คน

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา ที่ผู้วิจัยดัดแปลงแบบวัดของ กชนก เครือตัน (2555) ให้เหมาะสมกับตัวอย่างและนิยามปฏิบัติการ ข้อคำถามเกี่ยวกับความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาแม้ว่าจะเกิดสถานการณ์ใดขึ้นก็ตาม ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ จริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย จำนวน 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกแบบความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมตั้งแต่ .35 ถึง .69 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .87

ตัวอย่าง แบบสอบถามความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา

(0) ข้าพเจ้าตั้งใจคงอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้ต่อไป แม้วามีเพื่อนชวนลาออกไปเรียนที่มหาวิทยาลัยอื่น					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
(00) ข้าพเจ้าตั้งใจคงอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้ต่อไป แม้ว่าจะเรียนในวิชาที่ยาก					
.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ถ้าตอบจริงที่สุดจะได้ 6 คะแนน และลดลงมาตามลำดับถึงไม่จริงเลย ได้ 1 คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ความเที่ยงตรง (Validity)

การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแก่นเนื้อหาตามนิยามปฏิบัติการเพื่อให้สามารถวัดได้เที่ยงตรงกับเรื่องที่ศึกษา และใช้เกณฑ์การคัดเลือกโดยหาดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

อำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 50 คน นำผลที่ได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามนั้น ๆ (Item-total correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนรวมเป็นบวกและมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาารูปแบบการสำรวจแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการสำรวจแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบทุกกิจกรรม โดยแบบแผนการทดลองในการดำเนินการใช้รูปแบบการสำรวจแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ดำเนินการตามการวิจัยแบบมีการทดสอบก่อนการใช้รูปแบบและทดสอบหลังการใช้รูปแบบ (Pretest and Multiple – Posttest Design) (Edmonds & Kenedy, 2013) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน (Pretest)	ใช้รูปแบบ	สอบหลัง (Posttest 1)	สอบหลัง (Posttest 2)
E	O ₁	X	O ₂	O ₃

เมื่อ E แทน กลุ่มทดลอง
 O₁ แทน ทดสอบก่อนการใช้รูปแบบ
 X แทน รูปแบบการรักษารักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

O₂ แทน ทดสอบหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้นทันที

O₃ แทน ทดสอบหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน

สำหรับระยะเวลาในการทดสอบภายหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้นทันทีหรือการวัดภายหลังการรูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน จะต้องมีการเว้นระยะห่างของเวลาในการวัดซ้ำ เพราะถึงแม้ว่าจะเป็น การวัดในเรื่องเดียวกันก็ควรทดสอบโดยมีระยะเวลาห่างกันมากกว่า 3 สัปดาห์ (Ferrando & Lorenzo. 2001; Pfeiffer, etal. 2011; อ้างถึงใน เสาวณิต กิตตินานนท์, 2554, น. 20-21) ดังนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองรูปแบบการรักษารักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ รายละเอียดดังนี้

ระยะก่อนการใช้รูปแบบ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างเจาะจงโดยพิจารณาคะแนนค่าสัมประสิทธิ์การจำแนกการคงอยู่และออกกลางคืนต่ำจากน้อยไปมาก และวัดความตั้งใจคงอยู่จากแบบสอบถามความตั้งใจคงอยู่เป็นคะแนนก่อนการการใช้รูปแบบ (O₁)

ระยะการใช้รูปแบบ ผู้วิจัยดำเนินการใช้รูปแบบการรักษารักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม 2562

ระยะหลังการใช้รูปแบบทันที ผู้วิจัยดำเนินการวัดความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาจากแบบสอบถามวัดความตั้งใจคงอยู่ ซึ่งคะแนนจากการทดสอบเป็นคะแนนหลังการใช้รูปแบบ (O₂)

ระยะหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน ผู้วิจัยดำเนินการวัดความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาจากแบบทดสอบวัดความตั้งใจคงอยู่อีกครั้ง เป็นคะแนนหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน (O₃)

2. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบทดสอบวัดความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา นำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความตั้งใจคงอยู่ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบทันที และหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (IOC)

1.2 วิเคราะห์อำนาจจำแนกโดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

1.3 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบทันที และหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำทางเดียว (One-way repeated measures ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งตามระยะการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรายงานผลการศึกษาจำแนกตามความมุ่งหมายย่อยดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ผลการศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ โดยรายงานผลการศึกษาจำแนกตามความมุ่งหมายย่อย ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่
2. ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อสื่อความหมายให้ตรงกัน ดังนี้

\bar{X}	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	แทน การทดสอบไคสแควร์
S.E.	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
df.	แทน ระดับของความเป็นอิสระ
VIF	แทน ค่า Variance Inflation Factor
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยโลจิสติกส์
$\text{Exp}(\beta)$	แทน ค่าการเปลี่ยนแปลงของ Odds Ratio
R^2	แทน สัดส่วนหรือเปอร์เซ็นต์ในการอธิบายความแปรผันในโมเดลถดถอย โลจิสติกส์
X_1	แทน การบูรณาการทางวิชาการ
X_2	แทน การบูรณาการทางสังคม
X_3	แทน ความผูกพันต่อเป้าหมาย
X_4	แทน ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย
X_5	แทน การรับรู้ความสามารถของตน
X_6	แทน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา
F	แทน ค่าสถิติ Multivariate F test ที่ใช้ในการคำนวณ
p.	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
η^2	แทน ขนาดอิทธิพล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอ ดังนี้

1.1 ลักษณะของข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

จำนวนตัวอย่างของนักศึกษาคงอยู่และออกกลางคัน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำแนกตามเพศและคณะ ดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนนักศึกษาจำแนกตามเพศ คณะ และสถานะนักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย

คณะ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ				มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร			
	นักศึกษาคงอยู่		นักศึกษาออก กลางคัน		นักศึกษาคงอยู่		นักศึกษาออก กลางคัน	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ศิลปศาสตร์	10	50	2	4	3	29	1	3
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	16	36	3	11	6	6	1	1
บริหารธุรกิจ	14	55	9	5	25	71	8	11
วิศวกรรมศาสตร์	19	14	6	0	24	15	9	8
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	7	3	2	2	7	3	3	2
อุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบ แฟชั่น	3	2	0	1	18	25	1	2
เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	12	48	5	4	5	3	3	3
เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	-	-	-	-	8	23	3	2
สถาปัตยกรรมศาสตร์และการ ออกแบบ	-	-	-	-	5	7	6	2
รวม	81	208	27	27	101	182	35	34

จากตาราง 5 พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กลุ่มนักศึกษาคงอยู่ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 208 คน กลุ่มนักศึกษานอกกลางคันเป็นนักศึกษาชายและหญิงเท่ากัน จำนวน 27 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มนักศึกษาคงอยู่ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 182 คน และกลุ่มนักศึกษานอกกลางคันทันทีนักศึกษาชายและหญิงใกล้เคียงกัน เป็นนักศึกษาชาย 35 คน

1.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปร

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปร จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาคงอยู่และนักศึกษานอกกลางคัน ดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปร จำแนกตามนักศึกษาคงอยู่และ นักศึกษาออกกลางคัน

ตัวแปร	นักศึกษาคงอยู่		นักศึกษาออกกลางคัน	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
การบูรณาการทางวิชาการ	33.14	4.22	31.14	6.07
การบูรณาการทางสังคม	48.75	6.31	45.76	7.86
ความผูกพันต่อเป้าหมาย	33.79	4.18	30.36	6.23
ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย	45.74	5.44	43.21	7.33
การรับรู้ความสามารถของตน	45.77	6.68	41.00	5.47
พฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหา	39.38	4.47	37.19	5.73

จากตาราง 6 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคงอยู่ ตัวแปรการบูรณาการทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 48.75 รองลงมาตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนมีค่าเฉลี่ย 45.77 และตัวแปรการบูรณาการทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เท่ากับ 33.14 สำหรับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาออกกลางคัน ตัวแปรการบูรณาการทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 45.76 รองลงมาตัวแปรความผูกพันต่อสถาบันมีค่าเฉลี่ย 43.21 และตัวแปรความผูกพันต่อเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 30.36

1.3 การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงจำแนกต่อการคงอยู่และการออกกลางคัน

การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงจำแนกต่อการคงอยู่และการออกกลางคันที่ตัวแปรทำนายเป็นตัวแปรที่ระดับข้อมูลอยู่ในระดับช่วง (Interval Scale) และตัวแปรเกณฑ์มี 2 ค่า คือ การคงอยู่และการออกกลางคัน ใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกส์แบบทวิ (Binary logistic regression) โดยที่ต้องทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกิดปัญหาพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) ตรวจสอบความเหมาะสมของสมการถดถอยโลจิสติกส์ โดยพิจารณาค่าความเป็นไปได้ (Likelihood Value) และพิจารณาความเหมาะสมของ model ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกส์ของตัวแปรทำนายแต่ละตัวแปร ทดสอบระดับความสัมพันธ์ และการเลือกตัวแปรทำนายเข้าวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการทดสอบความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity)

การวิเคราะห์ข้อมูลนี้เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการนำคะแนนรวมจากตัวแปรปัจจัยด้านต่าง ๆ นำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรควรมีค่าต่ำ หากพบว่าตัวแปรคู่ใดมีความสัมพันธ์ในระดับสูงอาจต้องทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม ผลการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังตาราง 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

	1	2	3	4	5	6
1. การบูรณาการทางวิชาการ	-	.680**	.601**	.599**	.478**	.443**
2. การบูรณาการทางสังคม		-	.565**	.672**	.419**	.509**
3. ความผูกพันต่อเป้าหมาย			-	.622**	.666**	.636**
4. ความผูกพันต่อสถาบัน				-	.505**	.605**
5. การรับรู้ความสามารถของตน					-	.626**
6. พฤติกรรมการเผชิญความเครียด						-

หมายเหตุ ** $p < .01$

จากตาราง 7 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าตั้งแต่ .416 - .680 โดยที่ตัวแปรการบูรณาการทางวิชาการ (X_1) และการบูรณาการทางสังคม (X_2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสูงสุด เท่ากับ .680 รองลงมาตัวแปรการบูรณาการทางสังคม (X_2) และความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย (X_4) เท่ากับ .672 และตัวแปรการบูรณาการทางสังคม (X_4) และการรับรู้ความสามารถของตน (X_5) มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด เท่ากับ .419 เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าค่อนข้างสูงจึงทำการตรวจสอบปัญหาเกี่ยวกับความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม โดยการทดสอบจากค่า Tolerance และทดสอบค่า VIF (Variance Inflation Factor) ดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่า Tolerance และ VIF ของตัวแปรเกณฑ์การคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา

ตัวแปร	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
การบูรณาการทางวิชาการ	.450	2.220
การบูรณาการทางสังคม	.417	2.398
ความผูกพันต่อเป้าหมาย	.386	2.591
ความผูกพันต่อสถาบัน	.418	2.395
การรับรู้ความสามารถของตน	.479	2.088
พฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหา	.462	2.166

จากตาราง 8 พบว่า ค่า Tolerance ของตัวแปรเกณฑ์ทุกตัวแปร มีค่าตั้งแต่ .386 - .479 ซึ่งค่าไม่เข้าใกล้ศูนย์ และค่า VIF ของตัวแปรเกณฑ์ทุกตัวแปร มีค่าตั้งแต่ 2.088–2.591 ซึ่งไม่ถึง 10 (Hair et al., 2014, p.201) แสดงว่า ตัวแปรเกณฑ์ทุกตัวแปรไม่เกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม เป็นตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์การถดถอย จึงทำการวิเคราะห์ได้ในขั้นต่อไป

2. การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

การศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคัน และสร้างสมการทำนายการคงอยู่และการออกกลางคัน ดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของสมการถดถอยโลจิสติกส์ โดยพิจารณาค่าความเป็นไปได้ (Likelihood Value) ใช้สถิติการทดสอบไคสแควร์ (χ^2) และพิจารณาความเหมาะสมของ model สถิติที่ใช้ในการทดสอบของ Hosmer and Lemeshow ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกส์ของตัวแปรทำนายแต่ละตัวแปร ด้วยสถิติทดสอบ 2 ตัว ได้แก่ สถิติทดสอบของวอลด์ (Wald Statistic) เป็นการทดสอบตัวแปรทำนายไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง odds ratio และสถิติทดสอบความเหมาะสมสัมประสิทธิ์ของ model ด้วยค่าสถิติ χ^2 ทดสอบระดับความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติทดสอบ Cox & Snell R^2 และการเลือกตัวแปรทำนายเข้าวิเคราะห์ ด้วยวิธี enter method เป็นวิธีที่เลือกตัวแปรทำนายทั้งหมดเข้าสมการโลจิสติกส์พร้อมกันในขั้นตอนเดียว ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ ดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

ตัวแปร	B	S.E.	Wald	df.	p	Exp(B)
1. การบูรณาการทางวิชาการ (X_1)	-.023	.032	.505	1	.477	.977
2. การบูรณาการทางสังคม (X_2)	.022	.024	.833	1	.361	1.022
3. ความผูกพันต่อเป้าหมาย (X_3)	.098	.033	8.837	1	.003**	1.103
4. ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย (X_4)	-.015	.025	.329	1	.566	.986
5. การรับรู้ความสามารถของตน (X_5)	.084	.023	13.747	1	.000**	1.088
6. พฤติกรรมการเผชิญปัญหา (X_6)	-.030	.030	.999	1	.318	.971
ค่าคงที่	-3.752	.942	15.851	1	.000	.023

-2 Log Likelihood (-2LL) ; based model = 648.825, proposed model = 584.838
 $(\chi^2 = 6.987, df. = 6, p = .000)$
 Hosmer and Lemeshow Test ($\chi^2 = 9.975, df. = 8, p = .267$)
 Cox & Snell $R^2 = .088$, Nagelkerke $R^2 = .145$

หมายเหตุ ** $p < .01$

จากตาราง 9 พบว่า เมื่อพิจารณาความเหมาะสมค่า -2 Log Likelihood ของโมเดลโลจิสติกส์ที่มีตัวแปรเกณฑ์ทั้ง 6 ตัวแปร มีค่า -2 Log Likelihood ของโมเดลที่มีตัวแปรเกณฑ์ (proposed model) เท่ากับ 584.838 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า -2 Log Likelihood ของโมเดลที่มีเฉพาะค่าคงที่หรือไม่มีตัวแปรเกณฑ์ (based model) เท่ากับ 648.825 แสดงว่า โมเดลของปัจจัยตัวแปรเกณฑ์ทุกตัวแปรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าไคสแควร์จากการทดสอบโมเดล มีค่าเท่ากับ 6.987 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกส์ของปัจจัยตัวแปรเกณฑ์ทุกตัวแปรไม่เท่ากับศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 6.987, df = 6, p = .000$) หมายความว่า ปัจจัยตัวแปรเกณฑ์ทั้ง 6 ตัว มีความเหมาะสมกับโมเดลการถดถอยโลจิสติกส์ โดยตัวแปรปัจจัยทุกตัวแปรมีอิทธิพลที่สามารถร่วมกันทำนายต่อการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา และเมื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายของโมเดลโลจิสติกส์ พบว่าโมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความผันแปรของการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาได้ร้อยละ 14.5 (Nagelkerke $R^2 = .145$) และสามารถเขียนสมการโลจิสติกส์ ได้ดังนี้ $\text{Log (Odds)} = -3.752 + .098 X_3 + .084 X_5 + .022 X_2 - .015 X_4 - .023 X_1 - .030 X_6$ และร้อยละความถูกต้องของการทำนายนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษาออกกลางคันจากสมการโลจิสติกส์ ดังตาราง 10

ตาราง 10 ร้อยละความถูกต้องของการทำนายนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษาออกกลางคัน

สถานะ (คงอยู่/ออกกลางคัน)	จำนวน นักศึกษา	ผลการทำนายโอกาสนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษาออก กลางคัน		
		กลางคัน		ร้อยละความ ถูกต้อง
		นักศึกษาคงอยู่	นักศึกษาออก กลางคัน	
นักศึกษาคงอยู่	572	565	7	98.8
นักศึกษาออกกลางคัน	123	115	8	6.5
รวม	695	680	15	82.4

จากตาราง 10 พบว่า ประสิทธิภาพของการทำนายตัวแปรเกณฑ์ทั้ง 6 ตัว สามารถร่วมกันทำนายในภาพรวมได้ถูกต้อง ร้อยละ 82.4

และจากตาราง 9 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ความผูกพันต่อเป้าหมาย (X_3) และการรับรู้ความสามารถของตน (X_5) จึงนำตัวแปรทั้งสองเข้าวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์อีกครั้ง ได้ผลดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์เพื่อศึกษาปัจจัยความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตนต่อการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	B	S.E.	Wald	df.	p	Exp(B)
1. ความผูกพันต่อเป้าหมาย (X_3)	.081	.027	8.959	1	.003**	1.085
2. การรับรู้ความสามารถของตน (X_5)	.073	.021	12.047	1	.001**	1.076
ค่าคงที่	-4.258	.772	30.421	1	.000	.014

-2 Log Likelihood (-2LL) ; based model = 648.825, proposed model = 587.175

($\chi^2 = 61.650$, $df. = 2$, $p = .000$)

Hosmer and Lemeshow Test ($\chi^2 = 8.462$, $df. = 8$, $p = .390$)

Cox & Snell $R^2 = .085$, Nagelkerke $R^2 = .140$

หมายเหตุ ** $p < .01$

จากตาราง 11 พบว่า เมื่อพิจารณาความเหมาะสมค่า -2 Log Likelihood ของโมเดลโลจิสติกส์ที่มีตัวแปรเกณฑ์ 2 ตัวแปร มีค่า -2 Log Likelihood ของโมเดลที่มีตัวแปรเกณฑ์ (proposed model) เท่ากับ 587.175 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า -2 Log Likelihood ของโมเดลที่มีเฉพาะค่าคงที่หรือไม่มีตัวแปรเกณฑ์ (based model) เท่ากับ 648.825 แสดงว่า โมเดลของปัจจัยตัวแปรเกณฑ์ 2 ตัวแปรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าไคสแควร์จากการทดสอบโมเดล มีค่าเท่ากับ 61.650 แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยโลจิสติกส์ของปัจจัยตัวแปรเกณฑ์ทุกตัวแปรไม่เท่ากับศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\chi^2 = 61.650$, $df = 2$, $p = .000$) หมายความว่า ปัจจัยตัวแปรเกณฑ์ 2 ตัวแปร มีความเหมาะสมกับโมเดลการถดถอยโลจิสติกส์ โดยตัวแปรปัจจัย 2 ตัวแปรมีอิทธิพลที่สามารถร่วมกันทำนายต่อการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา และเมื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายของโมเดลโลจิสติกส์ พบว่า โมเดลดังกล่าวสามารถทำนายความผันแปรของการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาได้ร้อยละ 14.0 (Nagelkerke $R^2 = .140$) โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถเขียนสมการโลจิสติกส์ที่เหมาะสม ได้ดังนี้

$$\text{Log (Odds)} = -4.258 + .081 X_3 + .073 X_5$$

และร้อยละความถูกต้องของการทำนายนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษาออกกลางคันจากสมการโลจิสติกส์ ดังตาราง 12

ตาราง 12 ร้อยละความถูกต้องของการทำนายนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษาออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร จากสมการโลจิสติกส์

สถานะ (คงอยู่/ออกกลางคัน)	จำนวน นักศึกษา	ผลการทำนายโอกาสนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษา ออกกลางคัน		
		นักศึกษาคงอยู่	นักศึกษาออก กลางคัน	ร้อยละความ ถูกต้อง
นักศึกษาคงอยู่	572	566	6	99.0
นักศึกษาออกกลางคัน	123	114	9	7.3
รวม	695	680	15	82.7

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพของการทำนายตัวแปรเกณฑ์ 2 ตัว สามารถร่วมกันทำนายในภาพรวมได้ถูกต้อง ร้อยละ 82.7 ซึ่งประสิทธิภาพของการทำนายสูงกว่าการทำนายตัวแปรเกณฑ์ 6 ตัว แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรความผูกพันต่อเป้าหมายและความสามารถของตนเป็นตัวแปรจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความของผลลัพธ์

ถ้าต้องการพยากรณ์นักศึกษาที่มีคะแนนความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตนว่าความน่าจะเป็นนักศึกษาจะเป็นนักศึกษาคงอยู่หรือนักศึกษาออกกลางคันสามารถทำได้โดยการคำนวณความน่าจะเป็น

$$P = \frac{e^{-4.285+.081X_3+.073X_5}}{1+e^{-4.285+.081X_3+.073X_5}}$$

ในที่นี้ผู้วิจัยสมมติคะแนนความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตนจำนวน 4 คู่ การจัดนักศึกษาเข้ากลุ่มใช้ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.5 ดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดง Log(Odds) และค่าความน่าจะเป็น

(X_3, X_5)	Log (Odds)	ค่าความน่าจะเป็น (P)	แปลความหมาย
(32, 42)	1.400	0.8022	นักศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มคงอยู่
(21, 35)	-0.002	0.4995	นักศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มออกกลางคันแต่มีโอกาสที่จะเป็นนักศึกษาคงอยู่ได้
(22, 44)	0.006	0.5015	นักศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มนักศึกษาคงอยู่แต่มีโอกาสที่จะเป็นนักศึกษออกกลางคันได้
(20, 12)	-1.032	0.2627	นักศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มออกกลางคัน

จากตาราง 13 ค่าความน่าจะเป็นแสดงให้เห็นว่าสามารถจัดนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มคงอยู่ คือนักศึกษาที่มีค่าความน่าจะเป็นมากเข้าใกล้ 1.000 นักศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มออกกลางคัน คือนักศึกษาที่มีค่าความน่าจะเป็นน้อยเข้าใกล้ 0 และนักศึกษาที่มีค่าความน่าจะเป็นใกล้ 0.5 นั่นคือ นักศึกษากลุ่มนี้มีความเสี่ยงที่จะเปลี่ยนกลุ่มได้ จึงควรพัฒนานักศึกษากลุ่มออกกลางคันที่มีค่าความน่าจะเป็นใกล้ 0.5 ให้ค่าความน่าจะเป็นสูงขึ้นเพื่อให้อยู่ในกลุ่มคงอยู่

2. ผลการศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับเงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่และการออกกลางคัน คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นคำถามทั่วไปและคำถามนำไปสู่ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม ความผูกพันต่อเป้าหมาย ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย การรับรู้ความสามารถของตน และพฤติกรรมการเผชิญปัญหา สำหรับผู้ให้ข้อมูลทั้งนักศึกษาคงอยู่และนักศึกษาออกกลางคัน รายละเอียดดังนี้

2.1 การบูรณาการทางวิชาการ

การบูรณาการทางวิชาการ หมายถึง ผลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทั้งระบบวิชาการ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ การได้รับการพัฒนาทางวิชาการ การได้รับการพัฒนาทางสติปัญญา ที่ทางมหาวิทยาลัยหรือทางคณะจัดขึ้นนั้น เป็นสาเหตุที่ให้นักศึกษาคงอยู่หรือออกกลางคันหรือไม่ อย่างไร ผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูล ดังนี้

“...ตอนปี 1 ปีที่แล้ว เกือบจะไม่รอดครับ ผมมาเจอวิชาคำนวณ ซึ่งผมเรียนมาแล้วตั้งแต่ ม.ปลาย แต่มันยากขึ้น ผมไปไม่ถูกเลยครับ แต่ผ่านพ้นมาได้ ได้แค่ 2 ตัวนะครับ ยังเหลืออีกตัว...” “... ส่วนกิจกรรมทางวิชาการหรือครับที่สาขาผม ก็ไม่มีกิจกรรมพิเศษในปีแรก ๆ แต่ผมเห็นรุ่นพี่เขาไปแข่งขัน...” “...เรื่องการแสดงความคิดเห็น อาจารย์ที่สอนก็จะถามมีอะไรจะถาม จะเสนอแนะไหม แต่ผมก็ไม่รู้จะถามอะไรครับ”

NP 6

ซึ่งมีนักศึกษาให้ข้อมูลสอดคล้องกับ NP6 ไว้ดังนี้

“... อาจารย์ก็ตั้งใจสอนมีกิจกรรมในห้องเรียนบ้าง นอกห้องเรียนบ้าง ในเทอมแรกยังไม่มีการแข่งขันทางวิชาการ แต่ในเทอมนี้รู้ว่าช่วงเดือนมกราคมจะมีงานสถาปนา ในงานมีการแข่งขันทางวิชาการ แต่ก็ยังคงเข้าแข่งขันไม่ได้เพราะอยู่ปี 1 ยังไม่มีความรู้อะไรมาก แต่ก็จะไปดูนะคะ” และ “... ในส่วนที่เป็นตัวที่ตัดสินใจว่าจะคงเรียนอยู่ต่อไปหรือจะลาออกหรือไม่ คิดว่าน่าจะเรียนต่อนะคะ ตั้งใจว่าจะเรียนสาขานี้อยู่แล้วคะ”

NP10

ทั้งนี้มีความคิดเห็นของนักศึกษาที่ออกกลางคันสอดคล้องกับ NP6 และ NP10 เกี่ยวกับกิจกรรมทางวิชาการ ไว้ดังนี้

“...ถ้าถามในด้านเกี่ยวกับวิชาการ มหาวิทยาลัยให้อะไร คณะให้อะไร หรือคะ หนูเรียนคณะบริหารก็ดีนะคะ อาจารย์ก็สอนเต็มที่ เอาใจใส่ดี มีกิจกรรมบ้างแต่ในปีแรกก็เป็นกิจกรรมรับน้องคะ ไม่ได้เป็นกิจกรรมทางวิชาการ...”

NP3

2.2 การบูรณาการทางสังคม

การบูรณาการทางสังคม หมายถึง ผลที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับระบบสังคม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปฏิสัมพันธ์ กับอาจารย์ เพื่อนนักศึกษา เจ้าหน้าที่ ฯลฯ ที่ได้เกี่ยวข้องระหว่างกันทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูล ดังนี้

“...เข้ากิจกรรมรับน้อง กิจกรรมปฐมนิเทศ ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น...” NP6

มีข้อมูลที่สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล NP 6 ได้แก่

“...เข้ามาก็ต้องเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ ส่วนกิจกรรมรับน้องก็เข้าร่วม สนุกดี...”

และ “...เพื่อนในห้องก็ดี ในกลุ่มก็ช่วยเหลือกัน...”

NP4 และ NP10

นอกจากนี้ศึกษาลาออกได้ข้อมูลสอดคล้องกัน ได้แก่

“...เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ ดีครับ มีเพื่อนเยอะดี แต่ก็ไม่ค่อยชอบกิจกรรมรับน้อง...” และ “...การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ที่นี่ดี ให้คำแนะนำดี...” ...อาจารย์ ก็ดีสอนดี แต่บางวิชาไม่ชอบเรียน...”

NP5 และ NP9

2.3 ความผูกพันต่อเป้าหมาย

ความผูกพันต่อเป้าหมาย หมายถึง การที่นักศึกษา มีความยึดมั่นต่อเป้าหมาย มีความพยายามกระทำในสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีความมุ่งมั่นและให้ความสำคัญต่อความสำเร็จ ผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลสอดคล้องกัน ดังนี้

“...ตอนมาเรียนก็ตั้งเป้าไว้ค่ะ อยากจะจบภายใน 4 ปีค่ะ.....เวลาเรียน ก็พยายามค่ะ ทำการบ้านเองบ้าง ทำกับเพื่อนบ้างค่ะ.....ตั้งใจสอบเข้ามาเองเลยค่ะ อยากจะเป็นครูค่ะ.....มีค่ะ วิชาที่ยาก ก็พยายามนะค่ะ.....การบ้านก็ทำเองบ้าง ดูเพื่อนบ้างค่ะ...”

“...บางทีก็หาข้อมูลในเน็ตบ้าง.....วิชาที่ยากก็พวกคำนวณ แต่ก็พยายามให้ผ่านครับ.....รู้ครับจะจบก็ต้อง 2.00...”

NP3 และ NP8

มีผู้ให้ข้อมูลที่ต่างออกไป ได้แก่

“...เจอวิชายาก ก็ drop ครับ กลัวถูก tire อาจจบช้ากว่า 4 ปี แต่ก็ดีกว่าไม่จบครับ...”

NP3

“...ผมสอบเข้ามาเองเลยครับ แต่มีวิชาหนึ่งที่ผมไม่ไหว วิชาอื่นผมได้นะครับ ผม
เลยออกดีกว่า ผมพยายามแล้วครับ...”

NP5

2.4 ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย

ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย หมายถึง การที่นักศึกษาที่มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย มีความพยายามเพื่อความสำเร็จของมหาวิทยาลัย มีความภาคภูมิใจที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ยินดีที่จะปกป้องและรักษาชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน ดังนี้

“...เลือกเรียนที่นี่เพราะอาเป็นศิษย์เก่าที่นี่ เข้ามาเรียนก็ดี...”

“...ชอบนะ ที่นี่ก็ดี ตอนเข้ามาเพื่อนชวนมา อยู่ไปก็ชอบ.....อยู่มาปีนึง ภูมิใจค่ะ
จะเรียนให้จบที่นี่ค่ะ...”

“...ดีเลยค่ะ ใครถามเรียนที่ไหน บอกเลยค่ะ สถาปัตย์ ราชมงคลดพระนคร...”

“...มหาวิทยาลัยนี้ก็ดีครับ.....ที่ออกไปเหวอครับ เรียนเกรดไม่ถึง.....ปีหน้าสอบ
เข้าใหม่ครับ สาขาเดิม...”

NP1, NP3 ,NP12 และ NP7

มีข้อมูลที่ต่างออกไป “...เฉยๆนะ เรียนที่ไหนก็เหมือนกัน...” “...ปีหน้าลองไป
สอบใหม่ ไม่ได้ก็เรียนต่อ...”

NP9

2.5 การรับรู้ความสามารถของตน

การรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง ความเชื่อมั่นของนักศึกษาในความสามารถ
ของตนเองในการจัดการ และการแสดงพฤติกรรม เกี่ยวกับการเรียนการร่วมกิจกรรมทั้งใน
ห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน ดังนี้

“...ไหวค่ะ สอบเข้าได้แล้ว เรียนไหวค่ะ.....วิชาที่ยาก ก็ทำการบ้านกับเพื่อน...”

“...ก็มีบางวิชาที่ต้องรายงานหน้าชั้น ก็เราบ้าง เพื่อนบ้าง.....วิชาสาขาที่ยาก แต่
ก็ได้ ถามเพื่อนบ้าง...”

“...วิชายาก ภาษาอังกฤษ แต่ก็สอบผ่าน.....วิชาอื่น บางทีก็ติวกับเพื่อน ไหวอยู่...”

“...การบ้านวิชาในสาขา วาดรูป ออกแบบ เยอะมาก ชอบวาดรูปอยู่แล้ว ทำได้...”

NP1, NP4, NP11 และ NP12

มีผู้ให้ข้อมูลที่ต่าง ได้แก่

“...วิชาคำนวณครับ ไม่ไหว ถอนก่อน ค่อยลงใหม่...”

“...วิชาคำนวณครับ สอบไม่ได้คะแนน มันยาก...”

“...เรียนไม่ไหว วิชายากเกิน สอบใหม่...”

NP6, NP8 และ NP9

2.6 พฤติกรรมการเผชิญปัญหา

พฤติกรรมการเผชิญปัญหา หมายถึง ความพยายามหรือความสามารถของ นักศึกษาในการจัดการหรือแก้ไขสถานการณ์ที่นักศึกษาประเมินว่าสถานการณ์นั้นน่าจะเป็น อุปสรรคก่อให้เกิดปัญหาหรือก่อให้เกิดความเครียด ผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน ดังนี้

“...มีบางวิชาเรียนไม่เข้าใจ ก็ถามเพื่อนบ้าง...”

“...ปัญหาเรื่องเรียน ก็พวกรับบ้าน ทำไม่ทันก็ลอกเพื่อนบ้าง...”

“...การบ้าน อ.สั่งการบ้านชนกัน ในกลุ่มก็ช่วยกัน.....บางที่ทำไม่ทัน ก็ไม่ส่งเลย...”

“...งานสาขาเยอะมาก บางทีก็ทำถึงเช้าเลย...”

NP2, NP3, NP8 และ NP12

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลพบว่า การคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษามีเหตุผล หรือเงื่อนไขที่แตกต่างกันไม่มาก ได้แก่ **การบูรณาการทางวิชาการ** ในระหว่างเรียนทั้งนักศึกษาคงอยู่ และการออกกลางคันไปแล้วได้รับกิจกรรมที่เหมือนกัน กิจกรรมเสริมหลักสูตรยังมีไม่ค่อยมีสำหรับ นักศึกษาปี 1 – 2 ดังที่นักศึกษากล่าวว่า ไม่มีกิจกรรมพิเศษในปีแรกๆ แต่ผมเห็นรุ่นพี่เขาไปแข่งขัน หรือ ในเทอมแรกยังไม่มีการบูรณาการ แต่ในเทอมนี้รู้ว่าช่วงเดือนมกราคมจะมีงานสถาปนาในงานมีการ แข่งขันทางวิชาการ แต่ก็ยังคงเข้าแข่งขันไม่ได้เพราะอยู่ปี 1 ยังไม่มีความรู้อะไรมาก เป็นต้น เช่นเดียวกับ **การบูรณาการทางสังคม** ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ ทำให้ผู้ให้ข้อมูลได้รู้จัก เพื่อน รู้จักการอยู่กับเพื่อน ผู้ให้ข้อมูลกล่าว กิจกรรมปฐมนิเทศ ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น หรือ ส่วนกิจกรรมรับ น้องก็เข้าร่วม สนุกดี หรือ กิจกรรมปฐมนิเทศ ดีครับ มีเพื่อนเยอะดี การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ หรืออาจารย์ ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็น การติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ที่นี้ดี ให้คำแนะนำดี หรือ อาจารย์ก็ดี **สอนดี ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย** ผู้ให้ข้อมูลทั้งคงอยู่และออกกลางคัน ให้ความเห็นเกี่ยวกับ มหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน ดังนักศึกษากล่าว ชอบนะ ที่นี้ก็ดี ตอนเข้ามาเพื่อนชวนมา อยู่ไปก็ชอบ หรือ ออกไปเหวอครับ เรียนเกรดไม่ถึง.....ปีหน้าสอบเข้าใหม่ครับ สาขาเดิม แต่ก็มิให้ข้อมูลที่ต่าง เหยย ๆ นะ เรียนที่ไหนก็เหมือนกัน แต่ก็กล่าวเสริม ปีหน้าลองไปสอบใหม่ ไม่ได้ก็เรียนต่อ แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูล ยังคงเรียนในมหาวิทยาลัยเดิมต่อไปได้ และ**พฤติกรรมการเผชิญปัญหา** ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มคงอยู่และ กลุ่มออกกลางคันให้ข้อมูลที่สอดคล้องกัน

แต่พบข้อมูลที่แตกต่างกันในผู้ให้ข้อมูลคงอยู่และออกกลางคัน ได้แก่ **ความผูกพันต่อเป้าหมาย** ผู้ให้ข้อมูลจะพยายามทำให้จบภายในเวลาที่กำหนดจากข้อมูล *เวลาเรียน* ก็พยายาม*คะ* ทำการบ้านเองบ้าง ทำกับเพื่อนบ้าง*คะ* หรือ *วิชาที่ยาก* ก็พยายาม*นะคะ*.....การบ้านก็ทำเองบ้าง ดูเพื่อนบ้าง*คะ* หรือ *วิชาที่ยากก็พวกคำนวณ* แต่ก็พยายามให้ผ่าน*ครับ* ซึ่งพบข้อมูลที่ต่าง เจอวิชายาก ก็ *drop* *ครับ* *กลัวถูก tire* อาจจะทำซ้ำกว่า 4 ปี แต่ก็ดีกว่าไม่จบ และพบข้อมูลในผู้ให้ข้อมูลที่ออกกลางคันแล้วว่า *ผมสอบเข้ามาเองเลยครับ* มีวิชาหนึ่งที่ผมไม่ไหว วิชาอื่นผมได้นะ*ครับ* ผมเลยออกดีกว่า และนอกจากนี้ การให้ความหมายของการ**รับรู้ความสามารถของตนเอง**ของผู้ให้ข้อมูลที่คงอยู่และออกกลางคันแตกต่างกัน ดังนี้ *ไหวคะ* สอบเข้าได้แล้ว *เรียนไหวคะ* วิชาที่ยาก ก็ทำการบ้านกับเพื่อน หรือ การบ้านวิชาในสาขา *วาดรูป ออกแบบ เยอะมาก สอบวาดรูปอยู่แล้ว ทำได้* ซึ่งมีข้อมูลที่ต่าง วิชา*คำนวณ* *ครับ* *ไม่ไหว* ถอนก่อน *ค่อยลงใหม่* หรือ *เรียนไม่ไหว* วิชา*ยากเกิน* สอบใหม่ นอกจากนี้ยังมีข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลออกกลางคันในสาเหตุของการออกกลางคัน ได้แก่ ย้ายสถานที่เรียนเนื่องจากเดินทางลำบาก สอบเข้าเรียนใหม่เนื่องจากสาขาวิชาเดิมไม่ชอบเรียน ลาออกไปทำงานก่อนไม่มีเงินค่าลงทะเบียน เป็นต้น

จากการศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและการศึกษาเงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่และออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ พบว่า ความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน เป็นตัวแปรที่จำแนกการคงอยู่และออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ และเป็นส่วนหนึ่งของเหตุผลของการออกกลางคัน รวมทั้งตัวแปรทั้งสองมีผลต่อผลการเรียน ทำให้ผลการเรียนอยู่ในระดับที่ไม่ผ่านเกณฑ์ นักศึกษาจึงพึ่งสภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา โดยการนำความผูกพันต่อเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตนเป็นเนื้อหาร่วมกับการดำเนินด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

1. ผลการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

ผลการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 11 กิจกรรม ดังตาราง 14

ตาราง 14 แสดงขอบเขตเนื้อหา ระยะเวลา และแนวคิด

วันที่	ขั้นตอน	เวลา/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด	
1	P=Prepare	08:30 – 09:00 น.	ลงทะเบียน		
		Module 1 : เรียนรู้กับเกม			
		09:00 – 09:30 น. กิจกรรมที่ 1 มารู้จักกันเถอะ	1. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาทราบถึงจุดมุ่งหมายและบทบาทของตนเองในการเข้าร่วมโปรแกรม 3. เพื่อให้นักศึกษาฝึกการสังเกตและการฟัง	การยอมรับและความต้องการสร้างมิตรภาพ	
		09:30 – 10:30 น. กิจกรรมที่ 2 Yes, We can	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาทราบถึงความสำคัญกับความผูกพันต่อเป้าหมาย 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาเรียนรู้ถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง	1. ความผูกพันต่อเป้าหมาย 2. การรับรู้ความสามารถของตนเอง (ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จและการเห็นแบบอย่าง)	
		10:30 – 10:45 น.	รับประทานอาหารว่าง		
		10.45 – 12:00 น. กิจกรรมที่ 3 ปริศนาท้าทาย	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาทราบถึงความสามารถของตนเอง 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ฝึกความพยายามที่ทำให้กิจกรรมบรรลุความสำเร็จ	1. การรับรู้ความสามารถของตนเอง (ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จและการใช้คำพูดชักจูง) และความผูกพันต่อเป้าหมาย	
		12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน		

ตาราง 14 (ต่อ)

วันที่	ขั้นตอน	เวลา/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด	
2	S=Stimulate	Module 2 : กระตุ้นแรงบันดาลใจ			
		13:00 – 14:30 น. กิจกรรมที่ 4 เรียนรู้กับรายการ แข่งขัน	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เห็นบุคลากรใน กิจกรรมต่าง ๆ เกิดแรงบันดาลใจและเกิด การตั้งเป้าหมาย 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เห็นบุคลากรใน กิจกรรมต่าง ๆ เกิดความพยายาม มุ่งมั่น ตั้งใจ เพื่อเป้าหมายของตนเอง	1. ความผูกพันต่อ เป้าหมาย 2. การใช้คำพูดชักจูง	
		14:30 – 14:45 น.	รับประทานอาหารว่าง		
		14:45 – 16:00 น. กิจกรรมที่ 5 เรียนรู้จากคนดัง	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดแรงบันดาลใจให้มี ความมุ่งมั่น ให้บรรลุด้วยความสามารถ ของตนเอง	1. การรับรู้ ความสามารถของตน (การใช้ตัวแบบ)	
		16:00 – 16:30 น.	สรุปประจำวัน		
		09:00 – 10:30 น. กิจกรรมที่ 6 คลิปนี้ได้อะไร	1. เพื่อให้ให้นักศึกษารับรู้จากประสบการณ์ ของคนอื่นและทำให้ตัวเองเกิดการรับรู้ ความสามารถของตน	1. การรับรู้ ความสามารถของตน (การใช้ตัวแบบ)	
		10:30 – 10:45 น.	รับประทานอาหารว่าง		
		10:45 – 12:00 น. กิจกรรมที่ 7 เรียนรู้จากบุคคล ต้นแบบ	1. เพื่อให้ให้นักศึกษารับรู้จากประสบการณ์ ของคนอื่นและทำให้ตัวเองเกิดการรับรู้ ความสามารถของตน	1. การรับรู้ ความสามารถของตน (การใช้ตัวแบบ)	
		12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน		
		P=Practice		Module 3 : กำหนดเป้าหมายเพื่อตนเอง	
13:00 – 14:30 น. กิจกรรมที่ 8 เป้าหมายสำคัญ อย่างไร	1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจถึงการ ตั้งเป้าหมายและความผูกพันต่อเป้าหมาย 2. เพื่อให้ให้นักศึกษาบอกความสำคัญและ ประโยชน์ของการตั้งเป้าหมายและความ ผูกพันต่อเป้าหมาย			1. การตั้งเป้าหมาย และความผูกพันต่อ เป้าหมาย	
14:30 – 14:45 น.	รับประทานอาหารว่าง				

ตาราง 14 (ต่อ)

วันที่	ขั้นตอน	เวลา/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด
		14: 45 – 16:00 น. กิจกรรมที่ 9 SMART Goal	1. เพื่อให้ นักศึกษาฝึกการตั้งเป้าหมายในการเรียนด้วย SMART Goals 2. เพื่อให้ นักศึกษากำหนดแนวทางเพื่อให้เป้าหมายบรรลุ	1. การตั้งเป้าหมาย
		16.00 – 16.30 น.	สรุปประจำวัน	
3	P=Pursue	09:00 – 10:30 น. กิจกรรมที่ 10 แลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. เพื่อให้ นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	1. ความผูกพันต่อเป้าหมาย 2. การรับรู้ ความสามารถของตน (การใช้คำพูดชักจูง)
		10:30 – 10:45 น.	รับประทานอาหารว่าง	
		10:45 – 12:00 น. กิจกรรมที่ 10 (ต่อ)	1. เพื่อให้ นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	1. ความผูกพันต่อเป้าหมาย 2. การรับรู้ ความสามารถของตน (การใช้คำพูดชักจูง)
		12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
		13:00 – 14:45 น. กิจกรรมที่ 11 เป้าหมายทางการเรียน	1. เพื่อให้ นักศึกษาแลกเปลี่ยนสิ่งที่ตั้งใจและเป้าหมายที่จะดำเนินการในระยะเวลาการศึกษา	1. การรับรู้ ความสามารถของตน 2. การตั้งเป้าหมาย
		14:45 – 15:00 น.	รับประทานอาหารว่าง	
		15:00 – 16:00 น.	สรุปประเด็น	

ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการอำรงรักษา PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจ
คงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการดำรงรักษา PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับความเหมาะสม
1	หลักการของรูปแบบการดำรงรักษา	4.40	0.55	มาก
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการดำรงรักษา	4.40	0.55	มาก
3	แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบการดำรงรักษา	4.00	0.00	มาก
4	กระบวนการหรือขั้นตอนในการใช้รูปแบบการดำรงรักษา	4.40	0.55	มาก
5	กิจกรรมในรูปแบบการดำรงรักษา	3.60	0.55	มาก
6	วัตถุประสงค์ของกิจกรรม	4.20	0.45	มาก
7	ความเหมาะสมของกิจกรรม	3.80	0.45	มาก
8	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	4.20	0.45	มาก
9	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	4.00	0.71	มาก
10	ระยะเวลาการใช้รูปแบบจำนวน 3 วัน	3.60	0.55	มาก
	รวม	4.06	0.55	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่เท่ากับ 4.06 มีความเหมาะสมในระดับมากทั้งภาพรวมและประเด็นย่อย โดยหลักการของรูปแบบการดำรงรักษา วัตถุประสงค์ของรูปแบบการดำรงรักษา และการบวนการหรือขั้นตอนในการใช้รูปแบบการดำรงรักษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับกิจกรรมในรูปแบบการดำรงรักษาและระยะเวลาในการใช้รูปแบบจำนวน 3 วัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงรูปแบบการดำรงรักษาในประเด็น
 1) ควรปรับกิจกรรมให้ครอบคลุมกับสาระ และปรับกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ที่ซ้ำซ้อน 2) ควรใช้ตัวแบบที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งตัวแบบของผู้วิจัยอาจไม่ใช่ตัวแบบของนักศึกษา 3) ควรปรับการสรุปผลให้มีความหลากหลาย 4) กิจกรรมบางกิจกรรมมีระยะเวลานานเกินไปอาจทำให้นักศึกษาไม่เกิดความสนใจ และ 5) บางกิจกรรมควรให้นักศึกษาทำซ้ำเพื่อก่อให้เกิดความตระหนัก จากข้อเสนอแนะดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงกิจกรรมที่มีความซ้ำซ้อนออก และปรับกิจกรรมที่มีระยะเวลานานโดยกำหนดเป็นกิจกรรมย่อย สำหรับตัวแบบนั้นผู้วิจัยได้สอบถามจากนักศึกษาที่มีวัยเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นจากตัวแบบของนักศึกษาเอง ดังตัวอย่างกิจกรรม

ตัวอย่างกิจกรรม

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม คลิปนี้ให้อะไร

แนวคิด

การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของผู้อื่น ผู้ที่รับรู้สามารถนำมาเทียบเคียงกับพฤติกรรมของตนเอง โดยที่ผู้ที่จะเกิดพฤติกรรมและเกิดการกระตุ้นทางอารมณ์ ทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองดีขึ้น ทำให้แสดงออกถึงความสามารถในตนเองดีขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ศึกษารับรู้จากประสบการณ์ของคนอื่นและทำให้ตัวเองเกิดการรับรู้ความสามารถของตน

เวลา 1 ชั่วโมง 15 นาที

อุปกรณ์

1. คลิปสัมภาษณ์เฉอปรางค์ เฉอปราง อารีย์กุล กัปตันแห่ง BNK48 - The Standard Daily

2. แบบบันทึกรายงานตนเอง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยพูดคุยกับนักศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่มีความพยายามทำให้เป้าหมายของบุคคลนั้นสำเร็จ แม้บางเป้าหมายอาจใช้เวลานาน

2. นักศึกษารู้จักหรือเคยอ่านหรือเคยได้ยินนำมาแลกเปลี่ยน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ให้นักศึกษาดูคลิปสัมภาษณ์เฉอปรางค์ เฉอปราง อารีย์กุล กัปตันแห่ง BNK48 - The Standard Daily (<https://www.youtube.com/watch?v=VnoWWHibvPM>)

2. ให้นักศึกษาร่วมกันอภิปรายหลังจากดูคลิป นักศึกษาได้อะไรบ้าง นักศึกษานำสิ่งที่เรียนรู้มาเขียนเป็นบทสรุปสั้น ๆ และนักศึกษานำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการเรียนอย่างไร

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยและนักศึกษาร่วมกันอภิปราย สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ในการทำกิจกรรม

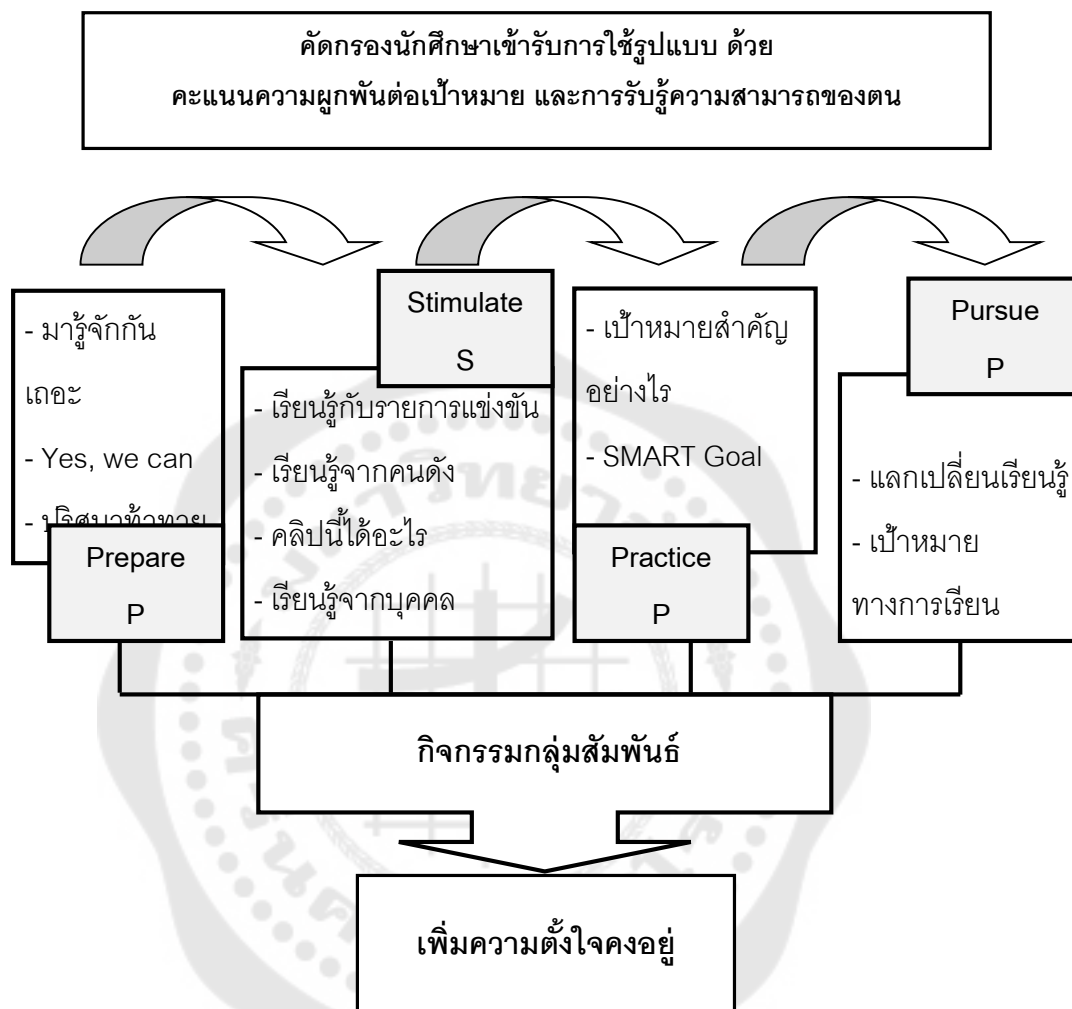
2. ให้นักศึกษานำสิ่งที่ได้เรียนรู้ลงในแบบรายงานตนเอง

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น และการอภิปราย
2. บันทึกรายงานตนเอง

แบบบันทึกรายงานตนเอง	
"คลิปนี้ให้อะไร"ชื่อ.....	
1. จากการทำกิจกรรม "คลิปนี้ให้อะไร" นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง	

จากผลการพัฒนารูปแบบการอำรุงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ สามารถแสดงเป็นแผนภาพกระบวนการพัฒนารูปแบบ ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 แสดงกระบวนการพัฒนารูปแบบการจํารักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

2. ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระหว่างก่อนการอบรม หลังการอบรม และหลังการอบรมเสร็จสิ้น 1 เดือน

การนำเสนอผลการเปรียบเทียบความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระหว่างก่อนการอบรม หลังการอบรม และหลังการอบรมเสร็จสิ้น 1 เดือน แบ่งเป็น ข้อมูลเบื้องต้น และผลการเปรียบเทียบความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รายละเอียด ดังนี้

ข้อมูลเบื้องต้น

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ รหัส 60 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่มีค่าพยากรณ์การคงอยู่ต่ำ จำนวน 20 คน สุ่มท้าย และยินยอมเข้าร่วมโปรแกรม รายละเอียดดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงข้อมูลเบื้องต้น

เพศ	คณะ วิศวกรรมศาสตร์	ครุศาสตร์	วิทยาศาสตร์และ	รวม
		อุตสาหกรรม	เทคโนโลยี	
ชาย	10	5	1	16
หญิง	2	1	1	4
รวม	16	6	2	20

จากตาราง 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นนักศึกษาเพศชายจากคณะ วิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 10 คน และมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความตั้งใจคงอยู่ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ แยกตามช่วงของเวลาการวัด ดังตาราง 17

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปร จำแนกตามช่วงเวลาการวัด

ตัวแปร	n	ก่อนการใช้รูปแบบ		หลังการใช้รูปแบบ ทันที		หลังการใช้รูปแบบ เสร็จสิ้น 1 เดือน	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ความตั้งใจคงอยู่	20	4.43	.56	5.01	.50	5.04	.47

จากตาราง 17 พบว่า คะแนนความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ในระยะหลังการใช้รูปแบบเสรีจลิน์ 1 เดือน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 5.04$) รองลงมาหลังการใช้รูปแบบทันที ($\bar{X} = 5.01$) และ ก่อนการใช้รูปแบบ ($\bar{X} = 4.43$)

2) ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระหว่างก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบทันที และหลังการใช้รูปแบบเสรีจลิน์ 1 เดือน

การวิจัยในระยนี้ได้ออกแบบการวิจัยในลักษณะการวัดซ้ำ ใช้สถิติ One-way Repeated Measures ANOVA งานวิจัยนี้มีตัวแปรตามตัวแปรเดียวคือ ความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยก่อนวิเคราะห์จะต้องทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติเบื้องต้นของสถิติ One-way Repeated Measures ANOVA ได้แก่ การทดสอบข้อตกลง Compound Symmetry โดยพิจารณาค่าความแปรปรวนของคะแนนความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ แต่ช่วงเวลาด้วย Mauchly's Test พบว่า ความแปรปรวนของคะแนนจากการวัดซ้ำแต่ละช่วงเวลามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Mauchly's $W = .930$, Approx. Chi-Square = 1.134, $df = 2$, $p = .518$) แสดงว่า ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยของการวัดซ้ำ 3 ครั้งเป็น Compound Symmetry ซึ่งหมายถึง ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรตามแต่ละครั้งที่วัดซ้ำและความแปรปรวนของตัวแปรตามในการวัดซ้ำแต่ละครั้งไม่แตกต่างกัน และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรแบบวัดซ้ำพิจารณาจากช่วงเวลา โดยใช้ Multivariate tests ดังตาราง 18

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรแบบวัดซ้ำ โดยพิจารณาช่วงเวลาการวัด

	Multivariate Tests	Value	F	Hypothesis df	Error df	p.	η^2	Observed Power
ภายในกลุ่ม								
ช่วงเวลา	Pillai's Trace	.534	10.332	2.000	18.000	.001**	.534	.970
	Wilks' Lambda	.466	10.332	2.000	18.000	.001**	.534	.970
	Hotelling's Trace	1.148	10.332	2.000	18.000	.001**	.534	.970
	Roy's Largest Root	1.148	10.332	2.000	18.000	.001**	.534	.970

หมายเหตุ ** $p < .01$

จากตาราง 18 ค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรในการทดสอบ มีสถิติ 4 ตัว ซึ่งผลของการคำนวณมีค่าใกล้เคียงกัน จากผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสถิติ Wilks' Lamda ($F = 10.332$, $df = 2$, $p = .001$) แสดงว่า การวัดความตั้งใจของผู้ที่วัดทั้ง 3 ครั้งแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการทดสอบของ Sphericity Assumed ในการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความตั้งใจของผู้ของนักศึกษา ($F = 9.799$, $df = 2$, $p < .000$) โดยค่าขนาดอิทธิพลของความแตกต่างอยู่ในระดับมาก (Effect Size: $\eta^2 = .340$) ซึ่งผลการศึกษามีจำนวนตัวอย่างและขนาดอิทธิพลของความแตกต่างเพียงพอต่อการส่งผลให้มีนัยสำคัญทางสถิติจริง (Observed power = .975) แสดงว่าอิทธิพลของรูปแบบการรักษารักษาเพื่อส่งเสริมการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติไม่คงที่ กล่าวคือ คะแนนความตั้งใจของผู้ของนักศึกษาแตกต่างกันเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาการวัด จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่มีการวัดซ้ำ โดยใช้ Bonferroni method ดังตาราง 19

ตาราง 19 การเปรียบเทียบรายคู่ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

ตัวแปรที่วัด	ช่วงเวลาการวัด	\bar{X}	ช่วงเวลาการวัด		
			ก่อนการใช้รูปแบบ	หลังการใช้รูปแบบ	หลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน
ความตั้งใจคงอยู่	ก่อนการใช้รูปแบบ	4.43	-	.579**	.613**
	หลังการใช้รูปแบบ	5.01		-	.033
	หลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน	5.04			-

หมายเหตุ ** $p < .01$

จากตาราง 19 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความตั้งใจของผู้ก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบทันที แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้รูปแบบทันที สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และคะแนนความตั้งใจของผู้ก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้รูปแบบทันทีและหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน ความตั้งใจของผู้ยังมีความคงทน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และ 2) เพื่อพัฒนาแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ โดยแบ่งการวิจัยเป็น 2 ระยะ **ระยะที่ 1** ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นนักศึกษาคงอยู่ 574 คน และนักศึกษาออกกลางคัน 123 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามปัจจัยเชิงจำแนก 6 ตัวแปร และตอนที่ 2 ศึกษาสาเหตุหรือเงื่อนไขของการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา โดยการสัมภาษณ์นักศึกษา 12 คน **ระยะที่ 2** พัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา และศึกษาผลการใช้รูปแบบ แบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา โดยผู้วิจัยนำรูปแบบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ และตอนที่ 2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ โดยการนำรูปแบบไปใช้กับนักศึกษาจำนวน 20 คน โดยมีแบบแผนการทดลองก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบ วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความตั้งใจคงอยู่ก่อนการใช้รูปแบบ หลังการใช้รูปแบบทันที และหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำทางเดียว ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกและเงื่อนไขหรือสาเหตุของการคงอยู่และการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน มีอำนาจในการจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา ($\beta = 0.081$, $\beta = 0.073$ ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสมการทำนายการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร ได้สมการถดถอยโลจิสติกส์ที่เหมาะสมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 คือ $\log(\text{Odds}) = -4.258 + .081 (\text{ความผูกพันต่อเป้าหมาย}) + .073 (\text{การรับรู้ความสามารถของตนเอง})$ ซึ่งสมการมีประสิทธิภาพในการทำนายโดยภาพรวมได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 82.70

2. เงื่อนไขหรือสาเหตุที่สัมพันธ์กับการคงอยู่หรือการออกกลางคัน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลให้ความเห็นในการคงอยู่และการออกกลางคันของผู้ให้ข้อมูลที่คงอยู่ในมุมมองความเห็นส่วนตัวกับตนเอง ผู้ให้ข้อมูลมีเป้าหมายในตนเองถึงการศึกษา ความตั้งใจที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ และสาขาที่ซึ่งก่อนที่จะเข้าศึกษาได้ศึกษาถึงสาขาหรือได้ข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยและสาขาที่ตนต้องการศึกษามบ้าง บางคนมีญาติซึ่งจบจากสถานศึกษาแห่งนี้เป็นต้นแบบ จึงเข้าศึกษาและมีความต้องการที่จะศึกษาให้จบ เช่นเดียวกับญาติบางคนให้ความเห็นว่า เมื่อเข้ามาเรียนแล้วก็จะพยายามที่จะเรียนให้จบเพื่อนำไปประกอบอาชีพและทำงานเพื่อครอบครัว และมีความเห็นต่อผู้ที่ออกกลางคันไป ในการเรียนชั้นปีที่ 1 ว่าเพื่อนบางคนที่สอบเข้ามาได้ แต่ก็ไม่พยายามเรียน ซึ่งเห็นได้จากเวลานัดหมายเพื่อติวหรือเรียนเพิ่มเติม ก็มีเพื่อนที่ไม่มาติวหรือเรียนชดเชย แต่กลับให้ความสนใจในกิจกรรมอื่นมากกว่า ซึ่งทำให้ผลการเรียนต่ำไม่เป็นไปตามเกณฑ์ จึงทำให้หลายคนพ้นสภาพนักศึกษาไป มีบางคนที่ได้เข้าเรียนตลอดเวลาแต่ไม่ได้พยายามเท่าที่ควร เวลาเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการเรียน แต่สนใจในสิ่งอื่นแทน ส่วนข้อมูลจากผู้ที่ออกกลางคันเกี่ยวกับการเรียน กล่าวว่า บางรายวิชายากเกินไป หลักสูตรยากเกินไป ได้พยายามที่จะเรียนแล้วแต่ก็ไม่ผ่าน จึงตัดสินใจลาออกเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาอื่น และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่พ้นสภาพการเป็นนักศึกษาไปแล้วก็ให้ข้อมูลในทำนองเดียวกัน คือ เนื้อหาวิชายากเกินไป เรียนไม่ไหว และตนเองไม่เหมาะกับสาขาวิชานั้น

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา และศึกษาผลการใช้รูปแบบ

1. ผลการพัฒนารูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและบูรณาการกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความผูกพันต่อเป้าหมาย การรับรู้ความสามารถของตน รูปแบบการพัฒนานักศึกษา และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ รูปแบบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม (Prepare : P) ขั้นที่ 2 ขั้นกระตุ้น (Stimulate : S) ขั้นที่ 3 ขั้นการ

ฝึกปฏิบัติ (Practice : P) และขั้นที่ 4 ขั้นติดตาม (Pursue : P) มีกิจกรรมทั้งหมด 11 กิจกรรม ระยะเวลาของการใช้รูปแบบจำนวน 3 วัน โดยที่วันที่ 2 และวันที่ 3 ห่างกัน 1 สัปดาห์ ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06

2. ผลเปรียบเทียบความตั้งใจของผู้เรียน นักศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยความตั้งใจอยู่ก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบทันที แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้รูปแบบทันทีสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และคะแนนความตั้งใจอยู่ก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้รูปแบบทันทีและหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าหลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน ความตั้งใจอยู่ยังมีความคงทน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย มีประเด็นการศึกษาที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. ความผูกพันต่อเป้าหมายมีอำนาจในการจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า ความผูกพันต่อเป้าหมายเป็นตัวแปรที่สำคัญ ที่ทำให้ผู้เรียนจบการศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้ สิ่งที่คาดหวังจะไม่บรรลุตามเป้าหมาย ตราบใดที่บุคคลนั้นไม่ได้ใช้ความพยายามอย่างจริงจัง ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความผูกพันต่อเป้าหมายประกอบด้วย 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ความสำคัญของการบรรลุเป้าหมาย รวมไปถึงความสำคัญของสิ่งที่จะได้รับภายหลังที่บรรลุเป้าหมายตามที่บุคคลนั้นคาดหวังไว้ และการรับรู้ความสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายของบุคคล (Locke & Latham, 1990, p. 24) เมื่อนักศึกษามีเป้าหมายที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล นักศึกษาตั้งเป้าหมายในการเรียน และผูกพันต่อเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญต่อเป้าหมาย มีความตั้งใจในการเรียน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรทิน ขำภิวรัฐ (2556) พบว่า ความผูกพันกับสถาบันและเป้าหมายการศึกษา มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อการคงอยู่ในมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อลงกรณ์ ประภคิตพิงศ์ (2559) ที่พบว่า การเพิ่มพันธะภาระต่อการศึกษา ช่วยทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียน และการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จนเกิดเป็นพฤติกรรมถาวร ซึ่งจะช่วยให้การออกกลางคันของนักศึกษาลดลง และงานวิจัยของ Weng, Cheong และ Cheong (2010) พบว่า ความผูกพันต่อเป้าหมาย

ส่งผลทางตรงต่อการตั้งใจคงอยู่ในการเรียนระบบสารสนเทศของนักศึกษาเท่ากับ 0.359 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .001

2. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอำนาจในการจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจสามารถอธิบายได้ว่า เป็นเพราะการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถในการกระทำว่าตนมีความสามารถในระดับที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ สามารถตัดสินใจที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ (Bandura. 1994, p. 2) นั่นคือ นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงสามารถเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ได้ดี มีความพยายาม อดทน พยายามฝ่าอุปสรรคและประสบผลสำเร็จในการเรียนแต่ละวิชา ซึ่งผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Stefanie, Barry และ Francesca (2016) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและการรับรู้การให้คำปรึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดในทำนายความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาปีที่ 1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Weng, Cheong และ Cheong (2010) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นตัวแปรส่งผลทางตรงต่อความตั้งใจคงอยู่ในการเรียนระบบสารสนเทศของนักศึกษา เท่ากับ 0.199 และส่งผลรวมสูงสุดเท่ากับ .0384 นอกจากนี้งานวิจัยของ วิชชพร เทียบจตุรัส (2559) พบว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนสูงมีโอกาสสำเร็จการศึกษาสูงกว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนต่ำ การศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองกับการทำงานในงานวิจัยของ อัมพิกา สุนทรภักดี (2559) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านอาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .57$) และงานวิจัยของ อรุณา บัวทอง (2558) พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อการจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่มีประสิทธิผลในการทำงานสูงและกลุ่มที่มีประสิทธิผลในการทำงานต่ำมากที่สุด โดยมีผลการวิเคราะห์จากค่าสัมประสิทธิ์ Canonical ถึง 0.854

3. รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมการคงอยู่ของนักศึกษา มีผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมการคงอยู่ของนักศึกษา มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยมีหลักการ แนวคิดทฤษฎี และรูปแบบได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้สามารถนำไปใช้ทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2545ข, น. 4-5) ที่สรุปไว้ว่า การพัฒนารูปแบบจะต้องผ่านการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบให้เป็นระบบ โดยคำนึงถึงทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ ประกอบด้วย 4 ชั้น คือ ชั้น

1) เตรียมความพร้อม (Prepare : P) พบว่า นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันทั้งผู้วิจัยกับนักศึกษาและ นักศึกษากันเอง เกิดความพร้อมในการใช้รูปแบบ 2) ขั้นกระตุ้น (Stimulate : S) จากการที่นักศึกษา ได้รับการกระตุ้นจากกิจกรรมดูคลิป VDO รับรู้ประสบการณ์จากคลิป และประสบการณ์จากเพื่อน นักศึกษา ทำให้นักศึกษาเกิดแรงกระตุ้น เกิดแรงบันดาลใจที่จะมุ่งมั่นการศึกษา พร้อมทั้งนักศึกษาได้ รับรู้ถึงความสามารถของตนจากการบันทึกสิ่งที่นำไปประยุกต์ใช้ 3) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Practice : P) พบว่า นักศึกษาได้วิเคราะห์เป้าหมายของตนเองและบันทึกเป้าหมายของตนเอง ทำการวางแผน เพื่อให้เป้าหมายสำเร็จ และ 4) ขั้นติดตาม (Pursue : P) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่บรรลุตาม เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ แม้นักศึกษาบางคนจะมีอุปสรรคแต่ก็บรรลุตามเป้าหมาย นอกจากนี้ นักศึกษาได้ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในแต่ละขั้นของกิจกรรมใช้กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์ขับเคลื่อนซึ่งมีความหลากหลายจึงทำให้นักศึกษาสามารถตอบสนองความสนใจ ตามความ ถนัด ความสามารถของตนเอง จึงเป็นผลให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการใช้รูปแบบ สอดคล้อง งานวิจัย สุทธิ แสงทอง (2552, น. 40) พบว่า กิจกรรมที่นำมาใช้ในกลุ่มสัมพันธ์สามารถตอบสนอง ความถนัดและความสามารถที่ต่างกันของนักเรียน และช่วยให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของกิจกรรม

4. ผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา พบว่า เมื่อ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความตั้งใจคงอยู่หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และคะแนน เฉลี่ยความตั้งใจคงอยู่หลังการใช้รูปแบบเสร็จสิ้น 1 เดือน สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ทั้งนี้เนื่องจาก (1) รูปแบบการดำรงรักษาเพื่อส่งเสริมการคงอยู่ของ นักศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นเตรียมความพร้อม (Prepare : P) เป็นการเตรียมความพร้อมผู้ การอบรม และการปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างความไว้วางใจด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง เพื่อนำไปสู่การนำไปใช้การเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (2550: น. 9-11) กล่าวว่า การเตรียมผู้เรียนก่อนเข้าเรียนด้วย การสร้างบรรยากาศดี ๆ โดยใช้กิจกรรมทางบวกพร้อมทั้งให้ข้อมูลที่ดีและการรับรู้จากประสาทสัมผัส ทั้งห้าจะเป็นการบันทึกข้อมูลไปในจิตใต้สำนึกโดยอัตโนมัติ ดังนั้นจิตใต้สำนึกจะมีความทรงจำดี ๆ จนกลายเป็นแรงเสริมในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี ขั้นกระตุ้น (Stimulate : S) เป็น ขั้นตอนที่บุคคลได้รับการกระตุ้นให้มีปฏิสัมพันธ์กัน กระตุ้นให้เห็นความสำคัญของความผูกพันต่อ เป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน กระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมมีความต้องการเกิดการเรียนรู้ ด้วย การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์หรือสถานการณ์ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้สนทนา พูดคุยเรื่องต่าง ๆ และฝึก การรับฟังอย่างใส่ใจในเรื่องราวของผู้อื่น ซึ่งตามทฤษฎีการกระตุ้น (Cue-Stimulus Theory Or Non drive Theory) เชื่อว่าสิ่งเร้า หรือสิ่งจูงใจ จะเป็นตัวกระตุ้น ให้เกิดความต้องการขึ้นมา และผลักดันให้

เกิดพฤติกรรมงูใจขึ้น เช่น เราอาจไม่มีความต้องการ หรือไม่มีความรู้สึกอยากรับประทานพิซซ่า แต่เมื่อเห็นโฆษณาทางโทรทัศน์ หรือเพื่อนมาชวนไปรับประทาน ก็ทำให้อยากไปรับประทาน โฆษณาทางโทรทัศน์และคำชวนของเพื่อนเป็นสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นให้เกิดความต้องการขึ้น และผลักดันให้เกิดพฤติกรรมตามมา ซึ่งงานวิจัยเมื่อผู้เข้าร่วมอบรมได้เห็นตัวแบบ หรือได้รับสิ่งเร้า ทำให้เกิดความรู้สึกที่จะที่คงอยู่ตามมา ขั้นลงมือปฏิบัติ (Practice : P) เป็นขั้นตอนที่นักศึกษาวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติการตั้งเป้าหมาย ความผูกพันต่อเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตน ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่นเกม การชมคลิปวิดีโอ การอภิปรายกลุ่ม ดังที่ สิริมา ภิญญอนันตพงษ์ (2550: น. 112) กล่าวว่า การผลิตความรู้ขึ้นในตัวผู้เรียนต้องใช้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางความคิดกับประสบการณ์ส่วนตนร่วมกัน ซึ่งการเรียนรู้ในขั้นลงมือปฏิบัติต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันที่เน้นการเรียนรู้ร่วมของการทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ที่ว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เมื่อผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองแล้วจะเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ขั้นติดตาม (Pursue : P) เป็นขั้นตอนที่ศึกษารายงานผลจากขั้นปฏิบัติให้สมาชิกในกลุ่มทราบถึงความตั้งใจที่พัฒนาความผูกพันต่อเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตน นักศึกษานำผลจากการร่วมกิจกรรมผ่านกระบวนการคิดอย่างลุ่มลึก การติดตามจะทำให้ทราบถึงผลการของการปฏิบัติว่าเป็นไปได้หรือไม่ ทำให้เกิดการนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรที่จำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา ภาคปกติ คือ ความผูกพันต่อเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตน และผลการพัฒนารูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

สถาบันผลิตนักศึกษา

1. มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบาย และแนวทางวางแผนดำเนินงานในการพัฒนา นักศึกษา โดยมอบหมายให้ฝ่ายกิจการนักศึกษานำรูปแบบการดำรงรักษานักศึกษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ โดยจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาส่งเสริมความผูกพันต่อเป้าหมาย การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตน ส่งเสริมให้นักศึกษาตั้งเป้าหมาย เกิดแรงบันดาลใจ เกิดความผูกพัน มีความพยายามอย่างจริงจัง เห็นความสำคัญของเป้าหมาย ไม่ละทิ้งเป้าหมาย ทำงานที่ ทำทนาย และฟันฝ่าอุปสรรค เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ประธานหลักสูตรควรกำหนดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่โดยสอดแทรกการส่งเสริมความผูกพันต่อเป้าหมายในแต่ละวิชาไม่ว่าจะวิชาง่ายหรือวิชายาก และจัดกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนให้กับนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและมีความผูกพันต่อเป้าหมายเพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามเป้าหมาย

3. รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ถือเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาโดยกิจกรรมการส่งเสริมได้เกิดจากการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันที่เกี่ยวข้องกับหลายตัวแปร รวมไปถึงขั้นตอนของกระบวนการฝึกที่มีรายละเอียดปลีกย่อยที่จะต้องทำความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนลงมือปฏิบัติการฝึก ดังนั้นผู้ที่สนใจนำรูปแบบนี้ไปใช้ควรทำการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมตามบริบทของสถาบันที่แตกต่างกันออกไป รวมไปถึงขั้นตอนในการพัฒนาความตั้งใจคงอยู่ในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด

ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญในการบอกกล่าวนักศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญของเป้าหมาย มีความผูกพันต่อเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตน โดยกระตุ้นให้บุตรหลานตั้งเป้าหมาย ผูกพันกับเป้าหมาย ยอมรับในความสามารถของตน ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีความพยายามและเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 2 เท่านั้น เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สามารถสรุปอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวางขึ้น การศึกษาครั้งต่อไปจึงควรทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างให้ครบทุกชั้นปี และศึกษาติดตามอย่างต่อเนื่องตลอดแนวจนกระทั่งกลุ่มตัวอย่างสำเร็จการศึกษา

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่กับนักศึกษารุ่นต่อไป ควรทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาที่เข้าใหม่ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าพยากรณ์ความตั้งใจคงอยู่ที่มีความเสี่ยงออกกลางคัน เพื่อให้ได้สารสนเทศในการวางแผนป้องกันการออกกลางคัน

3. การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความตั้งใจคงอยู่ที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุด

บรรณานุกรม

- Ajzen. (2006). *Theory of Planned Behavior*. Retrieved from <http://www.people.Umas.edu/aizen/tpb.html>
- Aspinwall, L.G., & Taylor, S.E. (1992). Modeling cognitive adaptation: A longitudinal investigation of the impact of individual differences and coping on college adjustment and performance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 63(6), 989-1003.
- Astin, A.W. (1975). *Preventing Students from Dropping Out*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Aitken, M.E. (1982). A personality profile of the college student procrastinator. *Dissertation Abstracts International*, 43(3-A), 722-723.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bean, & Eaton. (2000). *A Psychological Model of College Student Retention*. J.M.Braxton(Ed.). *Reworking the student departure puzzle*. Nashville: Vanderbilt University Press.
- Bean, & Metzner. (1985). A Conceptual Model of Nontraditional Undergraduate Student Attrition. *Review of Educational Research*, 55(4), 485-540.
- Bean, J.P., & Eaton, S.B. (2000). *A Psychological Model of College Student Retention*.
- Cabrera, A.F; Nora, A., & Castaneda, M.B. (1993). College Persistence: Structural Equations Modeling Test of an Integrated Model of Student Retention. *Journal of Higher Education*. 64(2): 123 – 139.
- Carver, C., Scheier, M., & Weintraub, K.J. (1989). Assessing Coping Strategies: A Theoretically Based Approach. *Journal of personality and social psychology*, 56, 267-83.
- Chapman, D.W., & Pascarella, E.T. (1983). Predictors of academic and social integration of college students. *Research in Higher Education*, 19(3), 295-322.

- Curry, C.D. (2001). *Review of the Dropout Student from the University of Aarhus*. Retrieved from <http://www.diku.dk/forskning/performance-engineering/BPR/SRAssessment.pdf>
- Donald, W.F. (2010). *Model of College Persistence Intentions* (Doctoral Dissertation). University of Oklahoma, OK.
- Endler, S.N., & Parker, J. (1994). Assessment of Multidimensional Coping: Task, Emotion, and Avoidance Strategies. *Psychological Assessment*, 6, 50-60.
- Fumei, W., France, C., & Christopher, C. (2010, November). Modelling IS Student Retention in Taiwan: Extending Tinto and Bean's Model with Self-Efficacy. *ITALICS*, 9(2).
- Hackman, R., & Dysinger, W. (1970). Commitment to college as a factor in student attrition. *Sociology of Education*, 43, 311-324.
- Jason, M. (2002) *Academic Integration, Social Integration, Goal and Institutional Commitment, and Spiritual Integration as Predictors of Persistence at a Christian Institution of Higher Education* (Doctoral dissertation). Texas Tech University, TX.
- Joyce, B., & Weil, M. (1996). *Model of teaching*.(5th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Keirsey, D.W., & Bates, M. (1978). *Please understand me*. Del Mar, CA: Prometheus Nemesis.
- Krause, N. (2005). God-Mediated Control and Psychological Well-Being in Late Life. *Research on Aging - RES AGING*, 27, 136-164.
- Kolb, D.A. (1976). Management and the Learning Process. *California Management Review*, 18(3), 21-31.
- Lazarus, R., & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal, and coping*. NY: Springer.
- Lau, L.K. (2003). Institutional Factors Affecting Student Retention. *Education*, 124(1), 126 – 136.
- Lee, V., & Burkam, D. (2003). *Dropping Out of High School: The Role of School Organization and Structure* (Vol. 40).
- Locke, Edwin, A., & Latham, G.P. (1990) *A theory of goal setting and task performance*. Englewood Cliff, NJ: Prentice-Hall.
- Morrison C., Griffin K., & Marcotullio P. (1995). Retention of Minority Students in

- Engineering: Institutional Variability and Success. *NACME Research Letter*, 5(2), 1 – 20.
- Munro, B.H. (1981). Dropouts from higher education: Path Analysis of a National Sample. *American Educational Research Journal*, 18(2), 133 – 141.
- Napoli, A.R., & Wortman, P.M. (1988) Psychosocial Factors Related to Retention and Early Departure of Two-Year Community College Students. *Research in Higher Education*, 39(4), 419 - 455.
- Pajares, F. (1996). Self-Efficacy Beliefs in Academic Settings. *Review of Educational Research*, 66(4), 543–578.
- Paul, S. (n.d.) *An Introduction to Student Development Theory*. Retrieved from [file:///C:/Users/WIN7/Downloads/Student%20Development%20Theory%20SA%20101%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/WIN7/Downloads/Student%20Development%20Theory%20SA%20101%20(3).pdf)
- Pascarella. (1980). Student-faculty informal contact and College Outcome. *Review of Educational Research*, 50(4), 545-595.
- Pascarella, T., & Terenzini, T. (1991). *HOW COLLEGE AFFECTS STUDENTS: Finding and Insights from Twenty Years of Research*. NY: Jossey-Bass.
- Pascarella, E.T., & Terenzini, P.T. (1979). Interaction effects in Spady's and Tinto's conceptual models of college dropout. *Sociology of Education*, 52, 197-210.
- Pascarella, E.T., Terenzini, P.T., & Wolfle, L.M. (1986). Orientation to college and freshman year persistence withdrawal decisions. *Journal of Higher Education*, 57, 155-175.
- Poonpilas, A. (2013). *A Student Retention Strategy for Educational Leaders in International Programs at Thai Private Universities* (Doctoral dissertation). Assumption University of Thailand, Bangkok.
- Rootman, I. (1972). Voluntary withdrawal from a total adult socialization organization: A model. *Sociology of Education*, 45, 258-270.
- Ryan, W. (2008). *The Effects of Social and Cultural Capital on Student Persistence: Are Community Colleges more Meritocratic?*. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/240725543>
- Saeed, A.A. (2008). *A Study of the Factors Affecting Student Retention at King Saud University, Saudi Arabia: Structural Equation Modelling and Qualitative*

- Methods* (Doctoral dissertation). University of Stirling, Scotland.
- Schatz, R.T., Staub, E., and Lavine, H. (1999). "On the varieties of national attachment: Blind versus constructive patriotism". *Political Psychology*, 20(1), 151-174.
- Shah, M., Grebennikov, L., & Singh, H. (2007). *Does retention matter? Improving Student Retention: A UWS case study*. Australasian Association for Institutional Research Forum. Retrieved from www.aair.org.au/jir/2007Papers/shah.pdf
- Spady, W. (1970). Dropouts from Higher Education: An Interdisciplinary Review and Synthesis. *Interchange*, 1, 64-85.
- Suh, W. (2007). *The Effect of First-Year Seminar Regarding Students' Perception on Sophomore Return Rates*. Paper presented at the 20th International Conference on the First-Year Experience. Retrieved from <http://sc.edu/fye/events/presentation/international/2007/download/pdf/49-PR.pdf>
- Stenfanie, T.B., Barry, S.M., and Francesca, M.P. (2016). Intent to Persist in College Freshmen: The Role of Self-Efficacy and Mentorship. *Journal of College Student Development*, 57(5), 614-619.
- Stephen, A., & Burks. (2009). Student Characteristics and Activity Choices of College Freshmen and Their Intent to persist in Religiously Affiliated Institutions. *Christian Higher Education*, 8, 351 – 395.
- Tinto, V. (1975). Dropout from Higher Education: A Theoretical Synthesis of Recent Research. *Review of Educational Research*, 45(1), 89-125.
- Titus, M.A. (2006). Understanding the Influence of the Financial Context of Institutions on Student Persistence at Four-Year Colleges and University. *The Journal of Higher Education*, 17(2), 353 – 375.
- Townsley, J.M. (2004). *University Persistence: A Study Linking Communication Satisfaction to Student retention* (Doctoral dissertation). Arizona State University, AZ.
- Trudy, H.B., & Kerry, E.S. (1991). *Persistence of community college students: The influence of student intent and academic and social integration*.
- Wood, R., & Locke, E. (1987). The Relation of Self-Efficacy and Grade Goals to Academic

Performance. *Educational and Psychological Measurement - EDUC PSYCHOL MEAS*, 47, 1013-1024.

Woods, E.G. (2006). *Reducing the Dropout Rate*. Retrieved from

<http://educationnorthwest.org/sites/default/files/ReducingtheDropoutRate.pdf>

Yamane, T. (1967). *Statistics : an introductory analysis*. NY: Harper.

กชนก เครือตัน (2555). *การศึกษาความผูกพันต่อองค์การในฐานะตัวแปรคั่นกลางของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจคงอยู่ในองค์การของครูโรงเรียนเอกชน (ปริญญา นิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

กมลชนก กำเนิดนง. (2551). *การพัฒนาศักยภาพตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร*.

กานตยुทธ ตริบุญนิธิ. (ม.ป.ป.). *การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของครูช่างอุตสาหกรรม*.

กาญจนา ไชยพันธ์. (2549). *กระบวนการกลุ่ม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

เกริก ศักดิ์สุภาพ. (2556). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นความสามารถในการแก้ปัญหา ปัญหาวิชาฟิสิกส์ (PECA) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ปริญญา นิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

เกศกุล สระगी. (2559). *อิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุของสภาพแวดล้อมการทำงานและการเผชิญ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงในงานที่มีผลต่อพฤติกรรมทำงานของพนักงานโรงงานอาหารสัตว์ (ปริญญา นิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

คมเพชร ฉัตรสุกกุล. (2546). *กิจกรรมกลุ่มโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

งามตา วนินทานนท์. (2551). *รายงานประเมินผลการพัฒนาโครงการพัฒนาจิตลักษณะและทักษะ การอบรมเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครอง เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการเรียนของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จรัญ ยินยอม. (2552). *การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

จารุณี มงคลแก้ว. (2553). *การศึกษาสาเหตุการออกกลางคันและไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*.

จินตนา พบบุญ. (2556). *ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,

มหาสารคาม.

- จำเนียร สุमारิธรรม. (2549). การศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, สุรินทร์.
- ชฎาภา ประเสริฐทรง และ ชนิกา เจริญจิตต์กุล. (2545). ความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ชลันธร ราชรักษ์. (2554). การศึกษาสาเหตุและแนวทางการแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ชิสัพพัชร์ โกสิยัตตนาภิบาล. (2555). การศึกษาปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนบ้านจันทเขลม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ดลฤดี เพชรกว้าง และ นันทิกา อนันต์ชัยพัชฌนา. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีพะเยา. สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข.
- ทิพย์วรรณ จุลิรัชนีกร. (2552). ผลของการใช้เทคนิคชี้แนะทางวาจาควบคู่กับการเสริมแรงทางบวกที่มีต่อพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทิตนา แหมมณี (2547) ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาภา สุวรรณ์. (2555). สาเหตุที่ส่งผลต่อการออกกลางคันของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านบึงวิทยาสรรค์ ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- นันทิดา ชำนาญยา. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลาออกกลางคันของนิสิตระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2554 มหาวิทยาลัยพะเยา (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- เบญจา อ่วมนุช. (2556). การพัฒนารูปแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ทฤษฎีการประมวลสารสนเทศ และมโนทัศน์การรู้คิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารศึกษาศาสตร์, 24(2), 108 – 121.

- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 1).
กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.
- บุรทิน ขำภีรัฐ. (2556). *ยุทธศาสตร์และระบบบริหารเพื่อการอำนวยการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี*.
- บุรียา แต่งพันธ์. (2556). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).*
มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ประทีป จินนี่. (2540). *การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม (เอกสารประกอบการสอน).*
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยดา สมบัติวัฒนา (2550). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออกของนิสิตปริญญา
ตรี โครงการบริหารธุรกิจ ภาควิชาศิลป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ปริญญาโท
ปริญญาตรีบัณฑิต).* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พงษ์พันธ์ พงษ์ไธภา. (2542). *พฤติกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวัดทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพนา จันทร์สิทธิ์. (2556). *การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา ความพึงพอใจ ความ
ต้องการและแนวทางการพัฒนากิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต).* มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุญชัย. (2556). *ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา* (เล่ม 116
ตอนที่ 74ก, น. 1-23). สืบค้นจาก
http://www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu1.pdf
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548. (2548, 18 มกราคม). *ราชกิจจา
นุเบกษา* (เล่ม 122 ตอนที่ 6ก, น. 17-45).
- ภักวดี ปรีชาประพาฬวงศ์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว การเห็น
คุณค่าในตนเอง วิธีการเผชิญปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและ
อบรมเด็กและเยาวชนเขต 3 จังหวัดนครราชสีมา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- เมธา ชาญวิชิตระกูล. (2556). ภาพลักษณ์องค์กร ความพึงพอใจ และแรงจูงใจของผู้บริโภคที่มีต่อ
แนวโน้มพฤติกรรมในการใช้บริการเทคโนโลยี 3G กับผู้ให้บริการที่ผู้บริโภคใช้บริการอยู่ใน
กรุงเทพมหานคร (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. (2540, 11 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม
114 ตอนที่ 55 ก, น. 1-99). สืบค้นจาก
<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2540/A/055/1.PDF>
- ฤทัยชนนี สิทธิชัย, ภัทราวรรณ ทองคำชุม, และ นิตยา แม็คแนล. (2551, กรกฎาคม - กันยายน). การ
ออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดปัตตานี. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับ
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 14(3).
- ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ. (2538) เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- วชิระ ชาวหา. (2545). การบูรณาการทางวิชาการ การบูรณาการทางสังคม และความผูกพันต่อ
สถาบันและเป้าหมายในการศึกษาของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- วัชรีย์ ตระกูลงาม (2550). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต.
- วัชรา เหล่าเรียนดี (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพ
การศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 12). นครปฐม: เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- วันทนา สิริชาติ. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะนิสัยการคิดวิพากษ์ กับพฤติกรรมการเผชิญ
ปัญหา การรับรู้ความสามารถแห่งตน และพฤติกรรมการกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วิซชพร เทียบจตุรัส. (2559). การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- วิลาวัลย์ ดาราฉาย. (2554). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเรียนของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2-3 (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- วิลาวัลย์ ชวัลลดี (2542) การรับรู้ความสามารถของตนเอง.
- ศศิธร วงศ์ประเสริฐ. (2547) ความผูกพันต่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของนักศึกษาระดับปริญญาโท

- หลักสูตรบริหารธุรกิจสำหรับผู้บริหาร จังหวัดสมุทรสาคร. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ศิริพร เสรีตานนท์. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ เจตจำนงคงอยู่ และความ
ภาคภูมิใจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, กรุงเทพฯ
- สมโภชน์ เตียมสุภาษิต. (2550). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2550). วิชา ECED 201 การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: หลักสูตรครุศาสตร์
บัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
กับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สินวล จำคำ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบกับวิธีเผชิญความเครียด
(วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- โสภณ แยมทองคำ และ มาเรียม นิลพันธุ์. (2553, มกราคม – มิถุนายน). การพัฒนารูปแบบการ
เสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูของข้าราชการครู ทุนโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มี
ความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.). วารสารศิลปการ
ศึกษาศาสตร์วิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 1(2), 41 – 53.
- โสภิตา พุ่มดียิ่ง. (2547). การอนุมานสาเหตุความรับผิดชอบและการเผชิญปัญหาด้านการเรียนของ
นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ
- สุกาญจนา อินบางใบ. (2554). ผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มี
ระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกัน จากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย 2
รูปแบบ (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ
- สุณี แสงทอง. (2552). ผลการใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างเจตคติในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดทองสุทธาราม กรุงเทพมหานคร (สารนิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุธี โรจนบุญถึง. (2559). บทวิเคราะห์ทางวิชาการ เรื่อง ความสูญเปล่าทางการศึกษา. สืบค้นจาก
[https://suthee9.com/บทความวิชาการ/item/20-บทวิเคราะห์ทางวิชาการ-เรื่อง-ความสูญ
เปล่าทางการศึกษา.html](https://suthee9.com/บทความวิชาการ/item/20-บทวิเคราะห์ทางวิชาการ-เรื่อง-ความสูญเปล่าทางการศึกษา.html)
- สุธีรา นิมิตรนิวัฒน์. (2555). การอนุมานสาเหตุความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียนของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.

- สุพรรณิ ผลสินธุ์. (2553). *ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการออกกลางคัน ในการศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุพัฒน์ เศรษฐมกุล. (2557, มกราคม – มิถุนายน). *กิจกรรมสร้างเสริมวินัยในตนเองของนักศึกษา* ครู มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยการประยุกต์ใช้กระบวนการแนวคิดปัญญาศึกษา. *วารสารราชชนครินทร์*.
- สุภาภรณ์ พิมพ์นิตย์. (2555). *สาเหตุการออกกลางคันของนิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2555). *แนวทางการส่งเสริมการคงอยู่ของนักศึกษาทางไกล: กรณีศึกษา* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและมหาวิทยาลัยเปิดแห่งประเทศไทย.
- สุรพล พะยอมแย้ม. (2541). *จิตวิทยาอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมการผลิตáraและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานประมาณ (2559). *เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 4 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. สืบค้นจาก library2.parliament.go.th/giventake/content_nla2557/d062359-02-26.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559*.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2539) *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2: การพัฒนานักศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- เสาวณิต กิตตินานนท์. (2554). *การเปรียบเทียบค่าความเหลือมของความแปรปรวนในดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย ที่เป็นผลจากความแตกต่างของความยาวของแบบวัด ขนาดกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการทดลองเครื่องมือ และระยะเวลาในการวัดซ้ำ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2554). *การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสาน วิธีการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชาติ เลานะนันท์. (2553). *โมเดลเชิงสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎี

- บัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อรอุมา บัวทอง. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ความสามารถตนเอง การกำหนดเป้าหมาย บุคลิกภาพเชิงรุก กับประสิทธิผลในการทำงาน ของพนักงานสถาบันการเงินแห่งหนึ่งใน กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อัมพิกา สุนทรภักดี. (2559). *การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร การรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านอาชีพ และผลการปฏิบัติงานของพนักงานขายในธุรกิจประเภทอาหารและเครื่องดื่มแห่งหนึ่ง โดยมีการยึดมั่นต่อเป้าหมายเป็นตัวแปรสื่อ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อารี ฝานสินธุวงศ์. (2550). *สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2549*.
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. (2550). *อัจฉริยะบนเส้นทางสีขาว* (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: เอส พี เอส พรินติ้ง จำกัด.
- อโนมา ศิริพานิช (2559, มกราคม-มิถุนายน). *สาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และ แนวทางแก้ไข*. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 79-88.
- อุไรวรรณ ชินพงษ์. (2555, ธันวาคม). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยชุมชน*. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 18(2), 261-272.
- อุษา เชาวลิต. (2540). *ปัจจัยบางประการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหาของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลราชชนนีศรีรังษณา* (ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพเครื่องมือวัด

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และออกกลางคันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามย่อยทั้งหมด 8 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ลักษณะทางชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบูรณาการทางวิชาการ
 ตอนที่ 3 แบบสอบถามการบูรณาการทางสังคม
 ตอนที่ 4 แบบสอบถามความผูกพันต่อเป้าหมาย
 ตอนที่ 5 แบบสอบถามความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย
 ตอนที่ 6 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตน
 ตอนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหา
 ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. รหัสนักศึกษา.....
 2. เพศ ชาย หญิง
 3. เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
 4. คณะ
 ศิลปศาสตร์
 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 บริหารธุรกิจ
 วิศวกรรมศาสตร์
 อุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
 เทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
 ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
 สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบูรณาการทางวิชาการ

1. การสอนของอาจารย์ ทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้ในสาขาที่กำลังศึกษา ($r = .80$)

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. การสอนของอาจารย์ ทำให้ข้าพเจ้ามีทักษะทางวิชาการ ($r=.81$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. การสอนของอาจารย์ ทำให้ข้าพเจ้ากระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ($r=.78$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. หลักสูตรที่ข้าพเจ้าเรียน ทำให้ข้าพเจ้าสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะในรายวิชาของสาขากับนอกสาขาได้ ($r=.69$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้หรือมีทักษะทางวิชาการนอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน ($r=.52$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ขณะที่ยังเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ข้าพเจ้าสามารถนำเสนอแนวคิดทางวิชาการได้อย่างอิสระ ($r=.51$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. การเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทำให้ข้าพเจ้ามีความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร ($r=.51$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการบูรณาการทางสังคม

1. การเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยหรือคณะจัดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ามีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น ($r=.26$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. การเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยหรือคณะจัดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ารับรู้แนวทางการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ($r=.43$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. การเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยหรือคณะจัดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ารู้จักที่จะเคารพผู้อื่น ($r=.45$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. การเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ารู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ($r=.54$)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. การที่ได้พบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความห่วงใยของอาจารย์ที่ปรึกษา (r=.53)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. การได้พบปะพูดคุยกับอาจารย์ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเติบโตทางความคิด (r=.66)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้ารู้สึกได้รับความเป็นมิตรจากเพื่อนในชั้นเรียน (r=.45)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. การที่ข้าพเจ้าคบกับเพื่อน ๆ ทำให้ข้าพเจ้ามีแนวคิดต่าง ๆ กว้างขวางยิ่งขึ้น (r=.55)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าได้รับคำแนะนำจากครูพี่ทั้งในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและการเรียน (r=.38)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัย เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำจนข้าพเจ้าหายสงสัย (r=.59)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความผูกพันต่อเป้าหมาย

1. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพื่อให้ผลการเรียนเป็นไปตามที่ข้าพเจ้าตั้งเป้าไว้ (r=.65)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเองเพื่อทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ (r=.70)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนเพื่อให้สำเร็จการศึกษาในเวลาที่กำหนด (r=.66)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จจุล่วงโดยเร็ว เพื่อให้มีเวลาทบทวนเนื้อหาในแต่ละวิชา (r=.78)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้าพยายามสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยแห่งนี้ (r=.62)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้าจะกล่าวปกป้องมหาวิทยาลัย ถ้ามีใครกล่าวถึงมหาวิทยาลัยในทางที่ไม่ดี (r=.67)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตน

1. ข้าพเจ้านับใจว่า ข้าพเจ้าสามารถทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จในเวลาที่กำหนดได้ (r=.70)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้านับใจว่า ข้าพเจ้าสามารถทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง (r=.65)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ข้าพเจ้านับใจว่า ข้าพเจ้าสามารถตอบคำถามอาจารย์ในเวลาเรียนได้ (r=.64)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้านับใจว่า ข้าพเจ้าสามารถอธิบายสาระสำคัญที่เรียนให้เพื่อนฟังจนเข้าใจได้ (r=.78)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ข้าพเจ้านับใจว่า ข้าพเจ้าสามารถเสนอความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มได้ (r=.68)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ข้าพเจ้านับใจว่า ข้าพเจ้าสามารถแสดงความคิดเห็นในสิ่งๆที่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจกับอาจารย์ได้ (r=.57)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้านับใจว่า ข้าพเจ้าสามารถคิดในสิ่งที่ซับซ้อนได้ (r=.53)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ข้าพเจ้านับใจว่า ข้าพเจ้าสามารถเรียนในวิชาที่ยากหรือไม่ถนัดได้ (r=.69)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ข้าพเจ้านับใจว่า ข้าพเจ้าสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มในการนำเสนอหน้าชั้นได้ (r=.47)

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

**แบบประเมินรูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่
ของนักศึกษา**

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินรูปแบบการธำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสม ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และกรุณาเขียนข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงต่อไป

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรในส่วนต่าง ๆ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามระดับความเหมาะสม

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	หลักการของรูปแบบการธำรงรักษา						
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการธำรงรักษา						
3	แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบการธำรงรักษา						
4	กระบวนการหรือขั้นตอนในการใช้รูปแบบการธำรงรักษา						
5	กิจกรรมในรูปแบบการธำรงรักษา						
6	วัตถุประสงค์ของกิจกรรม						
7	ความเหมาะสมของกิจกรรม						
8	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม						
9	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม						
10	ระยะเวลาการใช้รูปแบบจำนวน 3 วัน						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ข้าพเจ้าตั้งใจคงอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้.....

1. แม้ว่าเพื่อนของข้าพเจ้าลาออกไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอื่น ($r = .69$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------
2. แม้ว่า จะเรียนในรายวิชาที่ข้าพเจ้ารู้สึกยาก ($r = .53$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------
3. แม้ว่า อาจเรียนไม่ผ่านในบางรายวิชา ($r = .45$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------
4. แม้ว่า มีเพื่อนชวนลาออกก็ตาม ($r = .63$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------
5. แม้ว่า อาจเรียนจบไม่ทันในเวลา ($r = .35$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------
6. แม้ว่า มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมมากก็ตาม ($r = .55$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------
7. แม้ว่า ผลการเรียนไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ ($r = .41$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------
8. แม้ว่า จะมีการบ้านมากก็ตาม ($r = .62$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------
9. แม้ว่า เกรตเฉลี่ยไปเป็นไปตามที่ตั้งใจไว้ ($r = .57$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------
10. แม้ว่า อาจได้รับการดูแลจากที่ปรึกษาไม่เพียงพอ ($r = .45$)

.....

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ภาคผนวก ข
คุณภาพของแบบสอบถาม

ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ที่	ข้อความ	ผลการพิจารณา					IOC	ผล
		1	2	3	4	5		
แบบสอบถามการบูรณาการทางวิชาการ								
1	การสอนของอาจารย์ ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ในสาขาที่กำลังศึกษา	1	0	1	1	1	0.8	ตัดไว้
2	การสอนของอาจารย์ ทำให้ข้าพเจ้ามีทักษะทางวิชาการ	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
3	การสอนของอาจารย์ ทำให้ข้าพเจ้ากระตือรือร้นที่จะเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
4	หลักสูตรที่ข้าพเจ้าเรียน ทำให้ข้าพเจ้าสามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะในรายวิชาของสาขากับนอกสาขาได้	0	1	1	1	0	0.6	ตัดไว้
5	การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้หรือมีทักษะทางวิชาการนอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
6	ขณะที่เรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถนำเสนอแนวคิดทางวิชาการได้อย่างอิสระ	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
7	การเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร	1	1	0	1	1	0.8	ตัดไว้
8	การเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเป็นคนมีเหตุผล	0	0	1	0	1	0.4	ตัดออก
9	การเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเป็นคนมีวินัยในตนเอง	-1	1	1	0	1	0.4	ตัดออก
10	การเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทำให้ข้าพเจ้ามีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ	1	-1	0	1	-1	0.0	ตัดออก
11	การเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ทำให้ข้าพเจ้ามีความพร้อมในการประกอบอาชีพ	1	-1	1	1	-1	0.2	ตัดออก
แบบสอบถามการบูรณาการทางสังคม								
1	การเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ามีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
2	การเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ารับรู้แนวทางการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
3	การเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ารู้จักที่จะเคารพผู้อื่น	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
4	การเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ทำให้ข้าพเจ้ารู้จักช่วยเหลือผู้อื่น	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
5	การที่ได้พบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกถึงความห่วงใยของอาจารย์ที่ปรึกษา	1	1	1	1	0	0.8	ตัดไว้

ตาราง 20 (ต่อ)

ที่	ข้อความถาม	ผลการพิจารณา					IOC	ผล
		1	2	3	4	5		
6	อาจารย์ทำให้ข้าพเจ้ามองเห็นเป้าหมายของการเรียน	1	0	1	1	-1	0.4	ตัดออก
7	การได้พบปะพูดคุยกับอาจารย์ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเติบโตทางความคิด	0	1	1	1	1	0.8	ตัดไว้
8	ข้าพเจ้ารู้สึกได้รับความเป็นมิตรจากเพื่อนในชั้นเรียน	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
9	การที่ข้าพเจ้าคบกับเพื่อน ๆ ทำให้ข้าพเจ้ามีแนวคิดต่าง ๆ กว้างขวางยิ่งขึ้น	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
10	เมื่อข้าพเจ้าต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ข้าพเจ้าจะรู้สึกเบื่อหน่าย	1	-1	1	-1	1	0.2	ตัดออก
11	เมื่อข้าพเจ้ามีข้อสงสัย เจ้าหน้าที่จะแนะนำจนข้าพเจ้าหายข้อสงสัย	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
แบบสอบถามความผูกพันต่อเป้าหมาย								
1	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพื่อให้ผลการเรียนเป็นไปตามที่ข้าพเจ้าตั้งเป้าไว้	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
2	ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเองเพื่อทำความเข้าใจให้ถ่องแท้	1	1	0	1	1	0.8	ตัดไว้
3	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนเพื่อให้จบการศึกษาในเวลาที่กำหนด	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
4	ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จรวดเร็ว เพื่อให้มีเวลาทบทวนเนื้อหาในแต่ละวิชา	1	0	1	1	1	0.8	ตัดไว้
5	ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่อการเรียนรายวิชาที่ยาก เพื่อให้สอบผ่าน	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
6	ข้าพเจ้าจะปฏิเสธการเข้าร่วมสังสรรค์กับเพื่อนเพื่อทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้แล้วเสร็จ	1	1	0	1	1	0.8	ตัดไว้
7	ข้าพเจ้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจในบทเรียนเพิ่มขึ้น	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
8	ข้าพเจ้าศึกษาเกณฑ์การจบของมหาวิทยาลัย เพื่อให้จบการศึกษาในเวลาที่กำหนด	-1	0	1	1	1	0.4	ตัดออก
แบบสอบถามความผูกพันต่อมหาวิทยาลัย								
1	ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
2	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการจบการศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้	0	1	1	1	1	0.8	ตัดไว้
3	ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	-1	0	1	1	1	0.4	ตัดออก
4	ข้าพเจ้าภูมิใจที่จะบอกกับคนอื่น ๆ ว่า ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งนี้	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
5	ข้าพเจ้าไม่แนะนำคนอื่นให้เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้	1	-1	1	0	1	0.4	ตัดออก
6	ข้าพเจ้ายินดีที่จะทำตามกฎ ระเบียบ ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้

ตาราง 20 (ต่อ)

ที่	ข้อความถาม	ผลการพิจารณา					IOC	ผล
		1	2	3	4	5		
7	ข้าพเจ้าประพุดิตนเพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย	0	1	1	0	1	0.6	ตัดไว้
8	ข้าพเจ้าประพุดิตนเป็นคนดีทั้งมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย เพื่อรักษาชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
9	ข้าพเจ้าพยายามทำชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยแห่งนี้	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
10	ข้าพเจ้าจะพุดปกป้องมหาวิทยาลัย ถ้ามีใครพุดถึงมหาวิทยาลัยในทางที่ไม่ดี	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตน								
1	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถทำการบ้านหรืองานหลาย ๆ งานพร้อมกันให้เสร็จในเวลาที่กำหนดได้	1	1	1	0	1	0.8	ตัดไว้
2	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
3	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถตอบคำถามอาจารย์ในเวลาเรียนได้	1	0	1	1	1	0.8	ตัดไว้
4	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถอธิบายสาระสำคัญของที่เรียนให้เพื่อนฟังจนเข้าใจได้	1	1	1	0	1	0.8	ตัดไว้
5	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่มได้	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
6	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจกับอาจารย์ได้	0	1	1	1	1	0.8	ตัดไว้
7	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถคิดในสิ่งที่ซับซ้อนได้	1	1	1	0	1	0.8	ตัดไว้
8	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถทำกิจกรรมอื่น ๆ พร้อมกับการเรียนได้	1	1	1	-1	0	0.4	ตัดออก
9	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถเรียนในวิชาที่ยากหรือไม่ถนัดได้	1	1	1	0	1	0.8	ตัดไว้
10	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มในการนำเสนอหน้าชั้นได้	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
11	ข้าพเจ้ามั่นใจว่า ข้าพเจ้าสามารถเสนอตนเองเพื่อเป็นตัวแทนเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยได้	0	-1	1	1	1	0.4	ตัดออก

ตาราง 20 (ต่อ)

ที่	ข้อความคำถาม	ผลการพิจารณา					IOC	ผล
		1	2	3	4	5		
แบบสอบถามพฤติกรรมการเผชิญปัญหา								
1	เมื่อมีการบ้านที่ข้าพเจ้าทำไม่ได้ ข้าพเจ้าจะถามอาจารย์หรือคันทักว่าเพิ่มเติม	0	1	1	1	1	0.8	คัดไว้
2	เมื่อใกล้วันสอบ ข้าพเจ้าจะพยายามอ่านหนังสือให้มากขึ้น	0	1	1	1	-1	0.4	ตัดออก
3	เมื่อมีการบ้านหลายวิชาพร้อมกัน ข้าพเจ้าจะวางแผนเพื่อให้ทันส่งในแต่ละวิชา	1	1	1	1	1	1.0	คัดไว้
4	เมื่อถึงวันสอบในรายวิชาที่ข้าพเจ้าไม่พร้อม ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้ดีที่สุด	1	1	1	1	0	0.8	คัดไว้
5	เมื่อมีปัญหาค้นเข้ามาในระหว่างเรียน ข้าพเจ้าจะไตร่ตรองความสำคัญก่อน	1	1	-1	1	0	0.4	ตัดออก
6	ในรายวิชาที่ข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะพยายามค้นคว้าเพิ่มเติมหรือปรึกษาอาจารย์หรือเพื่อน	0	1	1	1	1	0.8	คัดไว้
7	เมื่อผลการสอบไม่เป็นไปตามที่ข้าพเจ้าคาดหวัง ข้าพเจ้าจะคิดวิเคราะห์หาสาเหตุและแก้ไขในการสอบครั้งต่อไป	1	1	1	1	1	1.0	คัดไว้
8	ข้าพเจ้าใช้ประสบการณ์ในอดีตช่วยแก้ปัญหาที่ประสบอยู่	0	0	1	0	1	0.4	ตัดออก
9	ข้าพเจ้าพยายามหาสาเหตุของปัญหาและแก้ไขที่ต้นเหตุ	0	-1	1	1	0	0.2	ตัดออก
10	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ข้าพเจ้าจะหาเข้าไปรับความเข้าใจกับเพื่อน	1	1	1	1	1	1.0	คัดไว้
11	ข้าพเจ้ามักหากิจกรรมอื่นทำ เพื่อให้ลืมปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น เล่นกีฬา เล่นเกม เป็นต้น	1	0	0	1	0	0.4	ตัดออก
12	ข้าพเจ้ามองปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเป็นสิ่งที่ทำร้ายและพยายามแก้ไขปัญหานั้นให้ได้	1	1	1	1	1	1.0	คัดไว้
13	เมื่อข้าพเจ้าทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ได้ตามที่ตั้งใจ ข้าพเจ้าจะใช้ความพยายามจนกว่าสำเร็จ	1	1	1	1	1	1.0	คัดไว้

**แบบประเมินรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ โดยผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเหมาะสม ขอความอนุเคราะห์ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่า ท่านมีความคิดเห็นในระดับใดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าข้อความมีความเหมาะสมกับรูปแบบมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าข้อความมีความเหมาะสมกับรูปแบบมาก
- 3 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าข้อความมีความเหมาะสมกับรูปแบบปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าข้อความมีความเหมาะสมกับรูปแบบน้อย
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าข้อความมีความเหมาะสมกับรูปแบบน้อยที่สุด

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรในส่วนต่าง ๆ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามระดับความเหมาะสม

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					\bar{X}	S.D
		1	2	3	4	5		
1	หลักการของรูปแบบการดำรงรักษา	4	4	5	4	5	4.40	0.55
2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการดำรงรักษา	4	4	5	4	5	4.40	0.55
3	แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบการดำรงรักษา	4	4	4	4	4	4.00	0.00
4	กระบวนการหรือขั้นตอนในการใช้รูปแบบการดำรงรักษา	4	5	4	5	4	4.40	0.55
5	กิจกรรมในรูปแบบการดำรงรักษา	3	3	4	4	4	3.60	0.55
6	วัตถุประสงค์ของกิจกรรม	4	4	4	4	5	4.20	0.45
7	ความเหมาะสมของกิจกรรม	3	4	4	4	4	3.80	0.45
8	เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	4	4	5	4	4	4.20	0.45
9	สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	4	3	4	4	5	4.00	0.71
10	ระยะเวลาการใช้รูปแบบจำนวน 3 วัน	4	3	4	4	3	3.60	0.55
รวม						4.06	0.55	

ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา

ที่	ข้อความคำถาม	ผลการพิจารณา					IOC	ผล
		1	2	3	4	5		
	ข้าพเจ้าตั้งใจคงอยู่ในมหาวิทยาลัยนี้.....							
1	แม้ว่าเพื่อนของข้าพเจ้าลาออกไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอื่น	1	0	1	1	1	0.8	ตัดไว้
2	แม้ว่าจะเรียนในรายวิชาที่ข้าพเจ้ารู้สึกยาก	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
3	แม้ว่าอาจเรียนไม่ผ่านในบางรายวิชา	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
4	แม้ว่ามีเพื่อนชวนลาออกก็ตาม	0	1	1	1	1	0.8	ตัดไว้
5	แม้ว่าอาจเรียนจบไม่ทันในเวลา	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
6	แม้ว่ามหาวิทยาลัยมีกิจกรรมมากก็ตาม	1	1	1	1	1	1.0	ตัดไว้
7	แม้ว่าผลการเรียนไม่เป็นไปตามที่ตั้งใจไว้	1	1	0	1	1	0.8	ตัดไว้
8	แม้ว่าจะมีการบ้านมากก็ตาม	1	1	1	0	1	0.8	ตัดไว้
9	แม้ว่าเกรดเฉลี่ยไปเป็นไปตามที่ตั้งใจไว้	-1	1	1	1	1	0.6	ตัดไว้

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างรูปแบบการบำรุงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

คู่มือการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อ
ส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ

พัฒนาโดย
นางสาวสุขจิตร ตั้งเจริญ
นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พุทธศักราช 2562

คำนำ

คู่มือการใช้รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ เป็นเครื่องมือในการทำปฏิญยานิพนธ์ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่ตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญยานิพนธ์

คู่มือการใช้รูปแบบการดำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จัดทำเพื่อนำไปทดลองใช้พัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ซึ่งคู่มือนี้ประกอบด้วยหัวข้อที่เกี่ยวกับรูปแบบการดำรงรักษา เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ ได้แก่ ความเป็นมา ความสำคัญ ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน ความมุ่งหมาย กระบวนการจัดกิจกรรม การวัดและการประเมินผล

นางสาวสุขจิตร์ ตั้งเจริญ

ความเป็นมาและความสำคัญ

นักศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นของมหาวิทยาลัยในแต่ละแห่ง ทุกมหาวิทยาลัยจะมียุทธศาสตร์เพื่อการได้มาถึงจำนวนของนักศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามแผนรับนักศึกษาตามหลักสูตร และเมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้ว ในแต่ละหลักสูตรจะมียุทธศาสตร์หรือมาตรการเพื่อธำรงรักษา นักศึกษาให้คงอยู่จนจบการศึกษา ซึ่งในแต่ละปีการศึกษาจะมีการรายงานตามการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตร องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา ตัวบ่งชี้ 3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา ในการ รายงานการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้นี้ ให้อธิบายกระบวนการหรือแสดงผลการดำเนินงานใน ประเด็นที่ เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ การคงอยู่ การสำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของ นักศึกษา จึงเห็นได้ว่า การธำรงรักษานักศึกษามีความจำเป็นต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งในแต่ละ มหาวิทยาลัยก็จะมียุทธศาสตร์หรือกระบวนการหรือแนวทางเพื่อให้ นักศึกษาคงอยู่จนสำเร็จ การศึกษา

การพัฒนารูปแบบการธำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ นี้ เริ่มจากศึกษาปัจจัยเชิงจำแนกการคงอยู่และการออกกลางคันของนักศึกษา เพื่อให้ ได้ปัจจัยที่จำแนกนักศึกษาคงอยู่และออกกลางคัน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่จำแนกการคงอยู่ และการออกกลางคันของนักศึกษา คือ ความผูกพันต่อเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์นักศึกษานักศึกษาทั้งนักศึกษาคงอยู่และออก กลางคัน จึงได้พัฒนารูปแบบการธำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา โดยมุ่งพัฒนา ความผูกพันต่อเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตน

สำหรับรูปแบบการธำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีความผูกพันต่อเป้าหมาย ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน รวมถึง กิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนความผูกพันต่อเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตน คือ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ดังนั้นองค์ประกอบของรูปแบบการธำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบในการจัดกิจกรรม คือ

องค์ประกอบที่ 1 ความผูกพันต่อเป้าหมาย Locke & Latham (1990) กล่าวว่า “เป้าหมายจะไม่ใช่เป้าหมายตราบนับบุคคลนั้นไม่ได้พยายามทำอย่างจริงจังเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้น” ความพยายามดังกล่าวเรียกว่า ความผูกพันต่อเป้าหมาย ความสัมพันธ์ของเป้าหมายกับผลการ ปฏิบัติงานจะมีมากขึ้นเมื่อบุคคลนั้นมีความผูกพันต่อเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป้าหมาย ที่ตั้งไว้มีความยาก เนื่องจากต้องใช้ความพยายามเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายที่ยากมากกว่า เป้าหมายที่ง่าย การตั้งเป้าหมายที่ท้าทายนั้นเป็นเรื่องที่ยากพอสมควร โอกาสที่จะเปลี่ยนเป้าหมาย

ลดลงนั้นจะมีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายนั้น ๆ เป็นเป้าหมายที่ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ ดังนั้น การสร้างความผูกพันกับเป้าหมายสามารถทำได้โดย การฝึกสร้างเป้าหมาย การใช้เทคนิคการฝึกพูดกับตัวเองทางบวก การเขียนเป้าหมายในกระดาษแผ่นเล็ก หรือการคำมั่นสัญญาไว้กับบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลอื่น ๆ

องค์ประกอบที่ 2 การรับรู้ความสามารถของตน Bandura (1986) เสนอการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตน มีอยู่ด้วย 4 วิธี ดังนี้

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) ซึ่ง Bandura เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้ ดังนั้นในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกให้เขามีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อม ๆ กับการทำให้เขารู้ว่า เขามีความสามารถจะกระทำเช่นนั้น จะทำให้เขาใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถนั้น จะไม่ยอมแพ้ ะไรง่าย ๆ แต่จะพยายามทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

2. โดยการใช้ตัวแบบ (Modeling) การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่นกระทำพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแล้วก็จะทำให้บุคคลรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นได้ หากว่าบุคคลต้องมีความสามารถในการกระทำสิ่งนั้นอยู่ก่อนแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น และบุคคลจะต้องบอกกับตนเองว่า ผู้อื่นสามารถทำแล้วประสบความสำเร็จ ตนเองก็ทำได้เช่นกันถ้ามีความตั้งใจและพยายาม

3. การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) การที่ผู้อื่นใช้ความพยายามในการพูดกับบุคคลเพื่อให้เชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จได้ การเกลี้ยกล่อมจากผู้อื่นจะมีส่วนช่วยให้บุคคลมีกำลังใจ มีความเชื่อมั่นในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จ

4. การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) จะมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยการกระตุ้นอารมณ์ในทางบวกจะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองดีขึ้นอันจะทำให้การแสดงออกถึงความสามารถในตนเองดีขึ้นด้วย

และนอกจากนี้ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนานักศึกษาของ Miller และ Prince (1976 อ้างถึงใน กมลชนก. 2551: น. 12) นำเสนอแนวคิดหลักวิธีการพัฒนานักศึกษา (Student Development Process Model) ซึ่งเป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นสำหรับพัฒนานักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในโครงการส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาของสมาคมบุคลากรอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา (American College Personal Association) ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายในการพัฒนา นักศึกษาเนื่องจากนักศึกษาส่วนมากเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่มีเป้าหมายในการประกอบอาชีพและเป้าหมายในชีวิตที่แน่นอน เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้วจึงพบว่าตนเองไม่มีความเหมาะสมกับสาขาวิชาที่เรียนทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การประสบปัญหาในการเรียน การออกจากสถาบันการศึกษากลางคัน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาโดยร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้บริหาร บุคลากร นักศึกษา รวมทั้งนักศึกษาร่วมกับพัฒนานักศึกษา ในด้านการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม การพัฒนานักศึกษานอกหลักสูตรและกิจกรรมนักศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้กำหนดพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา และเป้าหมายของสถาบันได้ชัดเจนมากขึ้น ทำให้นักศึกษามีเป้าหมายที่แน่นอน

2. การประเมินระดับการพัฒนา นักศึกษาเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าถึงสภาพหรือระดับการพัฒนาตนเอง

3. วิธีดำเนินการพัฒนานักศึกษา รูปแบบการพัฒนานักศึกษาได้กำหนดวิธีการดำเนินการที่ใช้ในการพัฒนานักศึกษา 3 วิธี

3.1 การสอน เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และบุคลากรฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา เพื่อปรับสภาพการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา เช่น การเปิดวิชา การจัดโครงการ ฝึกอบรม เป็นต้น

3.2 การเป็นที่ปรึกษา เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาหรือการแนะแนว เพื่อช่วยให้ความต้องการและความสามารถของนักศึกษาชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยให้การวางแผนในการพัฒนานักศึกษาสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของนักศึกษา

3.3 การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนานักศึกษา

4. การประเมินโปรแกรมการพัฒนานักศึกษาเป็นการประเมินประสิทธิภาพและความเหมาะสมของโปรแกรมการพัฒนานักศึกษา โดยการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมของโปรแกรมกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนักศึกษา

และนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (Group dynamics) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้กลุ่มการกระทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันหรือแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากการทำหรือประสบการณ์ผู้รับการฝึกอบรมจะเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง ผู้ให้การฝึกอบรมจะพยายามให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการรู้แจ้งหรือเกิดการตัดสินใจกิจกรรมจะมุ่งเน้นการเรียนรู้จากการกระทำ ทำให้เกิดผลทางจิตใจ เช่น สร้างความรู้สึก ความสะเทือนใจ โดยการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้รับการฝึกอบรม ด้วย

จุดมุ่งหมาย

รูปแบบการดำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษา มีความมุ่งหมายพัฒนาความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความตั้งใจคงอยู่ในมหาวิทยาลัยจนสำเร็จการศึกษา

รูปแบบการดำรงรักษาเพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่ของนักศึกษาแบ่งเป็น 4 ขั้น

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม (Prepare : P) หมายถึง การเตรียมความพร้อมสู่การใช้รูปแบบ สร้างความไว้วางใจ มีปฏิสัมพันธ์กัน ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่นเกม เพื่อนำไปสู่การนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 2 ขั้นกระตุ้น (Stimulate : S) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน ด้วยการใช้อีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อให้นักศึกษาได้สนทนา พูดคุยเรื่องต่างๆ และฝึกการรับฟังอย่างใส่ใจในเรื่องราวของผู้อื่น

ขั้นที่ 3 ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice : P) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาฝึกการตั้งเป้าหมาย และกำหนดแนวทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กรณีศึกษา และการอภิปรายกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ขั้นติดตาม (Pursue : P) หมายถึง ขั้นตอนที่นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติตามการตั้งเป้าหมาย ปัญหาและอุปสรรค และร่วมกันวิเคราะห์การนำไปใช้ในการเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักศึกษาเข้าใจถึงความสำคัญของความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของตน
2. นักศึกษาสามารถตั้งเป้าหมายและเกิดความผูกพันต่อเป้าหมาย ทำให้มีความพยายาม มุ่งมั่น ตั้งใจ และแสดงพฤติกรรมเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย
3. นักศึกษาสามารถรับรู้ความสามารถของตน และสามารถแสดงพฤติกรรมจนทำให้เป้าหมายสำเร็จได้
4. นักศึกษาเกิดความตั้งใจคงอยู่ต่อไปในมหาวิทยาลัยจนสำเร็จการศึกษา

เนื้อหา ระยะเวลา และเทคนิคที่ใช้

รูปแบบการรักษารักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่
ของนักศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมพัฒนาความผูกพันต่อเป้าหมายและการรับรู้ความสามารถของ
ตน มีกิจกรรมทั้งสิ้น 11 กิจกรรม รายละเอียดดังนี้

วันที่	ขั้นตอน	เวลา/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด	
1	P=Prepare	08:30 – 09:00 น.	ลงทะเบียน		
		Module 1 : เรียนรู้กับเกม			
		09:00 – 09:30 น. กิจกรรมที่ 1 มารู้จักกันเถอะ	1. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้วิจัยกับ นักศึกษา และระหว่างนักศึกษาด้วยกัน 2. เพื่อให้นักศึกษาทราบถึงจุดมุ่งหมาย และบทบาทของตนเองในการเข้าร่วม โปรแกรม 3. เพื่อให้นักศึกษาฝึกการสังเกตและการ ฟัง	การยอมรับและความ ต้องการสร้าง มิตรภาพ	
		09:30 – 10:30 น. กิจกรรมที่ 2 Yes, We can	1. เพื่อให้นักศึกษาทราบถึงความสำคัญกับ ความผูกพันต่อเป้าหมาย 2. เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ถึงการรับรู้ ความสามารถของตนเอง	1. ความผูกพันต่อ เป้าหมาย 2. การรับรู้ ความสามารถของ ตนเอง (ประสบการณ์ ที่ประสบความสำเร็จ และการเห็น แบบอย่าง)	
		10:30 – 10:45 น.	รับประทานอาหารว่าง		
		10.45 – 12:00 น. กิจกรรมที่ 3 ปริศนาท้าทาย	1. เพื่อให้นักศึกษาทราบถึงความสามารถ ของตนเอง 2. เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกความพยายามที่ ทำให้กิจกรรมบรรลุความสำเร็จ	1. การรับรู้ ความสามารถของ ตนเอง (ประสบการณ์ ที่ประสบความสำเร็จ และการใช้คำพูดชัก จูง) และความผูกพัน ต่อเป้าหมาย	
		12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน		

วันที่	ขั้นตอน	เวลา/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด
2	S=Stimulate	Module 2 : กระตุ้นแรงบันดาลใจ		
		13:00 – 14:30 น. กิจกรรมที่ 4 เรียนรู้กับรายการ แข่งขัน	1. เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นบุคคลากรใน กิจกรรมต่าง ๆ เกิดแรงบันดาลใจและเกิด การตั้งเป้าหมาย 2. เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นบุคคลากรใน กิจกรรมต่าง ๆ เกิดความพยายาม มุ่งมั่น ตั้งใจ เพื่อเป้าหมายของตนเอง	1. ความผูกพันต่อ เป้าหมาย 2. การใช้คำพูดชักจูง
		14:30 – 14:45 น.	รับประทานอาหารว่าง	
		14:45 – 16:00 น. กิจกรรมที่ 5 เรียนรู้จากคนดัง	1. เพื่อให้นักศึกษาเกิดแรงบันดาลใจให้มี ความมุ่งมั่น ให้บรรลุด้วยความสามารถ ของตนเอง	1. การรับรู้ ความสามารถของตน (การใช้ตัวแบบ)
		16:00 – 16:30 น.	สรุปประจำวัน	
		09:00 – 10:30 น. กิจกรรมที่ 6 ศิลปินี่ได้อะไร	1. เพื่อให้ศึกษารับรู้จากประสบการณ์ ของคนอื่นและทำให้ตัวเองเกิดการรับรู้ ความสามารถของตน	1. การรับรู้ ความสามารถของตน (การใช้ตัวแบบ)
		10:30 – 10:45 น.	รับประทานอาหารว่าง	
		10:45 – 12:00 น. กิจกรรมที่ 7 เรียนรู้จากบุคคล ต้นแบบ	1. เพื่อให้ศึกษารับรู้จากประสบการณ์ ของคนอื่นและทำให้ตัวเองเกิดการรับรู้ ความสามารถของตน	1. การรับรู้ ความสามารถของตน (การใช้ตัวแบบ)
	12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน		
	P=Practice	Module 3 : กำหนดเป้าหมายเพื่อตนเอง		
13:00 – 14:30 น. กิจกรรมที่ 8 เป้าหมายสำคัญ อย่างไร		1. เพื่อให้ศึกษาเข้าใจถึงการ ตั้งเป้าหมายและความผูกพันต่อเป้าหมาย 2. เพื่อให้ศึกษาบอกความสำคัญและ ประโยชน์ของการตั้งเป้าหมายและความ ผูกพันต่อเป้าหมาย	1. การตั้งเป้าหมาย และความผูกพันต่อ เป้าหมาย	
14:30 – 14:45 น.		รับประทานอาหารว่าง		

วันที่	ขั้นตอน	เวลา/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แนวคิด
		14: 45 – 16:00 น. กิจกรรมที่ 9 SMART Goal	1. เพื่อให้ นักศึกษาฝึกการตั้งเป้าหมายในการเรียนด้วย SMART Goals 2. เพื่อให้ นักศึกษากำหนดแนวทางเพื่อให้เป้าหมายบรรลุ	1. การตั้งเป้าหมาย
		16.00 – 16.30 น.	สรุปประจำวัน	
3	P=Pursue	09:00 – 10:30 น. กิจกรรมที่ 10 แลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. เพื่อให้ นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	1. ความผูกพันต่อเป้าหมาย 2. การรับรู้ความสามารถของตน (การใช้คำพูดชักจูง)
		10:30 – 10:45 น.	รับประทานอาหารว่าง	
		10:45 – 12:00 น. กิจกรรมที่ 10 (ต่อ)	1. เพื่อให้ นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	1. ความผูกพันต่อเป้าหมาย 2. การรับรู้ความสามารถของตน (การใช้คำพูดชักจูง)
		12:00 – 13:00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
		13:00 – 14:45 น. กิจกรรมที่ 11 เป้าหมายทางการเรียน	1. เพื่อให้ นักศึกษาแลกเปลี่ยนสิ่งที่ตั้งใจและเป้าหมายที่จะดำเนินการในระยะเวลาการศึกษา	1. การรับรู้ความสามารถของตน 2. การตั้งเป้าหมาย
		14:45 – 15:00 น.	รับประทานอาหารว่าง	
		15:00 – 16:00 น.	สรุปประเด็น	

วิธีดำเนินการในกิจกรรม โดยมีขั้นตอนของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรม บอกข้อตกลงในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นการดำเนินกิจกรรม นักศึกษาลงมือปฏิบัติ หรือทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป นักศึกษารวบรวมแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มมาร่วมกันสรุป

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล นักศึกษาร่วมกันประเมินการเรียนรู้ของตน และจากกลุ่มโดยร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และเสนอแนะร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

ขนาดของกลุ่ม 20 คน

ตัวอย่างกิจกรรม

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม เป้าหมายสำคัญอย่างไร

แนวคิด

การตั้งเป้าหมายเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการศึกษา การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ เหมือนการเดินทางที่ต้องรู้เป้าหมายปลายทางและเส้นทางที่เดินทาง ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องรู้ถึงจุดประสงค์ในการศึกษาเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย เมื่อนักศึกษาได้ตั้งเป้าหมายในการเรียนหรือกระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างชัดเจนแล้วพยายาม มุ่งมั่น ตั้งใจ ก็จะส่งผลต่อความสำเร็จที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงการตั้งเป้าหมาย และความผูกพันกับเป้าหมาย
2. เพื่อให้ศึกษابอกความสำคัญและประโยชน์ของการตั้งเป้าหมายและความผูกพันกับ

เป้าหมาย

เวลา 1 ชั่วโมง

อุปกรณ์

1. พระราโชวาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. ภาพข่าว “เอกชัย วรรณแก้ว จิตรกรไร้แขน หัวใจแกร่งคว้าใบปริญญาได้เป็นผลสำเร็จ”
3. แบบบันทึก “ความคิดของฉัน”
4. แบบบันทึกรายงานตนเอง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายและอธิบายกิจกรรมในครั้งนี้

ขั้นที่ 2 ขั้นการมีส่วนร่วม

1. ผู้วิจัยแจกใบข้อความ พระราโชวาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีให้นักศึกษาทุกคนอ่าน

2. ผู้วิจัยแจกภาพข่าว “เอกชัย วรรณแก้ว จิตรกรไร้แขน หัวใจแกร่งคว้าใบปริญญาได้เป็นผลสำเร็จ”

3. ผู้วิจัยสอบถามจากอ่านพระราโชวาท และภาพข่าว การที่ทำให้เราศึกษาสำเร็จเกิดจากสิ่งใด และนักศึกษาจะทำอย่างไร

4. นักศึกษานำแบบบันทึก “ความคิดของฉัน”

5. นักศึกษาแต่ละคนเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

1. นักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของเป้าหมาย และความสำคัญของการผูกพันเป้าหมาย

2. นักศึกษาสรุปความคิดเห็นในการนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนและชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น และการอภิปราย

2. บันทึกรายงานตนเอง

พระราชโอรส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐

เป้าหมายเปรียบเสมือนจุดหมายปลายทาง
ซึ่งคนเราต้องการเดินทางไปให้ถึง.
เมื่อรู้ว่าจะเดินทางไปทีใด
ก็จะกำหนดได้ว่าต้องมุ่งหน้าไปในทิศทางใด
และต้องเดินทางอย่างไร จึงจะไปถึงจุดหมายได้โดยสวัสดิภาพ.
การปฏิบัติกิจต่าง ๆ ก็เช่นเดียวกัน
หากตั้งเป้าหมายไว้ให้ชัดเจนก่อน
ก็จะสามารถกำหนดทิศทาง
วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม
จนงานที่ทำสำเร็จพลอย่างมีประสิทธิภาพ.

ความตอนหนึ่ง จากพระราชโอรสในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐

ฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่เว็บไซต์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี www.rmutt.ac.th

เอกชัย วรรณแก้ว จิตรกรไร้แขน หัวใจแกร่ง คว่าไบปริญาได้เป็นผลสำเร็จ

Pic: เราชรักรัก “สมเด็จพระเทพฯ” : Our BeLoved Princess Maha Chakri Sirindhorn

จิตรกรไร้แขน หัวใจแกร่ง คว่าไบปริญาได้เป็นผลสำเร็จ

Mthainews: รายการคนค้นคนออกอากาศเมื่อวันที่ 15 พ.ค. นำเสนอเรื่องราวของ **เอกชัย วรรณแก้ว** ลูกชายคนสุดท้ายของ จากพี่น้องทั้งหมด 5 คน ในครอบครัว อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์ ชายหนุ่มพิการไร้แขน แต่สามารถนำความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นนักศึกษาคณะจิตรกรรมสาขด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง ได้อย่างประสบความสำเร็จ อย่างที่มุ่งหมายไว้

ผลสำเร็จในวันของเขาได้รับพระราชทานปริญญาบัตรอย่างภาคภูมิใจ แม้ว่าจะไม่มีแขนเหมือนคนทั่วไป แต่ตลอด 4 ปี ที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงความเพียรพยายามที่มีไม่น้อยไปกว่าคนอื่น ๆ

ความพิการของเขาไม่ได้ทำให้การใช้ชีวิตแตกต่างจากคนอื่น ๆ แต่เขาจะต้องใช้เท้าในการเขียนหนังสือ วาดภาพ ก่อนหน้านี้ เอกชัยบอกว่า ตนอยากที่จะมาเรียนหนังสือ ต้องแอบแม่มาเรียนที่กรุงเทพฯ เพราะแม่ไม่อนุญาต เนื่องจากเป็นห่วง และต้องใช้ต้นทุนสูง แต่พี่ชายของตนอยากจะให้เรียนหนังสือ จึงผลักดันให้เขาเข้ามาถึงจุดนี้ โดยพี่ชายช่วยพูด บอกกับพ่อแม่ว่าจะส่งน้องเรียนเอง จะทำงาน ขายวู้ ขายควาย ส่งน้องเรียน แต่เอกจะต้องตั้งใจเรียน อย่าเกเร

คนที่เห็นเขาก็คงง่ว่าจะเรียนอย่างไร จะเขียนอย่างไร แต่ตนบอกให้เท้าเขียน เพื่อนก็อึ้งว่า เราเขียนได้

เอกชัยเป็นนักศึกษาชายคนเดียวที่ได้รับอนุญาตให้พักอยู่บ้านพักราชการในวิทยาลัยเพาะช่างแห่งนี้ เพราะด้วยเหตุผลต้องอำนวยความสะดวก การเดินทาง และค่าใช้จ่าย การหุงหาอาหารสามารถทำเองได้โดยไม่เป็นภาระให้กับคนอื่น โดยใช้ปากในการหยิบจับสิ่งของ โดยมีเงินจากพี่สาวที่ส่งให้เดือนละ 2 พันบาทในการใช้จ่ายประจำวัน แต่จริง ๆ ก็ไม่พอ เพราะต้องจ่ายค่าซักเสื้อผ้า ค่าไฟ ค่าอาหาร ที่เหลือก็เป็นค่ารายงาน ซึ่งไม่พอ แต่ตนไม่เคยขอ จะบอกว่าพอไว้ก่อน เพราะไม่อยากจะให้ครอบครัวเดือดร้อน

อาชีพเสริมของเอกชัยคือ การรับจ้างวาดภาพด้วยเท้า ลูกค้าส่วนใหญ่ต่างชื่นชมในความสามารถ และผลงานที่เขาวาดออกมา แต่ขณะเดียวกันก็ต้องเรียนหนังสือ ทำงานเพื่อส่งอาจารย์

ในช่วงแรกเป็นเรื่องที่ทรมาน เหนื่อย แต่ก็ต้องนึกถึงพ่อแม่ว่าเขาส่งเรามาเรียน จึงต้องอดทน แสดงความร่าเริง ไม่อยากให้คนอื่นมองเห็นความทุกข์ ความเครียดของเรา

ปีการศึกษาสุดท้าย ปีพ.ศ.2553 เอกชัยต้องทำศิลปะนิพนธ์ เพื่อชี้ชะตาว่าจะพร้อมออกไปโลดแล่นสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเมื่อจบไปได้หรือไม่ งานทุกอย่างเราทำเหมือนเพื่อนทุกอย่าง เหนื่อยก็พัก

เขียนไปเรื่อย ๆ เติมที่ตามความสามารถของเรา จะเหนื่อยเรื่องความกดดันตัวเองที่ต้องใช้เวลาส่งตามกำหนด

“กว่าจะจบเพาะช่างมันยากมาก เพราะทำงานทั้งวันทั้งคืน งานเยอะ เคี้ยว เพราะต้องใช้ฝีมือล้วน ๆ เมื่อจบแล้วก็เกินความคาดหมายกว่าที่คิด เพราะเมื่อจบไปแล้วเราได้รู้หลักวิชา สามารถวาดรูปได้เป็นเรื่องราวมากขึ้น เราไม่มีความท้อ มีแต่ความพยายามที่จะต้องทำให้มันสำเร็จให้ได้ เพื่อพ่อแม่ ถ้าเราไม่คิดถึงคำพูดพวกเขา คงล้มเหลวไปนานแล้ว เพราะเราหิวก็หิวสุด ๆ เหนื่อยก็เหนื่อยสุด ๆ เมื่อจบมาแล้วทุกอย่างมันหายหมด “

ในวันรับปริญญา เอกชัยต้องตัดเสื้อครุยไซส์ขนาดพิเศษ เพื่อสวมใส่ในวันแห่งความภาคภูมิใจ ก่อนวันงานนอนไม่หลับ เพราะกลัวว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง แต่ก็ทำให้ดีที่สุดในเมื่อท่านถามจะตอบอย่างไร เพราะราชาศัพท์เราก็พูดไม่ค่อยเป็น

ในวันรับจริง 25 เม.ย.2555 เราเป็นคนสุดท้ายของการรับปริญญากับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อรับเสร็จ ท่านมองแล้วยิ้มกลับมา เราขำสั่น ท่านถามว่าเขียนอย่างไร ผมบอกว่า ไข่ห้าครึ่ง ท่านก็ชื่นชมว่าเป็นตัวอย่างและเป็นกำลังใจให้กับคนหลายคน ตอนนั้นเราหือ้อ ท่านถามอีกว่าพ่อชื่ออะไร เราก็มัวแต่อึ้ง ตอบไม่ได้ แต่ท่านก็ยิ้ม หลังจากนั้นประมาณ 2 อาทิตย์ ท่านก็ทรงขอข้อมูลของตนไว้

เอกชัยกลับมาเยี่ยมบ้าน พร้อมกับใบปริญญามาฝากครอบครัว โดยตนเป็นคนเดียว และคนแรก
ในครอบครัวที่ได้รับใบปริญญาบัตร แม่มานพ วรรณแก้ว กว้าวด้วยความภาคภูมิใจในว่า

**ลูกชายช่วงศัตรกุลได้เยอะ แม่พิการยังได้ใบปริญญา ภายหน้าลูกหลานจะได้เอา
เยี่ยงอย่าง เอาไว้สอนลูกหลาน แม่ดีใจแบบบอกไม่ถูก ...**

เอกชัยบอกว่า ดีใจที่เราเคยรับปากพ่อแม่ ครอบครัวว่าเราจะทำให้ถึงจุดนี้ให้ได้ ซึ่งเราทำได้ และ
ตั้งเป้าว่าสักวันเราจะต้องมีงานทำ หาเงินเลี้ยงพ่อแม่ให้ได้ และมันก็ใกล้ความจริง ถ้าเราตั้งใจทำ
จริง ไม่ทิ้งเป้าหมาย ถึงเราจะเหนื่อย ท้อ เราก็ทนได้ เพราะเราผ่านจุดนั้นไปได้แล้ว และจะสู้ ๆ มุมเท
ต่อไปตามเป้าหมายของเรา...เอกชัย วรรณแก้ว

ที่มา : <https://news.mthai.com/news-clips/165802.html>

ใบกิจกรรม “ความคิดของฉัน”

1. เมื่ออ่านพระราโชวาทและอ่านภาพข่าวแล้ว นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. นักศึกษาคิดว่า พระบรมราโชวาทกับภาพข่าวสอนอะไรให้กับนักศึกษา

.....

.....

.....

3. นักศึกษาคิดว่า การตั้งเป้าหมายมีความสำคัญอย่างไรหรือมีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

4. นักศึกษาเคยตั้งเป้าหมายอะไรบ้าง และประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าประสบความสำเร็จนักศึกษทำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกรายงานตนเอง
 “เป้าหมายสำคัญอย่างไร”
 ชื่อ

.....
 1. จากการทำกิจกรรม “เป้าหมายสำคัญอย่างไร” นักศึกษาได้เรียนรู้อะไรบ้าง

.....
 2. นักศึกษานำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์กับการเรียนอย่างไร

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุทธภูมิ สุวรรณเวช รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. อาจารย์ ดร.ศรีสุดา อินทมาศ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร.สุมาลี มีสกุล อาจารย์ประจำโรงเรียนวิเศษไชยชาญ
“ตันติวิทยานูมิ”
5. ดร.ณัฐา เพชรธนู ผู้อำนวยการศูนย์ PISA
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุทธภูมิ สุวรรณเวช รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชุมาล หวังวณิชพันธ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวีวัฒน์ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร.เสาวนีย์ เจียมจักร อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
5. อาจารย์สมคิด รักษาทรัพย์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ผู้เชี่ยวชาญตรวจรูปแบบการดำรงรักษาแบบ PSPP ด้วยกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
เพื่อส่งเสริมความตั้งใจคงอยู่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐวีร์ สิทธิศิริอรรถ	อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุทธภูมิ สุวรรณเวช	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์	อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรากร ทวีพิริยะประกอบ	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
5. อาจารย์ ดร.เสาวนีย์ เจียมจักร	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุชจิตร ตั้งเจริญ
วัน เดือน ปี เกิด	18 สิงหาคม 2515
สถานที่เกิด	อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2533 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จากโรงเรียนพนัสพิทยาคาร อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี พ.ศ. 2537 ปริญญาตรี (คบ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จากวิทยาลัยรำไพพรรณี อ.เมือง จ.จันทบุรี พ.ศ. 2543 ปริญญาโท (กศ.ม.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2554 ปริญญาโท (วท.ม.) สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ประยุกต์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2562 ปริญญาเอก (ปร.ด.) สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพ มนุษย์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	223 ถ.ศรีบุญชู อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี